

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

~~Id est Josephus de Antiquitatibus ac de bello Iudaico. et de vita et consuetudine Iudeorum. et de rebus gestis Iudeorum. et de rebus gestis Iudeorum. et de rebus gestis Iudeorum.~~

**Josephus de Anti-
quitatibus ac de
bello Iudaico.**

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

¶ Tabula Rubricarum cuiuscunque capituli singulorum librorum: tam de Antiquitatibus quam de bello iudaico secundum numerum librorum & cartarum.

¶ Incipit Liber primus.

D e creatione calii & terrarum: & de opibus sex die: & requie diei septimi.	Cap. I. Car. I.
De plasmatione prothoplastorum: & de plantatione paradisi: & de introductione Adæ & Eue in ipsum.	cap. II. car. II.
De transgressionem prothoplastorum: & de eiectione eorum de paradiso.	cap. III. car. II.
De interfectione Abel per Cain: & de pena qua multatus est Cain: & de duabus columnis latericia & lapidea: in quibus conscripserunt filii Adam omnem disciplinam rerum celestium quam per se adinuenerunt.	cap. IIII. car. II.
De inundatione diluuii super terram: & ubi Noe saluatus est cum generatione sua per arcam.	cap. V. car. II.
Noe post diluuium oblati domino hostiis. orat nullam aquarum inundationem ulterius induci super terram.	cap. VI. car. III.
Deus annuit precibus noe: arcum pluuialem designans ei in testimonium foederis.	cap. VII. car. III.
De morte noe: & de filiis eius.	cap. VIII. car. III.
De nebroth filio chæ: & de ædificatione turris: & de discordia diuersarum linguarum.	cap. IX. car. III.
De dispersione gentium in uniuersas terras: post ædificationem turris.	cap. X. car. III.
De filiis iaphet filii noe: & de gentibus quæ per eos institutæ sunt.	cap. XI. car. III.
De filiis cham filii Noe: & de gentibus per eos institutis.	cap. XII. car. III.
Noe inebriatus: nudatus: irrisus: irrisorem filium maledictioni subdit: fratribus eius maledictum patris effugientibus.	cap. XIII. car. III.
De filiis Sem filii Noe: seu de gentibus per ipsos institutis: & de ortu abraæ.	cap. XIII. car. IIII.
Abraam secundum præceptum domini de chaldaea migrat in chananeam.	cap. XV. car. IIII.
Abraam fame opprimente chananeam: ægyptum ingreditur: ubi dignus & clarus habetur: disciplinam arismetrix: & astrologiæ: contradens ægyptiis: a quibus iterum regressus in chananeam: partitur terram cum loth cognato suo.	cap. XVI. car. V.
Sodomite congressi cum assyriis prælio vincuntur: uicti captiui abducuntur: cum quibus loth captiuus abducitur.	cap. XVII. car. V.
Abraam irruens in assyrios: loth & captiuos sodomitarum eripuit: cui regresso occurrit rex sodomitarum: & melchisedech rex solimorum: deinde accepto pmissio diuino de posteritate: genuit ismael: ipseque circumcissus est precipiente domino: & ismael: totaque domus eius.	cap. XVIII. car. V.
De abraam quomodo tres angelos suscepit: a quibus audiuit & Saram filium pituram: & sodomitarum euerione: & de loth: qui & ipse suscepit angelos hospicio: & de euerione sodomorum simul de eruptione loth cum lota domo eius: & quomodo uxor loth conuersa est in statuam salis: cum respicit ciuitatem pereuntem: & de commixtione filiarum cum patre.	cap. XIX. car. V.
Quomodo abraam migravit in gerara: & abimelech adamauit Saram uxorem abraæ: sed correptus a domino: reddidit eam ipsi intactam: & de natiuitate ysaac.	cap. XX. car. VI.
Quomodo abraam monente sara: & precipiente domino emisit a se agar cum filio ismaele.	cap. XXI. car. VI.
Abraam accepit mandatum a domino de immolatione ysaac.	cap. XXII. car. VI.
De morte sara & sepultura ipsius: post cuius mortem abraam accepit ceturam uxorem.	cap. XXIII. car. VI.
Quomodo ysaac quadragenarius duxit uxorem rebecca.	cap. XXIIII. car. VII.
Abraam moritur: & sepelitur in Ebron cum sara coniuge sua.	cap. XXV. car. VII.
De conceptu uel partu rebecca: & quomodo Ysaac pegrinatus est in gerariis tempore famis: & quia cum senouisset: & caligaret oculi eius. benedixit iacob cum putaret se benedicere esau.	cap. XXVI. car. VII.
Iacob timens fratrem fugit ad laban in Mesopotamiam: ubi filias Laban Lyam & Rachel accepit uxores: cum ancillis earum bala & zelphæ: ex quibus filios. XII. genuit: & unam filiam: quæ regresso iacob de mesopotamia ad chananeam: uiolata est a Sichem filio emmor regis sicimorum: quare indignati fratres eius totam ciuitatem percusserunt in ore gladii.	cap. XXVII. car. VII.
Moris Ysaac in Ebron: & sepultura filius suis: rebecca uxore prius defuncta.	cap. XXVIII. car. IX.

¶ Incipit Liber secundus.

¶ Quomodo Esau & iacob Ysaac filii habitacula dimiserunt: & Esau quidem idumeam tenuit: iacob autem chananeam.

¶ Quomodo ioseph iunior filiorum iacob somniis ei demonstratis foelicitatem futuram in uiam sustinuerit fratrum.

¶ Quomodo idem ipse in Egyptum uenundatus a fratribus propter odium quod habebant in eum: factusque insignis & clarus: ibi fratres habuit subiectos.

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

Jacob audito quia Ioseph uiueret in Egypto: & clarus ibi haberetur: descendit ad eum cum tota domo sua. cap. iiii. car. xiii.
 De morte Iacob & de sepultura qua sepultus est i Ebron a filiis: de morte quoq; Ioseph & fratrum eius. cap. v. car. xiiii.
 De oppressione filiorum israel i aegypto per Pharaonem: & de natiuitate Moyfi quem educauit filia Pharaonis: & adoptauit sibi in filium: & de sacroq; scriba qui uoluit interficere puerum concupiscentem coronam regis: quam puero rex imposuerat. cap. vi. car. xiiii.
 Postq; creuit Moyses iniunctum est ei bellum aethiopicum: ubi copulata est filia regis aethiopum in matrimonio. Vnde odium & inuidiam magnam contraxit aegyptiorum. cap. vii. car. xv.
 Moyses cognitis insidiis regis aegypti latenter effugit & ueniens in madiam: habitauit cum raguele sacerdote: cuius filiam accepit uxorem. cap. viii. car. xv.
 De rubo q; uidebat Moyfi qsi arderet: q; tamen non comburebat: ubi audiuit mandatum diuinum ut reuertens in aegyptum: liberaret filios israel de oppressione aegyptiorum. cap. ix. car. xv.
 Moyses regressus est in aegyptum secundum mandatum domini: ubi faciens signa & prodigia maxima eduxit filios israel de aegypto in manu ualida. cap. x. car. xvi.
 Quomodo aegyptii poenitentia ducti q; dimisissent filios israel: insecuti sunt eos usq; ad mare rubrum: q; diuisum uirga Moyfi praecipiente domino: ingressi sunt filii israel: & sicco uestigio transierunt illud: aegyptii autem persequentes ingressi sunt post eos: sed reuertente mare in seipsum: suffocati sunt fluctibus. cap. xi. car. xvii.

Incipit Liber tertius.

Quomodo Moyses populum ex aegypto sumens duxit ad montem Syna: multo itinere fatigatum. cap. i. car. xvii.
 Quomodo pugnares cum haebreis Amalechite & qui cum eis erant deuicti sunt: & israel praedam hostium perceperunt. cap. ii. car. xviii.
 Quia socer suum ietio Moyses ad se uenire ad montem Syna libenter excepit. cap. iii. car. xix.
 Quomodo persuasit ei: ut distribueret populum per millenarios & centenarios qui prius indiginatus erat. cap. iiii. car. xix.
 Quomodo haec singula fecit Moyses socero monente. cap. v. car. xix.
 Quo Moyses ascendit in Syna montem: acceptaq; a deo leges: haebreis dedit. cap. vi. car. xix.
 De tabernaculo qd fecit Moyses i deserto ad honorem dei: ut replum esse uideret. cap. vii. car. xx.
 De arca qualiter facta sit: in qua tabulas legis collocauit. cap. viii. car. xxi.
 De mensa ppositiois: in q; o septimana duodecim panes azimi ponebant. cap. ix. car. xxi.
 De candelabro aureo: & altari interiori & exteriori. cap. x. car. xxi.
 Quae sunt uestimenta sacerdotum & pontificis. cap. xi. car. xxi.
 Quo Aaron eligitur in sacerdotem: & quo Moyses purificauerit tabernaculum & sacerdotes: & quemadmodum de festiuitatibus: & singulis diebus fuerit constitutum. cap. xii. car. xxii.
 Quia Moyses procedens a monte syna cum populo: eduxit eum ad locum qui dicitur eserioth: ubi murmurantibus filiis israel pro desiderio carnum dominus immisit coturnices: & de plaga quae secuta est esum carnum. cap. xiii. car. xxiii.
 Quo exinde Moyses duxit populum ad fines chananeorum: unde misit exploratores. xii. q; considerarent eorum regiones & ciuitates: q; reuerii post quadraginta dies: terrorem & metum incusserunt filiis israel: quasi non possent expugnare chananeos: unde illi in desperationem adducti consilio inito decreuerunt redire in aegyptum: Moysen & Aaron interempto: qre iratus non eos sed filios eorum terram repromissam iteraturos: ipsos autem p. xl. annos i deserto pdixit esse morituros. cap. xiiii. car. xxiiii.

Incipit Liber quartus.

Bellum haebreorum absq; noticia Moyse contra chananeos gestum: atq; deuictum. cap. i. car. xxv.
 Seditio chore & plebis contra Moysen & fratrem eius de sacerdotio. cap. ii. car. xxv.
 Quemadmodum Moyses instituit decimas dare leuitis & sacerdotibus: & de morte Marie & Aaron primi sacerdotis domini: cui successit Eleazarus filius ipsius. cap. iii. car. xxvii.
 Quemadmodum commiserunt seon & ogres amorreorum bellum: uicitq; eos Moyses & filii israel. cap. iiii. car. xxvii.
 De balach moabitae rege: seu de Balaam propheta cuius asina humana loquela usa est: q; post benedictiones quibus benedixit filiis israel consilium dedit balach qualiter seduceret populum per mulieres madianitas: & de ultione quae secuta est: & seductos haebreos: & seductores madianitas: & ubi Moyses iosue successorem sibi constituit. cap. v. car. xxvii.
 Moyses alloquitur populum ante mortem suam: & tradidit ei librum legis: & quemadmodum ab hominibus est ablatum. cap. vi. car. xxix.

DE ANTIQ_VITATIBVS TABVLA

¶ Incipit Liber quintus.

¶ Quō Iesus duxit hæbreos exercitū: & dū pugnasset cōtra chananeos: & deuicisset terrā eorū p̄ fortēs fūniculogē ē p̄tius: & de morte ipsius ioh̄is: & p̄ōficis eleazari. Cap.i.Car.xxxiii.

Quō moriēte duce: filii israhel foelicit aliq̄to tpe pugnaueret cōtra chananeos. c.ii.car.xxxv.

Quō propedente tempore israhelite transcēdentes patrias leges ad grādes erumnas deducti sunt: & seditione facta: adinuicē pugnauerūt: huiusmodi causa pro qua deleta est tribus beniamin p̄ter ducentos uiros. cap.iii.car.xxxvi.

Quō post hanc afflictionē israhelite rursus ip̄e agentes: opprimunt a chananeis: & a cursato rege assirioꝝ cui seruiert annis octo sed postea libertas eis restituta est p̄ Zenizē restituta beli filiis: principate annis quadraginta: q̄ apud finicas dicitur iudex. cap.iiii.car.xxxvii.

Quō rursus populus noster annis.x.& octo seruiert moabitis: & a quodā Aoth noie seruītute priuatus sit eo principatum annis.lxxx.tenente. cap.v.car.xxxvii.

Quō chananeis eos in seruītutē redigētibz p̄ annos.xx.liberati sunt per barachū & deborā qui eorum principes fuerunt. cap.vi.car.xxxvii.

Quō pugnātes amalechite cōtra israhelitas uicerūt: eorūq̄ puinciā affixerūt annis septē quos liberauit dominus p̄ gedēon: q̄ sup̄ populum fuit annis quadraginta. cap.vii.car.xxxvii.

Quō Abimelech filius Gedeōis ex cōcubina mortuo patre arripuit p̄cipatū: interfectis cūctis fratribz suis excepto uno: & de p̄na quā exsoluit p̄ fraterna cæde. cap.viii.car.xxxviii.

Quō israhelite relinquentes legem dei opprimunt ab ammonitis: quos liberauit dominus p̄ septē galaaditem qui tenuit p̄cipatū per sex annos. cap.ix.car.xxxviii.

Prænunciatio natiuitatis Sanson: & fortitudo eius: & quantorum malorum auctor fuerit palestinis. cap.x.car.xxxix.

Post mortē Sāson p̄fuit israhelitis beli sacerdos & de no emi uxore elimelech: seu de ruth moabitide: quā duxit uxore boos: pater obed patris iesse: patris Dauid. cap.xi.car.xli.

De ortu samuel p̄phetæ: q̄ p̄dixit cladē israheliticā: filioꝝ beli sacerdotis p̄ditionē. c.xii.ca.xli.

Quō filii israhel pugnātes cū palestinis cesi sunt: filii beli sacerdotis i bello pereūt: arca dei capta abducit: ipse sacerdos cōpto qd̄ factū est: de sella corruēs: mortuus est: cū tenuisset p̄cipatū xl.annis. Continet hic liber tēpus ānoꝝ quadringentoz septuaginta sex. cap.xiii.car.xli.

¶ Incipit Liber sextus.

¶ Interitus Palestinorum & terræ eoz: per iram dei propter arcam quæ ab eis fuerat capta: & quemadmodum eam remiserunt ad hæbreos. Cap.i.Car.xli.

Quemadmodum Palestinorum exercitus super eos uenerit: & de uictoria hæbreorum: quam ducatu Samuelis prophetæ adepti sunt. cap.ii.car.xli.

Quod Samuel pp̄ senectutē esse infirmus: suis filiis res desp̄andas inidixit. cap.iii.car.xli.

Quod dū illi p̄cipatū bene nō regerent: populus per irā petiuit regem. cap.iiii.car.xli.

Prælium Saul sup̄ amonitaz gentē: & uictoria hostiūq̄ uastatio. cap.v.car.xlii.

Quēadmodū denuo Palestini pugnantes deuicti sunt ab hæbreis. cap.vi.car.xlii.

Bellum & uictoria Saul cum Amalechitis. cap.vii.car.xlii.

Quia præuaricante Saul mandata prophetæ Samuel: alius rex Dauid iubente deo latenter est factus. cap.viii.car.xlv.

Quēadmodū denuo pugnauerūt Palestini aduersus hæbreos adhuc regnāte Saul & monomachia dauid cū golia: q̄ palestinogē erat eximius: eiusq̄ p̄ptio & defectio palestinogē. c.ix.car.xlv.

Quēadmodū miratus Saul fortitudinē Dauid: ei suā filiā copulauit. cap.x.car.xlvi.

Quēadmodū post hæc suspectū Dauid sibi rex Saul p̄imere festinauit. cap.xi.car.xlvi.

Quia sapius Dauid per Saul periculum mortis passus effugit: & secundo eum super se ueniētem habens potestatem noluit interficere. cap.xii.car.xlvii.

Quemadmodum castrametantibus Palestinis: iterum hæbrei bello deuicti sunt: & rex eorum Saul pugnando mortuus est una cum filiis. cap.xiii.car.xlix.

¶ Incipit Liber septimus.

¶ Quomodo Dauid quidem super unam tribum in Ebron ciuitate regnauit: & super aliam multitudinem filius Saul. Cap.i.Car.li.

Quia eo interfecto dolo amicorum omne regnum Dauid accepit. cap.ii.car.lii.

Quō obsidens Hierosolimā Dauid: & capiēs ciuitatē: expulit qd̄ ex ea chananeos: & iudæos in ea constituit: & de amicitia facta inter ipsum: & irā tyri regem. cap.iii.car.lii.

Quod secūdo pugnantes contra se palestinos i hierosolimis uiciti: & de arca dei decariathia.

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

rim in hyerosolimam deducta.

Pugna quā habuit Dauid contra Palestinos & moabitas: & adrazarum regem: & damascenos: atq; victoria: & de amicitia facta inter ipsum & thou regem.

Quō contra amonitas: & mesopotamēnos pugnauerit ac praeualuerit.

Quoniam Dauid concubuit cū bethsame: uxore uriae: & ipsum uriam fecit occidi gladio filio sum amon: & de uerbo nathan ad eum missi pro peccato quod cōmiserat.

Quoniam ammon filius Dauid: mixtus est sorori suae thamar: pro qua re absolon frater eius interfecit eum: & de fuga absolon: & reuocatione ipsius ad patrem.

Quō Dauid domesticis contra eum seditionē facientibus a filio sit expulsus: uero dū pugnet cōtra suum patrem absolon cum exercitu suo deperiit.

Quō post mortem absolon Dauid reuersus est ad regnū: & ad sedem regni hyerosolimā: & de seditione quā mouit contra eum seba filius bochri.

De expiatione sceleris: qd cōmisit Saul in gabaonitas: cuius cā facta est fames in puincia: & de filiis aduersus palestinos foeliciter gestis: seu de fortibus Dauid.

Quomodo rex Dauid iussit dinumerare populum contra mādaturū domini: & de plagis quae secuta est transgressionem.

Rex Dauid foeliciter uiuēs in regno salomoni filio mādauit de aedificatiōe tēpli & quātā materia ei auri & argenti lapidūq; p̄cioloz pparauerit ad tēpli aedificium.

Quō rex Dauid senex factus & frigidus per adolescentulā uirginem noie abisāg calefactus est & de adonia filio Dauid qui usurpauit sibi imperium: & quoniam Salomon unctus est in regem iubente Dauid patre eius: cui rursus mandauit aedificationem templi: dans ei descriptionem & cōstitutionem aedificii.

Rex Dauid sciēs se moriturus: & uocās filiū suū Salomonē: plenius instruxit eū de obseruatione mandatorū dei: & de his quos nouerat poena dignos: post hoc mortuus est & sepultus a filio suo Salomone: & multae diuitiae cū eo sunt reconditae.

Incipit Liber octauus.

Quomodo Salomon suscepit regnum: & peremit.

De sapientia eius & intellectu: atq; diuitiis.

Quō primus in hyerosolimis aedificauit templum: & de praeuaricatione qua praeuaricatus est circa senectutem: simul & de obitu ipsius.

Quō subiectoz quendā hieroboā fecerūt sibi regē decem tribus recedētes a domo Dauid: & in duabus tribubus regnauit filius Salomonis roboam.

Quia sēsāch aegyptioz rex castrametatus est cōtra hyerosolimam: & ciuitate deuicta: diuitias eius transmigravit in aegyptum.

Bellum hieroboā regis israhel cōtra filiū roboā abiā: & triūphus abiae.

Quia generationē oēm hieroboā qdā noie baasā p̄mēs: ipse tenuit p̄cipatū.

Bellū aethiopū cōtra hyerosolimitas: regnāte sup eos alā: & caedes aethiopū.

Quia ḡstatiōe baasā p̄ptaregnauit sup israelitas amari: & post eū fili⁹ eius achab.

Quomodo regnante Achab prophetauit Helyas: & de signis quae fecit: & quia discipulum elegit Elizeum.

De morte naboth & agri eius possessiōe iniusta: & qa adath damasci & syriae rex secūdo Zarahab pugnaui & uictus ē: & de religiōe seu gloria iosaphat regis hyerosolimoze.

Quō Achab cōtra syros pugnādo deuictus est: & ipse disperiit.

Incipit Liber nonus.

Quemadmodum castrametatus est iosaphat contra moabitas: & domino pugnante mirabiliter sine praelio uicerit eos.

De ochozia rege hisrahelitag: seu de mirabilibus heliae propheta: & q sublat⁹ est ab hominibus: relinquens discipulum Helizeum.

Rex iorā rex iosaphat: & rex idumeae castra mouētes cōtra moabitas: depopulati sunt terram eoz: & de morte iosaphat: seu de mirabilibus helysei propheta.

Castra syroz & damasci cōtra iorā regem israelitag: & quō ipse obsessus in samaria piculum famis & obsidionis inopinabiliter & mirabiliter euitauerit: & de morte adezer regis damasci: cui successit azahel seruus eius: qui multis malis affecit israel.

Quō equocus regis israel iorā rex hyerosolimoze: rerum apice potitus post iosaphat & fratres & paternos amicos occiderit: q faciente iniquitate: idumea recessit ab eo: & irruentibus sup eū arabibus: domus eius uxores & filii piter corruerunt postq calamitatē & ipse mortuus est: cui successit fi

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

lius q solus euaserat: nomine ochozias alias ahazias;

cap.v.car.lxxiii.

Quia ioram rex israel mortuus est a principe equitatus nomine hieu interfectus: simul & hyerosolimoz rex ochozias alias ahazias: qui hieu mortuo ioram regnavit in samaria: & exterminavit domū ahab: & culturam baal cum sacerdotibus eius: quare accepit repromissum: filios eius eē regnatos usq in quartam generationem.

cap.vi.car.lxxiiii.

Quia ahab regis filia noīe athalia: alias otholia: post mortē filii sui ochoziaē hyerosolimis impetavit: quā interficiēs pōtifex ioiadas: filiū ochoziaē ioas constituit regem.

cap.vii.car.lxxv.

Castra azael regis damascenoz sup israelitas: & quemadmodū uastata eoz puincia & ciuitate samaria: rursus post breue tēpus castrametatus cōtra hyerosolimitas: multasq pecunias ab eorum rege pēpiens: remeavit in damascū: & de morte helylēi propheta: seu de uirtute quā ostēdit post mortem: in mortuo suscitato.

cap.viii.car.lxxv.

Quia amasias hyerosolimoz rex castrametatus cōtra idumeos & amalechitas: deuicit eos: & de contemptu ipsius in dominum.

cap.ix.car.lxxvi.

De uindicta quā secuta est eum per ioas regem israelitaz: qui pugnans deuicit eum: & captū duxit hyerosolimam: ubi destructa parte muri: & ablatis thesauris: regem a captiuitate resoluit: & regressus est samariam.

cap.x.car.lxxvi.

Bellum hieroboā regis israelitaz cōtra syriā: & historia ionā ppheta: & de ozia filio amasiaz rege hyerosolimoz: quō gentes in circuitu positas subiugaret: & quam clarus fuerit: q tamen uendicans sibi honorē pontificali lepra percussus est: & deficiens obiit.

cap.xi.car.lxxvi.

De malis quā puenerūt israelitis sub diuersis regibus: a diuersis regibus assyrioz: & de ioathā oziaz filio rege hyerosolimoz: & de pphetia naum propheta.

cap.xii.car.lxxvii.

De malis q passus est rex achaz arasin rege syria: & phaceia rege israel: qre misit nūcios ad regem assyrioz petens ab eo solatiū: q ueniens damascū coepit: rasin regē eius occidit damascenos trāstulit: & assyrios in damasco constituit israelitas quoz grauiter afflixit.

cap.xiii.car.lxxvii.

Quia rex assyrioz oziā regē israel fecit sibi tributariū: & de ezechia filio achaz rege hyerosolimoz q iustus fuerit & religiosus: & quia spreuit regem assyrioz.

cap.xiiii.car.lxxviii.

Quomō salmanazar rex assyrioz castrametatus contra samaria: annis tribus eam obsidēs cepit: regem eius oziā captū abduxit: decem tribus de terra israel transmigravit: in mediam & perli- dam gentes alienigenas posuit in samaria.

cap.xv.car.lxxviii.

¶ Incipit Liber decimus.

¶ Bellū regis assyrioz Sēnacherib cōtra hyerosolimā: & Ezechiaē regis oppōsio

ca.i.car.lxxix.

Quemadmodum deperit assyriorum exercitus una nocte: & rex eorum domi reuersus. filio- rum insiditis interemptus est.

cap.ii.car.lxxix.

Quomō Ezechias infirmatus usq ad mortē qndecim annis adiectis sibi a domino supuixit cū pace degens postea defunctus reliq successorē regni manassen.

cap.iii.car.lxxix.

Quia castrameteri contra eum chaldei & babylonii reges: & captum agentes duxerunt in ba- byloniam: & multo tempore ibidem retinentes: miserūt rursū eum in regnum & de iosia rege: quem religiosus & iustus fuerit.

cap.iiii.car.lxxx.

Quomodo ægyptiōz regem Nechaon agentem exercitum cōtra babylonios: & p iudā iter faciētem prohibuit rex iosias: pugnaq cōmissa uulneratus reductus in hyerosolimam defunctus est: cuius filium ioacham regem hyerosolimitē fecerunt.

cap.v.car.lxxxi.

Quemadmodū congressus est Nechaon contra babyloniaz regē circa Eufratē fluuiū: & reuer- tens in ægyptū: uocatum ad se ioachā regem hyerosolimoz filiū. iosiaz uinctū duxit in ægyptū. fratrē uero eius Helyachim ī hyerosolimis cōstituit regē: mutās ei nomē ioachī.

ca.vi.car.lxxxi.

Bellum Nabuchodonosor regis babyloniorum cōtra Nechao regem ægypti: quo deuicto: & omni syria sibi subiugata: quā ante sub rege ægypti erat: uenit hyerosolimam: & regem eius io- achim fecit sibi tributarium.

cap.vii.car.lxxxi.

Quō tertio āno post discessū regis babylōis: ioachī denuo ægyptios ē secutus: cui pphetauit hic remias de pditōe sua & citatis futura p regē babylōis: q & euenit: nā nō post multū tps Nabucho donosor castrametatus cōtra eū: & susceptus ītra citatē: ioachī qdē pemit: filiū uero eius ioachī cō- stituit regē: & multos captiuos duxit ī babylonē: iter quos erat ezechiel ppheta.

c.viii.car.lxxxi.

Quō pnia ductus rex babylōis: eo q ioachī fecisset regē: misso exercitu: eū ī hyerosolimis obse- dit: q accepto iureiurādo: ut nihil pareret mali: nec īpē: nec citas matrē & amicos tradidit obsides: sed rex babylōis rupit iusiurādū: nā regē cū matrē & amicis: simul ēt cū oī iuuetute ciuitaris uin- ctū pcepit ad se adduci: patruū uero eius sedechiā regē cōstituit in hyerusalē.

cap.ix.car.lxxxi.

Quomodo etiā hunc audiens ægyptiis præbere solatia: & amicitias cū eis habere castrameta- tus contra hyerosolimam: forti eam obsessione coepit: & incēso templo sedechiam & populū mi- grauit in babylonā: in qua transmigratione fuerunt: Daniel: Ananias: Azarias: Misael: uisā quoz sancta: quæ erant in ministerio templi asportata sunt.

cap.x.car.lxxxi.

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

Quomodo Godoliam præfecit prouinciæ rex babylonis:quo percusso a quodam ismaele:timentes reliquæ israel regem babylonis: intrauerunt ægyptum quod nõ cessit eis in prosperum: nam rex babylonis post tempus itrauit ægyptum cum manu ualida:& subuertit eam: iudeos uero qui illo fugerant:captiuos duxit in babyloniam. cap.xi.car.lxxxvii.

Visio somniorum Nabuchodonosor:& interpretatio eorum per danielẽ: trium quoq; pætorum in fornacem immisso: sed nulla lesio. cap.xii.car.lxxxviii.

Regem babyloniorum iuicem successio:& per mortem ablatõ regni babylonici sub Balthazare per Cyrum & Darium subuersio. cap.xiii.car.lxxxix.

Daniel sub Dario in lacum leonum immisso: sed nulla lesio honor & claritas Daniel & prophetiæ eius. cap.xiiii.car.lxxxv.

¶ Incipit Liber.XI.

Qualiter Cyrus perfarum rex iudeos a babylonia ad propriam redire terram:& templum reedificare præcepit:dans eis pecunias. Cap.i.Car.lxxxvi.

Quõ prohibuerunt eos pñdes regis:templũ reedificare impediẽtes. cap.ii.car.lxxxvi.

Qualiter defuncto Cyro filius eius Cambises accipiens regnũ interdixit omnino iudeis templum reconstruere. cap.iii.car.lxxxvi.

Quia Darius rex Perfarum Istaspis filius honorauit gentem iudeorum:& templum eius ædificauit. cap.iiii.car.lxxxvi.

Quia post ipsum filius eius Xerxes familiariter iudeos tractauit. cap.v.car.lxxxviii.

Quomodo regnante Artaxerxe:gens iudaica pene cuncta deleta est. cap.vi.car.lxxxix.

Qualiter Vagosus dux Artaxerxis:unioris multa in iudeos iniuriosa misit. cap.vii.car.xcii.

Quata iudeis rex macedonũ Alexander bona fecit:postq iudæa obtinuit. cap.viii.car.xcii.

¶ Incipit Liber.XII.

Vt Ptolomæus filius Lagi fraude uel dolis capiens hyerosolimam uel iudæam multos mtrauit ad ægyptum. Cap.i.Car.xciii.

Qualit filius eiusdẽ Ptolomæi q Philadelphus appellatus ẽ: leges iudeorũ i græcã trãstulit li guã:multosq; captiuos eleazaro pricipi sacerdotũ dõauit:& ornãmẽta deo dõouit. c.ii.car.xciii.

Quemadmodum honorauerũt reges Asyæ gentem iudeorũ: ciuesq; multos ex ipsis in subte ctis suis ciuitatibus statuerunt. cap.iii.car.xcy.

De infœlicitate iudeorum quam postea emendauit Ioseppus filius Tobia:componens amicitias cum Ptolemæo cognomine epiphane. cap.iiii.car.xcvi.

De amicitiiis lacedæmoniorũ factis cũ Onia pñcipes sacerdotũ iudeæ gẽtis. cap.v.car.xcvii.

Seditto potentium in inuice m iudeorum:quorum quidam trãsierunt ad Antiochum epiphane leges patrias relinquentes:ipse autem Antiochus exercitum ducens:& hyerosolimam ciuitatẽ: templumq; uastauit. cap.vi.car.xcviii.

Qualiter uetante Antiocho iudeos patriis uti legibus: mathathias filius ioannis regem contempsit:& ducem Antiochi interemit. cap.vii.car.xcviii.

De morte mathathia:qui ualde senex defunctus:filiis suis gubernationem reliquit:ex quibus iudas machabeus principatum adeptus:adiuuantibus fratribus inimicos a prouincia expulit:trãsgressores iudeos puniuit:terram suam ab omni malo purgauit. cap.viii.car.xcix.

Quemadmodum duces Antiochi Appollonius & Seron congressi cum iuda:uicti interierũt:& quia Antiochus lisiæ cuidam gubernationem regni relinquens: ipse abiit in Persidam congregare pecunias. cap.ix.car.xcix.

Quemadmodum Georgiæ uel lysiæ exercitus contra iudam ueniens uictus periit:post quem triumphũ iudas ingressus hyerosolimã:templum purgauit:altare statuit: hostias deo immolauit: cum iam tres anni pterissent uiolationis templi sub antiocho. cap.x.car.xcix.

Vt iudas bellũ gerẽs cõtra idumeos & cõtra ámonitas triũphãs subiecit eos. cap.xi.car.c.

Qualiter Symon frater eius militans cõtra Tyros ac Ptolomaidẽ edomuit eos:& quia ipse ludas bis congressus cum Timotheo duce antiochi fortiter triumphauit. cap.xii.car.c.

Qualiter antiochus nomine Epiphanes apud persas defunctus est. cap.xiii.car.c.

Quẽadmodũ antiochus eupator successit patri in regnũ:q militiã cõtra iudeos cũ lysiã pdurens iudã in templo conclusit.multosq; obsidionis tpe trãfacto:audita fama inuasionis regni sui p Philippum quẽdam amicitias cũ iuda fecit:& ita decenter ab iudæa discessit. cap.xiiii.car.c.

Demetrius Seleuci filius fugiens a roma:& perueniens tyrum:imposuit sibi diademã:interfecto Antiocho eupatore: cum duce suo lysiã:& de bachide quem misit Demetrius cum exercitu comprehendere iudam. cap.xv.car.ci.

Qualiter dux nicanor post bachidẽ destinatus aduersus iudã:cũ exercitu piit. cap.xvi.car.ci.

Iudas mittẽs romã:rogabat p nũcios:romãos sibi auxiliares eẽ & amicos. cap.xvii.car.ci.

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

Quod rursus post mortem nicanoreis ad iudæam bachides transmissus triumphauit: & quē admodum pugnans prostratus est. cap.xviii.car.cii.

Incipit Liber.XIII.

Qualiter Ionathas frater iudæ: defuncto eo ducatu suscepit. Et quē admodū bachidē debellans: facere eū amicitias secū: & a prouincia coegit abscondere. Cap.i.Car.cii.

De alexandro epifanis atiochi filio ueniēte a syria: & ducēte bellū cōtra demetriū. Et qlif demetrius legationē ad ionathā trāsmittēs: cōponit cū eo amicitias: donaq; ei multa p̄buit. c.ii.car.cii.

Quomodo Alexander hac audiens: & uincens Demetrium principem sacerdotum ionathan ordinauit. cap.iii.car.ciii.

De amicitis Oniæ cū Philometore Ptolomæo: p̄ idem factis tēpus: & ut ædificauit templum quod Oniæ dicit: secundū illud quod hyerosolimis erat. cap.iiii.car.ciii.

Quē admodū Alexāder. defūcto Demetrio: accepit regnū Syriæ: iūcta sibi in matrimoniū filia ptolomæi: & q̄a amicitias cū ionatha faciēs magnificæ eū honorauit. cap.v.car.ciii.

Vt Demetrius Demetrii filius: nauigans in Syriam a Creta cū exercitu conturbauit Alexandrum fama aduentus sui. Et de Appollonio duce Alexandri: qui bellū mouit aduersum ionathan: ipso tamen ionatha triumphum obtinente. cap.vi.car.ciiii.

De insidiis quas Alexander parauit Ptolomæo: quas depræhendens Ptolomæus: iratus ablatā eius matrimonio filiam suam iunxit Demetrio filio Demetrii cū quo etiam duxit exercitū cōtra Alexandrum: quo deuictō ipse quoq; perit. Demetrio alye principatum obtinente: q̄ & amicitias fecit cū ionatha: confirmans ei principatū sacerdotii. cap.vii.car.ciiii.

De triphone apameno: qui bellans contra demetriū: antiocho filio Alexandri tradidit principatum componens amicitias cum ionatha. cap.viii.car.cvi.

Quemadmodum Triphon demetrio a parthis capto: contra fœdus fraudibus ionathan comprehendens interfecit. Fratremq; eius Symonem cui gens iudæorū principatum tradidit: fraudibus circumuenire uolens minime præualuit. cap.ix.car.cvi.

Quō Triphon occiso ionatha: perfidus existēs antiocho Alexandri filio: qui Theos nominabatur: ipsum interemit: & obtinuit principatū eius: cuius insolentiam declinans exercitus cōtulit se ad Cleopatram uxorem Demetrii: quæ uiduata morte eius: fratrem ipsius Antiochū q̄ pius dicebatur: ad nuptias suas & ad imperium inuitabat. cap.x.car.cvi.

Quō Antiochus cognomēto pius: potitus nuptiis Cleopatræ uxoris fratris sui demetrii: & creoscens indies: exercitum produxit aduersus Triphonē: quē obsidens in dora castello: accepit auxilium & solatū a Symone principe sacerdotū: & de morte Triphonis. cap.xi.car.cvii.

Quē admodū Triphone interēpto: Antiochus oblitus beneficiorū Symōis Cendebeū cū exercitu misit ad expugnādū eū: quē tamē Symon pugnās fortiter deuicit. cap.xii.car.cvii.

Quod a genero Ptolomæi in conuiuio dolo pemptus est Symon. Ptolomæus at uinciēs uxorem: & duos filios eius: principatū ipse tenere conatus est. cap.xiii.car.cvii.

Vt nouissimus filiorū Symonis Hyrcanus ducatum accipiens: obsedit multo tempore Ptolomæum in castello quod dragon uocatur. cap.xiiii.car.cvii.

Quemadmodū Antiochus exercitū ducens contra Hyrcanū: castra soluit: accipiens ab Hyrcano talenta tricenta: & amicitias cū eo composuit. cap.xv.car.cvii.

De Hyrcani militia post mortem Antiochi apud parthos defuncti cōtra Syriam: & q̄ multas potentes ciuitates obtinuit. cap.xvi.car.cvii.

De amicitis Alexātri Zabine cognomē cū hyrcāo: & quō deuictus ab hyrcāo Antiochus cizicenus amisit iudæā: & de fœlicitate uel pace iudæorū hyrcāo p̄cipatū agēte. cap.xvii.car.cviii.

Quod defuncto Hyrcano: filius eius Aristobolus suscipiēs principatum: primus sibi diademā imposuit: fratribus suis præter Antigonū in uincula cōiectis: qui etiam matrem suā uinculis & penuria cōsumens: ipsum quoq; Antigonū fratrem suū quem consortem regni habebat accusationibus inuidorū alienatus ab eo iussit interfici. cap.xviii.car.cviii.

Quemadmodum defuncto Aristobolo: frater eius Alexander succedens in principatu: contra Syriam & phenicem: & Arabiam exercitum ducens: multas gentes subegit: & de ptolomæi latiri contra Alexandrum pugna & uictoria. cap.xix.car.cix.

Quō pugnans Demetrius eucrus contra Alexandrū: uicit eum. cap.xx.car.cx.

Antiochi q̄ liber pater dicebat militia cōtra iudæā: itēq; plium Arethe regis cōtra Alexandrū quē & deuincens: cū pactis a iudæa discessit: & de morte alexandri. cap.xxi.car.cx.

Quemadmodū post alexandri mortem uxor eius alexandra imperiū per nouē annos rexit: & uiuens cū pace gloriaq; defuncta est. cap.xxii.car.cx.

Incipit Liber.XIII.

Quemadmodum post mortem Alexandræ nouissimus eius filius Aristobolus: contra Hyrcanum fratrem pro regno bellauit. Cap.i.Car.cxi.

DE ANTIQ. VITATIBVS TABVLA

- De antipatro patre Herodis q. iunabit patrē Hyrcani: aduersus aristobolū. cap. ii. car. cxi.
 Cum suscepisset hyrcanus exercitū: & contra aristobolū produxisset: & i pugna uicisset: ad hierosolimā eū psecutus est: ubi cū exercitu obsidebat ciuitatē. cap. iii. car. cxi.
 Qualiter Scaurē ab armenia magnus Pompeius ad partes syriæ transmisit & q. legati uenientes Hyrcani & Aristoboli: auxilia petierūt. cap. iiii. car. cxii.
 Quēadmodū Aristobolus cū intellexisset Pōpei cōsiliū: ad sua discessit: aduersus quē indignatus Pōpeius exercitū pduxit: & Aristobolū in alexandriū castellū fugauit. cap. v. car. cxii.
 Quēadmodū aristobolus graūiter ferens q. pter spem sibi a pōpeio euenisset: bellū pauit sed postea poenitēs pacē postulauit: pecunias offerens: quas tamē minie soluit. cap. vi. car. cxii.
 Qualit. irritatus pōpeius aristobolū ligauit: & ad ciuitatē obsidēdā accessit. cap. vii. car. cxii.
 De modestia pōpei & religiositate: q. nullatenus passus est tangere tēpli pecunias: licet multæ fuissent: & q. aristobolū romani uictū cū filiis perduxit. cap. viii. car. cxii.
 De modestia pōpei & religiositate: q. nullatenus passus est tāgere tēpli pecunias: licet multæ fuissent: & q. aristobolū romani uictum cū filiis perduxit. cap. ix. car. cxiii.
 De scauro q. militiā cōtra petrā urbē tunc regnū arabū absente produxit. cap. x. car. cxiii.
 Quēadmodū Aristoboli filius Alexander fugiēs Pompeiū ad iudæā puenit: ubi multo exercitu cōgregato: bellū contra hyrcanū & antipatrū produxit. cap. xi. car. cxiii.
 Quemadmodum cum flexisset Alexandrum mater suā tradere se cum castellis: gabinus alexandrum dimisit. cap. xii. car. cxiii.
 De aristobolo qui cum a romana ciuitate ad iudæam fugisset: tentus a gabinio: rursus captus transmissus est. cap. xiii. car. cxiii.
 De crassi successoris gabini contra parthos expeditione & ascensus eius in iudæam: pecuniarumq. templi de populatione. cap. xiiii. car. cxiii.
 Ut Cæsar Aristobolum soluere cupiens: & cum duobus agminibus in iudæam transmittere a pompeianis ueneno necatus est. cap. xv. car. cxiii.
 Qualiter scipio alexandrum aristoboli filiū securi percussit. cap. xvi. car. cxiii.
 De expeditione cæsaris ad ægyptum: & quemadmodū auxiliū ei Hyrcanus & Antipater dedissent: iudæosq. auxiliares ei fecissent. cap. xvii. car. cxiii.
 Quēadmodū antipater cū bene pugnasset: amicitia cæsaris acquisiuit. cap. xviii. car. cxiii.
 Ut cæsar antipatro tutelam iudææ credidit: & epistolæ cum senatusconsulto de amicitiis iudæorum directe sunt. cap. xix. car. cxiii.
 Qualiter antipater filiis suis Hyrcano & herodi gubernationē habēdā pmisit. cap. xx. car. cxv.
 Quemadmodū sextus cæsar cognatus magni cæsaris dona coepisset ab herode duce galilææ & maximū eum inferioris syriæ principem ordinauit. cap. xxi. car. cxv.
 Ut cassius defuncto cæsare cū contra iudæam ascendisset: & prouinciā deualtasset septingēta talenta ab eis exegit: & qualiter Herodes pactiōe pecuniæ cassio studiosus apparuisset: & mors Malchi: q. contra Herodem seditionem excitauit. cap. xxii. car. cxvii.
 De morte legatorū iudææ: qui cū ad Antonium post uictoriam macedonicā: i syriā uenissent: indignantem inuenerunt: q. Herodem accusarent. cap. xxiii. car. cxviii.
 De expeditione Parthorum contra Syriam: per quam Aristoboli filius Antigonus regno restituitur. cap. xxiiii. car. cxviii.
 Quemadmodum Herodes cū romam uenisset: multasq. pecunias promississet: & a senatu uel Cæsare rex iudææ pronunciatus est. cap. xxv. car. cxix.
 De nauigio Herodis ab Italia in iudæam: pugnaq. contra Antigonom: militiæq. romana: & Syllano duce. cap. xxvi. car. cxix.
 Quēadmodū hierosolimā fossio uel herode obsidētibz: antigonus iteris. cap. xxvii. car. cxxi.

Incipit Liber. XV.

- Qualiter capta ciuitate per Sossium & Herodem: Antonius quidem Antigonom in Antiochia interimisset: Herodes autem quadragintaquinque ex amicis illius primates Hierosolymorum reuersus extinxerit. Cap. i. Car. cxxi.
 Quomodo Hyrcanus primus rex iudæorum: & princeps sacerdotum a pthor um rege arlacæ dimissus: ad Herodem reuersus est. cap. ii. car. cxxi.
 Quemadmodum Herodes Aristobolū uxoris suæ mariannæ fratrem: principem sacerdotū ordinauit: & paulopost occidit. cap. iii. car. cxxii.
 De cleopatra: ut iudæorum & arabum regnis insidiata: partem eorum ab Antonio postulauit: & ad iudæam peruēnit. cap. iiii. car. cxxii.
 Quemadmodum Herodes debellasset aretham tempore quo Antonius a cæsare in antiochia pugna deuictus est. cap. v. car. cxxiii.
 De terremoto per iudæam facto: & internitione hoīum uel iumentorū: & de sermōe Herodis quē ad iudæos de instauratione belli contra arabas fecit. cap. vi. car. cxxiiii.

DE ANTIQ. VITATIBVS TABVLA

Quemadmodū herodes necario pfecturus ad cæsare victorē: hyrcanū extitit. c.vii.car.cxxlii.
 Qualiter a Cæsare regnum accepisset: cui per Syriam in ægyptum eunti aduersus Antonium
 & Cleopatram susceptionem parabat. cap.viii.car.cxxv.
 Quemadmodū Herodes cū in ægyptum puenisset a Cæsare multipliciter honorat: & de iter
 sectione uxoris suæ: uel alioꝝ de genere hyrcani: & de miris constitutionibus: constructionibus:
 adinventionibus more gentilitio: quibus corrupit legem iudaicam. cap.ix.car.cxxv.
 De fame p iudæā & syriam facta: & ut seruauit populos & ciuitates herodes: & rursus mira &
 clara opera eius seu sceleritas: & de esseno quodā q diuinationis habuit noticiā. cap.x.car.cxxvii.
 Qualiter tēplum post sexcētos annos deposuit: & aliud duplū condidit. cap.xi.car.cxxviii.

¶ Incipit Liber. XVI.

¶ Quemadmodū Herodes filios suos Alexandrū & Aristobolū de Roma in domū suā redū
 xinq reuersi: iudicare cogitabāt mortē matris suæ i Salomæ & cæteris quoꝝ accusatione mater
 eaz dānata fuit: & qā pater eoz hoc dissimulās: uxores nobilissimas eis iūxerit. Ca.i.car.cxxix.
 Qualiter Herodes ad Agrippam ueniens: inuitauit eum ad iudæam uenire: & profectio agrip
 pæ ad Oniam. cap.ii.car.cxxix.
 At Herodes multis nauigationū circuitionibus secūdo uenit ad agrippā. cap.iii.car.cxxix.
 Interpellatio iudæoz ad agrippā i onia pſete herodē: de qbus græcos accusabāt. c.iiii.car.cxxx.
 Quēadmodū agrippa confirmauit eis leges: Herodesq ad ppria rediit. cap.v.car.cxxx.
 Qualiter allocuturus est Herodes Hyerosolimitas: & quartam partem eis fiscalium præteriti
 anni concessit. cap.vi.car.cxxx.
 Vt perturbatio domus Herodis facta est: Alexander & Aristobolus filii Herodis indignationē
 habentes aduersus Salomæ sororem regis: & ferora fratrem eius: propter mortem matris suæ: &
 illi e contra maliuolis in eos accusationibus utentes. cap.vii.car.cxxx.
 Quemadmodum Herodes indignatus filiis Alexandro & Aristobolo: præposuit eis antipatrū
 deprivata uxore gentium: ipsos autem ad Cæsarem deducens accusauit. cap.viii.car.cxxx.
 De Alexandri satisfactione coram cæsare: & reconciliatione cum patre. cap.ix.car.cxxxi.
 Quemadmodum Herodes celebrauit quinquennale certamen in honorem cæsaris: & mira
 uel clara opera eius. cap.x.car.cxxxi.
 Oppressio iudæorum per asyam & lybiam: & legatio ipforum pro hoc ad cæsarem: exemplar
 quoꝝ Cæsaris & agrippæ: quod pro ipsis ciuitatibus scripserunt. cap.xi.car.cxxxii.
 Quemadmodum egens Herodes pecuniis: descēdit ad sepulchrum dauid: & terrore imaginū
 territus: tumultum desuper statuit: & rursus de perturbatione magna domus herodis: qua etiā
 alexandrum filium suum iecit in uincula. cap.xii.car.cxxxii.
 Vt Archelaus rex Cappadociæ reconciliauit alexandrum patri: & ipse ad cappadociam: Hero
 des autem Romam profectus est. cap.xiii.car.cxxxiii.
 Discessio habitatiū tracone a regno herodis & uastatio pduces eius: & de trāsfugis q de traco
 ne puicia ad arabia recesserūt: quos recepit sylleus pcurator regis arabie. cap.xiiii.car.cxxxiii.
 Qualiter Herodes a Roma reuersus in arabiam transfugas postulabat: quos cū non obtinui
 set exercitum contra eos produxit: arabas quoꝝ debellauit. cap.xv.car.cxxxiii.
 Quemadmodum Sylleus accusauit coram cæsare Herodem de incursione quam in arabia fe
 cerat & q indignatus Cæsar dura uel grauiā rescripsit ei: quare Herodes placare uolēs cæsarem:
 misit romam Nicolaum damascenum. cap.xvi.car.cxxxiii.
 Criminationes euricleri lacæ demonis cōtra filios ad patrem Herodem: & quia ligasset eos pa
 ter: & ad cæsarem scripsisset. cap.xvii.car.cxxxiii.
 Vt per Nicolaum accusatione liberatus Herodes est apud cæsarem: Sylleus autem accusator
 Herodis morti adiudicatus est. cap.xviii.car.cxxxv.
 Qualit cæsare patrē pſete: cōcilio i beritho hito accusauit filios herodes. ca.xix.car.cxxxv.
 Mors iuuenum & sepultura corporum eorum in Alexandria. cap.xx.car.cxxxv.

¶ Incipit Liber. XVII.

¶ Qualiter Antipater odio hitus ē ab oī gēte pp interfectionē fratrum suoz. cap.i.car.cxxxvi.
 Qualiter Herodes rex filios alexandri & aristoboli filioꝝ suoz adoptās: filiā ferore illis despō
 sivit & antipatri: & qliter antipater pſauit patri despōsationē in suos trāsſerre filios: & qliter He
 rodes aduersus traconitas uolēs munitus existere: zamarim iudæū q de babilōe discesserat: & i an
 tiochia debebat euocās ibi cōstituit: & utebāt illo opposito aduersus dracōitas. c.ii.car.cxxxvii.
 Qualiter Antipater oblectabatur eos qui circa feroram erant: uolens per illos insidiari patri
 & qualiter agnoscens soror regis Salomæ: canculo denūciauit fratri: & de interfectione phariseo
 rum regi aduersantium. cap.iii.car.cxxxvii.
 Qualiter rex Herodes præcepit fratri suo feroræ: ut excluderet uxorem suam: aut eius regno

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

discederet: & qualiter antipater suspectus patri factus timens eū scribebat amicis in romanis scriberent patri eius ac persuaderent: ut mitteret eum ad cæsarem cum pecuniis quod persuasum est Herodi filiumq; transmittit: & de morte Feroræ fratris herodis. cap. iiii. car. cxxviii.

Accusatio uxoris Feroræ a filiis Feroræ: q; ueneno perisset: & q̄liter Herodes exgrens reperit tōrta se uenenū parū a filio antipatro: & p̄scrutatus ātipat̄ri cognouit isīdias. cap. v. car. cxxviii.

Nauigatio ātipat̄ri de roma ad patrē: & q̄liter a nicolao damasceno herodis amico fuerit accusatus: p̄sidētibus ī iudicio uarōne q̄ntilio & ip̄o herode cū amicis utrorūq; ī quo iudicio antipater multisariz cōuincit de facta cōspiratione ī patrē itantū ut uenenū patri a filio p̄paratūm mediū p̄feret qđ ad expimētū iussu uaronis bibēs unus dānatog: statim moriet̄. cap. vi. cxxviii.

Herodes ātipatrū filiū misit ī uicula: & legatio missa ab herode ad cæsare de filio. c. vii. car. cxl.

De egritudine Herodis: & seditione iudæog: & q̄a desperans oēs optimates iudæog: p̄cepit ocidī in hora mortis suæ & quia tpe illo deportate sunt ei littere ab legatis ad Cæsare missis: habētes dānationem Antipat̄ri in arbitrio eius & uoluntate esse positam: & quia inualescente egritudine malum purgans: cultro se intetemisset si prauentus non fuisset. cap. viii. car. cxl.

Qualiter Antipater putans Herodem defunctum locutus fuerit custodi corporis de dimissioe sua: & propter hæc antipat̄ri perēmprio. cap. ix. car. cxli.

Testamentum Herodis ad Cæsarem: & distributio inter eius filios: & qualiter Archelaū p̄zē fecit deinde mors ipsius. cap. x. car. cxli.

Epistola Herodis ad exercitum: & admonitio fidei seruēdæ circa filium eius Archelaum qui statim eleuatur in regnum. cap. xi. car. cxlii.

Sepultura Herodis in Herodio castello: & fauor Archelai regis ad populum: & populi ad ipsū. cap. xii. car. cxlii.

Qualiter populus seditionem mouit aduersus Archelaum in festiuitate azimorum: & qualiter Archelaus tria milia ex eis interemit: ipse uero nauigauit ad Cæsarem: credēs regnum Philip̄po fratri suo. cap. xiii. car. cxlii.

Qualiter Archelao romā ascendente: Sabintus q; erat in syria Cæsaris curator alcēdit in hyero solimā uiolēter expetens Herodis pecunias & castella a curatoribus archelai. cap. xiiii. car. cxlii.

Qualiter persuaserūt curatores populo arripere arma: & occidere Sabinum uel romanū exercitum in Antonia constitutum. cap. xv. car. cxliii.

Qualiter Cæsar testamentum Herodi confirmauit: seruāns filiis eius testamentum: & diuisio regi iudaici in tetrarchias. cap. xvi. car. cxlv.

Deleo qui se mentiebatur esse Alexandrum Herodis filium: & qualiter fictio ista depræhensa sit: inuestigante cæsare: & poena qua multatus est. cap. xvii. car. cxlv.

Qualiter Archelaus accusator a iudæis apud cæsare: quem Cæsar indignatus: regno priuauit & trulit ī exiliū apud uienniā gallic: & somniū uisum Archelao & Glasire. cap. xviii. car. cxlvi.

Incipit Liber XVIII.

Qualiter Cyrinus a Cæsare destinatur: ut syriam iudæamq; censeret. Cap. i. Car. cxlvi.

Qualiter Copinius ex æquestri ordine missus ē in iudæā: & q̄a Cyrinus uenit ī iudæā uniuerfog dep̄daturus subst̄tias: & Archelai redditurus pecunias: & q̄a iudæi molestæ ferētes: tādēmp̄ suadente lozaro pontificæ passi sunt descriptionē fieri subst̄tiantie suarum. cap. ii. car. cxlvi.

Qualiter iudas galonites: & quidem alter persuaserunt multitudini: ne suas describi subst̄tias paterentur. cap. iii. car. cxlvi.

Qualis p̄p̄i eog cōsilia cōsecuti: seditōes & bella ciuilia: seu latrocia exercuerūt. c. iiii. c. cxlvi.

Quāz sint hereses philosophog ap̄d iudæos: uel q̄libus teneant legibus. cap. v. car. cxlvii.

Qualiter herodes & philippus ciuitates ī honorē cæsaris fabricauerūt: & q̄liter samarite ossa mortuog ī tēplo iactātes cū festitas azimog imieret populū reddidē pollutū. ca. vi. car. cxlvii.

Mors Salomæ sororis herodis quondā regis iudæog: mors ēt augusti: romanog secūdi imp̄atoris. Successio tyberi cæsaris sub quo p̄otius pilatus m̄rtis ī iudæam. cap. vii. car. cxlvii.

Qualiter pontius pilatus uoluit latenter intromittere in Hyerosolimam statuas Cæsaris cognoscens autem populus seditionem aduersus illum commouit: donec illas ab Hyerosolimis in Cæsaream transmitteret. cap. viii. car. cxlviii.

De iesu christo. cap. ix. car. cxlviii.

De facto quod cōtingit romæ in templo isīdis: & quæ iudæis per illud tempus romæ prouenerint: omnibus urbe expulsis per Tyberium: & de seductione samaritici populi: uel oppressione eius per pontiū pilatū. cap. x. car. cxlviii.

Accusatio samareog aduersus pilatū apud uitelliū: & qualiter Vitellius romā eū ad Cæsare ire compulit: ut ibi rationem eog quæ contigerant redderet. cap. xi. car. cxlix.

Vitellius ascēdens hyerosolimā: magnificus ac munificus extitit ī populos: & q̄liter Tyberius Cæsar scripsit Vitellio: ut amicitias cōponeret cū Artabano p̄thog ip̄atore. cap. xii. car. cxlix.

Mors Philip̄pi fratris herodis iunioris: & q̄liter tetrarchia eius dispensationi syriæ: t̄giminiq;

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

coniuncta est: & de simulatione quæ cõtingit inter arethã pethreũ & herodẽt q̃a eiecit herodis filiam arethæ: quã duxerat uxore: amore captus herodiadis: quã subintroduxit loco uxoris: & quia Tyberius puocatus scriptis herodis mādāt: Vitellio aduersus arethã pugnare. cap. xiii. car. cxlix.

De iohanne baptista ab Herode passio: & Vitellii præparatio in pugnam aduersus arethã secundum q̃ scripserat ei Tyberius: & quia Vitellius ascendens hyerosolimã fauorabiliter suscipitur a populo: descriptio quoq̃ succincta de uniuerſa maioris Herodis prosapia. cap. xiiii. car. cxlix.

Multiſormis calamitas & infelicitas quæ prouenit agrippæ: adeo ut a proprio liberto romæ accusatus: & cõuictus in uincula a Tyberio sit iniectus mors Tyberii: successio gaili: solutio agrippæ de captiuitate: & coronæ impositio per gaium. cap. xv. car. cl.

Qualiter Herodes tetrarcha ueniẽs romam: accusatus fuerit ab agrippa: & in exilium missus cum herodia. cap. xvi. car. cliii.

Seditio iudæorũ & gẽtiliũ i alexãdria cõstitutorũ & legatio utrorũq̃ ad gaiũ. ca. xvii. car. cliii.

Accusatio iudæorum ab Apione legato partis alexandrinorum propter quod statuam Cæsaris non haberent. cap. xviii. car. cliii.

Qualiter iratus Gaius: mittit Petronium ducẽ ad syriã cum huiusmodi mandatis: ut congregata manu pugnaret cum iudæis: si nollent eius suscipere simulachrum. cap. xix. car. cliii.

Pestis quæ cõtingit iudæis in babilonia cõstitutis p asineũ & anileũ fratres. cap. xx. car. cliiii.

Incipit Liber. XIX.

Qualiter Gaius Cæsar insidiis a Cassio cherea extinctus est. Cap. i. Car. clvi.

Qualiter Claudius pattuelis eius coactus a militibus suscepit imperium: & seditio senatus & populi adinuicem: & utriusq̃ partis. cap. ii. car. clx.

Legatio regis agrippæ ad senatũ: & q̃liter cõsequẽtes milites q̃ erāt cũ senatu: ad claudiũ trãsi re: & de morte chereæ seu aliorũ gaili interfectorũ: ipsi quoq̃ claudio repugnãtiũ. cap. iii. car. clxi.

Qualiter Claudius cæsar reddit agrippæ omne regnum paternũ: adiciens et illi hisaniæ tetrarchiam: & libertas iudæorum: quæ puenit eis sub claudio: cum prius amississent eam sub gailo: nauigatio quoq̃ regis agrippæ in iudæam. cap. iiii. car. clxii.

Epistola Publii petronii rectoris syriæ ad doritas pro iudæis: & qualiter rex agrippa hyerosolimorum muros locupletius construens: studium suum imperfectum dereliquit: prohibente Cæsare: qui opus ipsum suspectum habuit. cap. v. car. clxii.

De honore quo beritho honorauit: & de adnẽtu regũ ad ipm i citate tibiada. c. vi. car. clxiii.

Qualiter processit de ciuitate cum regibus in occursum marſi: præſidis syriæ uel quali modo uitam finierit: cum non dedisset honorem deo: populo sibi attribuyente honores diuinos & non humanos in theatro: quare confestim sensit plagam dei. cap. vii. car. clxiii.

Mortuo rege agrippa: cæsarienses uel sebasteni indecenter blasphemabant defunctum: statuas quoq̃ filiarum eius diripientes: contumeliose tractauerunt. cap. viii. car. clxiii.

Post mortẽ Agrippæ: Claudius cæsar Cuspiũ sadum mittit pfectum in iudæã: cui et iniungit ulcio exercẽda in Cæsariẽsis: & sebastenos pro defuncti Agrippæ cõtumeliis. cap. ix. car. clxiii.

Incipit Liber. XX.

Quemadmodum Claudius post Agrippæ mortem: in Syriam misit successorẽ Marſo Cassium longinum: & qua Fadus missus procurator iudææ indignatus iudæus qui trans fluuiũ erant positi: quia præter uoluntatem suam contra Filadelfenos arma sumpserunt: tres uiros priores ipsorum compræhendens: unum occidit: duobus fugam inmisit: & de Ptholomæo principe latronum ad eum deducto & occiso. Cap. i. Car. clxiiii.

Quia Fadus procurator iudææ: & Cassius longinus præſes syriæ præceperunt iudæorum primoribus ut talarem tunicam & pontificalem uestem in Antonia constituerent sub potestate romanorum sicut & prius. cap. ii. car. clxiiii.

Quomodo Claudius Cæsar rogatus ab Agrippa senioris agrippæ filio: concessit iudæis petitiones ipsorum: & Fado reſcripsit. cap. iii. car. clxiii.

Quemadmodum Herodes frater agrippæ defuncti petiit a Claudio potestate templi & sacerdotum ordinationem: & impetrauit. cap. iiii. car. clxiiii.

Quemadmodum Helena adiabenorũ regina & eius filius iazates solẽnitates & ritus zelati sunt iudæorum. cap. v. car. clxiiii.

De fame quæ apprehendit ciuitatem hyerosolimorum: & mitigata per Helenam reginã adiabenorũ & eius filium iazatem qui de paganismo conuersus fuerat in iudaismum: & de Arrabano rege parthorum. cap. vi. car. clxv.

De mago quodã q̃ prophetã se esse asserens plurimos iudæorũ seduxit. cap. vii. car. clxvi.

DE BELLO IYDAICO TABVLA

Quomodo Tyberius Alexander in iudæam directus administrator: filios iudæ galylei popu-
lum seducendo occidit. cap. viii. car. clxvi.

Quo Tyberio Alexandro Cumanus successit in iudæa: & quæ defuncto Herode fratre regis agrip-
pæ delictis: Agrippa iuuenis eius hūit principatū: Cæsare sibi Claudio cōcedēte. cap. ix. car. clxvi.

Quia aduentu Cumanī p̄sēdis in iudæam a Cæsare destinatis: sub eo multi usq; ad .xx. milia
iudæorum perierunt quarta die azimorum. cap. x. car. clxvi.

Seditio iudæorum contra samaritas: & quia multi iudæorum extincti sunt per Cumanum
adiuantem samaritas. cap. xi. car. clxvi.

Quia nymidiū q̄dratus syriæ p̄sēs audiēs hæc: & ascendēs in iudæā primates iudæorū atq;
samaritanorū: romā iussit ascendere: pariter & cumanū & celerē: ut Claudio cæsari deberēt ex his q̄
fuerāt gesta reddere rōnem: & quæ quosdā iudæorū ipse puniuit. cap. xii. clxvi.

Quia Claudius audiens inter eos: iudæos quidem absoluit a culpa: rogatus ab Agrippa rege:
Cumanum uero exilio deportauit: Celerem autem millenarium & samaritanorum primates mor-
te multauit. cap. xiii. car. clxvi.

Felix mīstris p̄curator ī iudæā: & q̄ta p̄tās adiecta sit agrippæ regi p̄ claudiū. c. xiiii. car. clxvi.

Moris claudi? cui successit nero q̄ matrē uxore & alios mīstros ḡis sui īterfecit. c. xv. c. clxvii.

Quia felix missus in iudæam: & inueniēs prouinciā a latronibus nimis afflictā: prospexit ut
illis interemptis: pacem tribueret regioni: principem uero latronum Eleazarum uinctum direxit
ad cæsarem & de morte ionathæ pontificis. cap. xvi. car. clxvii.

Quia ueniēte ægyptio malefico: & multis iudæorum ab eo seductis: foelix aggressus eos mul-
tos occidit. cap. xvii. car. clxvii.

Quemadmodum iudæos & syros pro equitate ciuitatis in cæsarea seditiosæ concertantes:
foelix compescuit. cap. xviii. car. clxvii.

Quomodo Portio festo in iudæam missō pro successione foelcis: contigit prouinciā sicca-
riis commoueri. cap. xix. car. clxvii.

De porticu interiore tēpli: & quēadmodū eam exaltauere iudæi: & quia festus ob hoc indigna-
tus iussit opus destrui: sed iudæis rogantibus: concedi sibi ob hoc legatos mittere ad Neronē: con-
cessit miserunt nuncios: quos audiens nero: uenīā gesti operis cōdonauit: & ædificiū manere p̄mī-
sit: & quia moriēte in iudæa festo: successor uenit Albinus. cap. xx. car. clxviii.

Quia sub eo a nece prouincialiū sicarii cessauerunt. cap. xxi. car. clxviii.

Quia florus ueniens Albino successor: tantis malis iudæos affecit: ut eos ad arma contra ro-
manos uenire compelleret. cap. xxii. car. clxviii.

¶ Iosephi Mathathie filii hebræi genere sacerdotis ex hyerosolimis de antiquitate iudæorū con-
tra Appionem grammaticum alexandrinum. cap. i. car. clxix.

¶ Phlaui Iosephi de antiquitate iudæorū ad Epaphroditum. cap. ii. car. clxxv.

¶ Explicit Tabula Antiquitatis iudaicæ.

¶ Rubricæ nuper editæ super libro iudaico p̄ Magistrū Franciscū Macerata ordinis minorum.

¶ Incipit Liber primus.

Valiter Antiochus q̄ cū Ptolomæo sexto in syria bellū gerebat supauit ciuitatē muni-
tissimā: tēpla spoliat occidit oēs ex optimaribus: deinde supato Bachide p̄posito p̄sidiis
antiochi p̄ Mathathia: & occiso: exactisq; ducibus Antiochi ex finibus iudææ & mor-
tuo antiocho: filius odii Antiochus nocte cōgregatis militibus iudæā iteꝝ iuadit & su-
perato iuda primo natu ex filiis Mathathie & īterfectis multis ex iudæis Hyerosolimā est profe-
ctus: & ibi relictis p̄sidiis: in syriā reliquos milites ad hyemandū traducit. Cap. i. Car. clxxxiii.

Post discessū atiochi: quide cū ducibus eius cōgredit & tādē supat & morit. c. ii. car. clxxxiii.

Ionata frater iudæ reconciliat Antiocho: sed insidiis Antiochi capis: & iratus Antiochus quia
a Symone fratre ionathæ fuisset superatus ionathā interfecit. cap. iii. car. clxxxiii.

Symon frater ionathæ iteꝝ gerit bellū cū Antiocho quo supato ob hoc pontifex creat: sed in
sidiis Ptolomæi geneti sui captus morit: capta coniuge cū duobus filiis Symonis Hyrcanus tertius
filius honorē patris defendens diu cum Ptolomæo bellū gessit & ob misericordiam matris: &
fratrū tantū distulit ut annus feriatu ueniret: quo licebat dimitti bellū. cap. iiii. car. clxxxiii.

Antiochus iteꝝ iratus propter ea quæ passus est a Symone irruit in iudæā cōtra ioannem di-
ctum Hyrcanum quem trecentis talentis placauit. cap. v. car. clxxxiii.

Ioannes dictus Hyrcanus inuēto tēpore uindictæ quæ Antiochus bellū gerebat cōtra medos:
perrexit contra ciuitates Antiochi & multas occupauit. cap. vi. car. clxxxiii.

DE BELLO IYDAICO TABVLA

Gentiles ob inuidiā in ioannē corperunt agere seditionem q̄ tādē deūcti sunt: & ipse rebus administratis per triginta tres ānos moritur relinquens filios post se: hic princeps pontifex & propheta fuit: prādidit filios duos maiores non regnatos. cap.vii.clxxxiiii.

Aristobolus succedit in regnum patri: cōtendit cū matre quia eā dominam regē reliquerat iōānes: ipsam fame necauit deceptus uerbis matris suae fratrem Antigonū iterficere fecit: hoc audito tanto merore confectus ut tandem moreretur. cap.viii.car.clxxxiiii.

Alexander frater Aristoboli rex cōstituit: occidit fratrē pugnat cū Ptolomæo: occupat bona Theodori a quo oīa recuperant: & fere decē milia iudæorū iterficiunt: multas ciuitates occupat: congregat cū Obedio rege arabū a quo sup̄ato exercitu: uix solus euasit: Hyerosolimā petit nititur redire in gratiā cū subditis quos nullo mō sedare potuit. cap.ix.car.clxxxiiii.

Iudæi petūt auxilium Demetrii qui superat prālium: sed timore perterritus quia sex milia ex iudæis se contulerant ad Alexandrum discessit messalim ciuitatem deuastat: mulieres earumq̄ filios coram matribus necabat: qua impietatis perterriti octo milia iudæorum profugiunt eadē nocte in iudæam. cap.x.car.clxxxiiii.

Bellum gerit Antiochus frater Demetrii cū alexandro q̄ licet opida multa diremisset & multos occidisset: non potuit tamen antiochū arcere: sed per regem arabum tādē deūctus est: Alexander in iudæā reuertitur q̄ moriens uxori reliquit principatū: hæc declarat filiū hyrcanū pontificē Aristobolū uero regē. hic fraude multos sibi deuinciēs matre morbo laborāte castella multa occupat. mater uero miserata: Hyrcanū coniugē & filios aristoboli carcere cōclusit interi moritur alexander: reconciliant Hyrcanus & Aristobolus. cap.xi.car.clxxxv.

Antipater horrat Hyrcanū ut impiū repetat ad regē arabia: accedūt p̄ auxiliū & in Aristobolum uadūt & supant mortuusq̄ esset nisi dux romanorū: soluisset obsidionē. cap.xii.car.clxxxv.

Aristobolus prosequitur & resarcitis copiis congressus cum Hyrcano occidit supra sex milia eorum: Antipater & Hyrcanus ad Pompēum qui tūc erat in Damasco accedūt ut restituat Hyrcanum: Pompeius cū exercitu ad fines iudæe peruenit. Aristobolus alexandrū confugit: Pompeiū alloquitur paccato Pompeio pollicitationibus: audita morte mitridati perrexit Hyerosolimā: decepit Pompeium. eo q̄ ex promissis nihil est factum: iratus Pompeius aristobolum in custodiā collocat & ad ciuitatem tentat accedere ut euerat. cap.xiii.car.clxxxv.

Hesitante Pompeio quomodo urbem caperet orta est seditio inter eos qui in ciuitate erant deniq̄ uicta est pars Aristoboli receptis romanis in itis consiliis cum Hyrcano quomodo aliam partem quæ in locum turissimum cōfugerat caperet tandem sine consilio & auxilio Pompei: nihil esset factum. cap.xiiii.car.clxxxvi.

Tentās pōpeius locū inuadere tertio mēse uix turrim unam euerferat. cap.xv.car.clxxxvi.

Faustus cornelius muros primus ascendit multi occidunt multi ex muris se proiciūt: Pompeius cū suis comitibus ingreditur: in tēplum ingressus neminē nisi pontificē uidit pcepit q̄ nihil aufereret: postero die solēpnia celebrauit: Hyrcanūq̄ pontificē declarauit: Pompeius uero cum Scauro ducens Aristobolum romam profectus est. cap.xvi.car.clxxxvi.

Scaurus in arabiam proficiscit patitur multa ob asperitatem locorum: Alexander Aristoboli filius interim iudæam populatur timet Gabiniū: p̄pterea loca arabia munit: Gabinius p̄missio Marcoantonio adiunctis aliis obuiam fit Alexandro coactus Alexander congredi cum Gabinio: uictus effugit Gabinius restaurat loca: perterritus Alexander legatos ad eum misit pollicens sibi omnia castella quæ ipse Gabinius eruit funditus. cap.xvii.car.clxxxvi.

Gabinus Hyerosolimam deducto Hyrcano reuertitur Aristobolus interim parato exercitu alexandrium occupat: sed tumultu romanorum in macherunta confugit sed tādē capitur & ad Gabiniū perducitur: Alexander interim iudæam reduxit in discessionem: romanos multos trucidare decreuerat Gabinius concordiam persuasit sed certantibus ipsis alexander fugatus disper sit: Gabinius Hyerosolimam reuertitur. cap.xviii.car.clxxxvii.

Crassus succedit Gabinio: suscipit syriam: aufert aurū tēpli: perit trāsgresso euphrate: Cassius syriam deffendit: occidit Pisilaū colligentē seditiosos aristoboli. cap.xix.car.clxxxvii.

Cassius ex arabis coniugem suscipit: sociat sibi regem arabum per affinitatem bellum uult gerere cum aristobolo: Cæsar mittit e roma Aristobolum solutum uinculīs in syriam: perit ueneno & Alexander eius filius occiditur: Ptolomæus aufert Antigonum & eius sorores a coniuge aristoboli: & minorem sibi coniugio copulat: Antipater mortuo Pompeio contulit se in clientelam Cæsaris & mitridates cum antipatræ uictores fiunt: & Pompeius tandem gratia antipatris pontificatum confirmauit hyrcano. cap.xx.car.clxxxvii.

Antigonus corā cæsare criminabatur antipatrē: sed cæsar cognitis meritis antipatris hyrcanū confirmat & cuius uellit dignitatis præponit adoptionem: declaratur procurator iudææ: sedat iudæam: hyrcanum reddit in gratiā populis tādē Plalū filium maiore præposuit territorio Hyerosolimorū: Herodem minorem natu curatōrē galylæ: herodiam deprehendit cum multis aliis ex hoc cognitus est sexto cæsari propinquo magni cæsaris. cap.xxi.car.clxxxvii.

Compellitur Herodes ab Hyrcano q̄ eum tam gloriosum euasisse oderat ut ad eum accederet ipse uero persuasus uerbis multorum qui inuiderant Herodi accersiri fecit: sed recessit Herodes nō paratus obedire: Concitatur Hyrcanus iterum contra Herodem sed Herodis declaraf a sexto Cæsare dux militum in syria: Herodes Hyrcanum cogitat ex regno pellere sed uerbis patris & fratris mitigatur.

cap. xxii. car. clxxxviii.

Oritur discordia iter romanos & ob diuturnitatē belli uenit marcus successor sexti cæsaris q̄ mortuus fuit a celio basso fauore pompeii.

cap. xxiii. car. clxxxviii.

Tempore quo Marcus fit successor sexto cæsari: Cassius in syria: petit exactiones imponit: irascitur contra malichū eius exactorē: herodes fit carus cassio: præficit procurator syriæ: Cassio decedente a syria oritur seditio Hyerosolimis felix qdam uolens uindicare necem malli fratris congregat cū herode: Herodes potitur uictoria: Accusatur herodes antonio interfecto cassio: pecunia eum pacauit ueniunt legati antiochiæ centū uiri contra herodē & hyrcanum messalla defendēte eos: tetrarchas ambos declarat Antonius: legatos carceri cōpellit: maior tumultus fit Hyerosolimis bellū gestū est contra alios legatos ab antonio ita ut multos occidisset: Prazaphanes cōcitas itez pacagz contra hyrcanū: tandē ab herode multi obtruncant die pentecostes in ciuitate ortū est bellū ita ut multi occisi ab herode: multi fugati.

cap. xxiiii. car. clxxxviii.

Admittitur arbiter pacis pacorus: simulans Pacorus uolebat antigonū adiuuare: cognitis infidiis missosq̄ ministro ad necē herodis q̄ noluit admittere habens hmōi suspectos: audito q̄ phaselus frater eius fuisset corruptus ad idumeā nocte pgit: cognitus a barbaris cogitur recedere pmissa matre & fratribus: ad masada properabat decertans cū illis potitur uictoria: Iosephus frater herodis obuiam herodi uenienti ex idumea fuit paucis ex carissimis receptis alios dimisit: partē Hyerosolimā ueniunt: cōstituūt regem Antigonū: Hyrcanū & Phaselū uerberantes: detribus auriculas trūcat Antigonus ne possit esse pontifex: Herodes cognita morte Phaseli fratris uix euadēs romā puenit. Creat rex fauore osium & fauore antoni & cæsaris.

cap. xxv. car. clxxxix.

Antigonus inclusos tenet Iosephum & alios qui etiam exeuntes quādoq̄ uincebant quādoq̄ aduerso casu reuertebantur: uēnidius interim festinat Iosepho & aliis ferre auxilium: sed placatus muneribus antigoni discedit: Herodes ex italia reuertitur & contra Antigonū summit exercitū: castris positis declarat populo uenisse bono populi & nō recordaturus offensarum deregitur corruptio Sylonis ab Herode q̄ ipse uinum & oleum & omnia necessaria defferri scripserit in hyere cunta: herodes occupat ciuitatem & quingenta cacumina montium: committit bellum: uictor reuertitur: Herodes multos in speluncis occidit: pater septem filios cum matre occidit qui uolebāt foedus inire cum herode: & septem etiam desuper occidit: reuertitur in samariam contra antigonum dimisso ptolomæo præposito qui ab eis occiditur: occisis multis per herodem fertur q̄ Iosephus eius frater in iudæa frangitur & moritur in galilea se cōfert: uulneratur Herodes: municipia multa occupat: in fugam uertit aciem inimicorum: ciuitatem ingreditur cladem fecit ex illis magnam: sed propter hyemis asperitatem non potuit Hyerosolimā applicare: interim uxorem ducit & in hyerosolimam petit. iterum oritur discensio in ciuitate: Herodes iratus quoscunq̄ posset occidit: Antigonus ad pedes Cassii prosternitur: Herodes querit pacare ciuitatem: & studiosos suos facere amicos: antigonianos neci tradere.

cap. xxvi. car. cxc.

Cleopatra indignatus q̄ propinquus nullus ex sanguinitate esset: ad extraneos occupandos se conuertit: moliebatur ut herodes & malichus interirent per antonium qui noluit: insidiis periclitatur herodes: ex hoc recreari arabes pugnam repetunt: fugant militem herodis: ulciscuntur arabes: interim alia calamitas occurrit herodi scilicet terremotus infiniti ut triginta milia hominum interirent: incitantur hoc magis arabes: Herodes hortatur suos ad resistendum facto sacrificio congregatur & potitur uictoria: desideratur patronus illius gentis adiit cæsarem herodes conquerēs de Antonio: Herodem regem instituit & diadema imposuit in ægyptum proficiscitur Cæsar: & mortuo Cleopatra & Antonio regnum auxit herodis: procurator syriæ instituitur: construit tēpla & multa in honorem Cæsaris fecit & agrippæ: oritur discordia inter uxores herodis: ira concitatus mariannē fecit occidere quē ualde pœnituit: irati filii ob matris mortē criminant apud Cæsarem: Antipatræ interim succedit in regnū: curat mortem fratrum ex pte mariannes: conciliat filios cæsar patri nō cessat antipater dolis & simulationibus fratres criminari consilio nouerce illos: illis nescientibus: Alexander corrūpit amicos regis: intrudis in carcerē: reconciliat Archelaus alexandrum herodi: Eurichides accusat alexandrum: uincunt filii & separatim custodiunt: Mittit herodes litteras cū indicis ad cæsare. Saturninus & Volumnius fiunt iudices offocant tandē iussu herodis: pœnitet herodē mortis filiorū & auūculos amplectit: & antipater irasci patri herodi: orat antipater ab herode ut romā reuertatur: reuenit herodes antipatrem priuatur regno & noie regio incenduntur uiui sophiste & qui aquilam demiserunt ex muro: iubet multos ex iudæis occidere: feruntur litteræ a Cæsare de damnatione antipatri occidit antipatrum herodes: moritur herodes: legitur testamentum de institutione archelai regis: fiunt exequiæ cum maximo apparatu ab archelao: sepelitur in castello quod herodion dicitur.

cap. xxvii. car. xcii.

DE BELLO IYDAICO TABVLA

¶ Incipit Liber secundus.

¶ Archelaus propter turbationes nouas cogitur proficisci romam: multos occidit die festo q̄ pascha appellatur. relinqt Philippum procuratorem regni & curatorem familiarium reparatione administrationis reddit cesari archelaus: accusat Archelaus apud Cesarem q̄ noie tantu Cesarem ostendisset regē non re ipsa: deffendit a Nicolao archelaus: & ad pedes Cesaris se prosternit: iudaei cum relictis ab Archelao congregiunt: Varus res componit petunt iudaei ut per iudices res administrantur: Cesar nō annuens his Archelaū tetrarcham fecit in media parte: pollicens regia dignitate donaturum: aliam medietatem regni aliis duobus filiis Herodis dimisit: donauit Cesar aliis muneribus ceteros filios & filias Herodis.

Cap. i. Car. cci.

Iudaeus qdā interim simulat se esse alexandru ob similitudinē cū illo romā uenit cognoscit a Cesare: patefacit ipse Cesari dolū & fraudē: his ridens Cesar remigū numero inferuit: sualorē illius fraudis interficit: ponuntur quēdā secte philosophorū & eorū uita.

cap. ii. car. cciii.

Decedente regno archelai Philippus & Herodes antipas regunt Tetrarchas suas: desertur imperium ad Tiberium post mortē augusti: Pilatus mittitur a Tyberio in iudaeam: ob imagines Cesaris quas intulit in templa oritur discordia maxima: Gaius cesar uult deus appellari: eius imagines & statuas praecipit erigi: renitentibus illis minas eis: moritur Gaius: Claudius rapitur i regnū: mittit agrippā ad senatum ut placeat eū esse regem: non admittit curia: remittit agrippas ad senatum nuntians pugnam aduersus eos.

cap. iii. car. cciii.

Senatus uadit ad claudiū: offert uictimas deo: ipse donat agrippā regio patrimonio: moritur agrippa: Claudius regnū i puincia redegit: & Herodes q̄ regnabat i calcide moris.

c. iiii. car. ccv.

Post obitum herodis qui in chalcide regnauit: Claudius agrippam filium agrippae regē instituit: Cumanus turam accipit alterius prouinciae: unde inter iudaeos oriuntur multi tumultus in die festi azimorū: populus in fugam se conuertit: & propter egressum de constipatione. xxx. milia hominum consumpta sunt.

cap. v. car. ccvi.

Insurgunt tumultus latrocinantium: unde quidā per cumanum capiuntur: libri legis per militem quēdā comburunt: accensi iudaei ex hoc conqueruntur apud cumanū: adiudicatus est ille ad supplicium ex hoc populus quieuit.

cap. vi. car. ccvi.

Confectus oritur inter gallyleos & samaritanos: quidā gallyleus ad festiuitatem ascendens interficit: Cumanus ad sedationē mittit p̄catore: hyerosolima audito homicidio uolgens in impetū in samariā irruit: Cumanus accurrit cū ala militū: multos interfecit principes hyerosolimae p̄catur ut ab incepto desistant: iudaei tandē eorū precibus acquiescunt.

cap. vii. car. ccvi.

Fiunt his temporibus multa latrocinia samaritanae primates accedunt ad domiciū quadratū: cōquerentes de huiusmodi latronibus: cōueniunt & nobiles iudaeorū deffendētes: distulit domitius iudiciū: liddam uenit: audiens iteque querelas samaritanorū quosdā pcutit securi: quosdā delegauit: Cumanus uidet romā pficisci: de reddenda ratione administrata prouincia apud claudiū: ex samaritris tres interficiunt: Cumanus iubet ex urbe discedere.

cap. viii. car. ccvi.

Nero succedit Domitio quadrato: fratrem matrem & uxorem interfecit: ad Histrionum opera se conuertit.

cap. ix. car. ccvi.

Aristoboli filius regnat in armenia: auget regnū agrippae residuū iude: foelici credit: hic eleazar deprehendit mittit romam cū multis aliis: insurgit nouū genus latrocinantiū. sicariozū insurgunt qdā secte hoium q̄ consiliis & ypocrisi hoies decipiant.

cap. x. car. ccvi.

Egyptius quidam pseudo prophetae congregat. xxx. milia hominum hyerosolimā uult ascendere: Felix cum quibusdam armatis eos depellit & fugat: insurgunt quidem magi qui tentant reuocare populum a seruitute romanorū: insurgunt tumultus in caesaria inter populum scilicet iudeum & graecum: Felix nequiens paccare ex utrisq̄ nobiles ad neronē mittit: Succedit Caestius felici qui plurimos latronum interficit.

cap. xi. car. ccvii.

Albinus fit successor q̄ fauit latronibus: & postea Caestius florus q̄ ita se gessit ut multi coacti sint relinquere patrē ob publica latrocinia: & rapinas suas.

cap. xii. car. ccvii.

Fit quaestio in caesarea inter iudaeos & caesarienses de synagoga iudaeorū quia impediabant ad illuc accessum: iocundus q̄ erat praefectus equitū pergebat sedare tumultū: recedunt iudaei in nabata cum libris legis primates iudaeorū ad floz accedunt cōquerentes: quos iubet uinciri propter ablationē librorū legis: ex hoc oriunt iurgia maxia apud Hyerosolimas accusat Florus & eius timore populus effugit: Florus indignatus sedēs p̄ tribunali mi litibus p̄cepit ut floz uenaliū diriperant: unde multi interfecti & spoliati & domus oīum dirute sunt.

cap. xiii. car. ccvii.

Rex quidam agrippa alexandru proficiscens: inuenit germā suā bericē: uidens iniquitatē militū misit ad floz ut a sede desineret: q̄ noluit imo peiora operat uenit hyerosolimā & uota deo exoluit: regina uero florum praecatur.

cap. xiiii. car. ccviii.

Multitudo clamat contra florum: primates sedant multitudinem florus uidēs multitudinem sedam nouam quaerit inlargere discordiam: multi occiduntur per romanos sed desperatione du-

Etus populus irruit in romanos: quos epulit ex urbe: uidens florus nihil posse agere ab urbe digre dirur Cæsariam uenit. cap. xv. car. ccviii.

Florus nō cessans: iudæos apud Cæstiū accusat de defectiōe dirigit tribūnus neapolitanus ad hæc inuestigāda suscipit a iudæis benignissime: & conq̃runt de floro cognita i humanitate flori: uulgus uult legatos fieri ad neronē de crudelitate flori. cap. xvi. car. ccviii.

Aduocat contionem iudæoz & constituit in suggestu beronicem germanam Flori rex Agrippa qui omnes hortatur iudæos ad quietem & patientiam dicens hæc nō placere Cæsari: neq̃ eos posse romanis obsistere: qui toti orbi iam dominant tandem acquiescit populus: uolensq̃ persuadere ut Floro obediunt, quousq̃ successor ueniat, accensa multitudo ex urbe pepulerunt: ipse in regnum discessit. cap. xvii. car. ccix.

Quidā eo tpe insurgūt & romanos oēs interficiunt Eleazarus dux militū prohibet romanos hostias immolare: Nobiles quidā hortantur ne id fiat: ad Floz destinantur legati & ad Agrippam ut cū exercitu ascenderent in ciuitatē: diuiditur ciuitas in duas partes: quidā nobiliū & pontificū confugerunt quidam in cloacis latuerunt. cap. xviii. car. ccx.

Quintadecima die mensis augusti fit impetus in amoniā & oēs obfessos in eo p̃sidio capiunt: post regē accedunt exurunt turres: præcant manaimū ut liceat aufugere q̃bus concedit relictis solum romanis intus: q̃ confugiūt in turres regias: illi uero qui cū manaimo erant: irruētes illa loca diripientes strato pedum incenderunt. cap. xix. car. ccxi.

Capitur ananias pontifex & cū fratre Ezechia occidit & insurgunt quidā cōtra Manaimum: nollentes eū regem: interficit sophista a populo: interficit manaimus: p̃ romanos ēt multi ex iudæis occidunt: ita ut cæsaria uacuata iudæis remaneat. cap. xx. car. ccxi.

Iudæi diuisi uicos & loca alia inflāmauerūt: imensā cædes fit ex iudæis & aliis: Ciuitates oēs plene cadaueribus scythopolite tū iudæis dimicant: clam tamen nocte dormientes tertia: eos iudunt. xiii. milia interficiunt ex iudæis & eoz substantiā diripiunt. cap. xxi. car. ccxi.

Circūfusus scythopolitis a iudæis Symon quidam qui multos ex iudæis quortidie truncauerat: educens gladiū nullū hostiū interfecit & patrē & matrē & filios & uxorē interfecit p̃dignatio ne: ne hostiū q̃s gloriaret: & seipsum: cædes maxia fit in scythopoli urbes & populi cū uicini iudæos oēs interficiūt: multæ ciuitates aliæ pepererūt eis miseratione mote. cap. xxii. car. ccxii.

In regno Agrippæ insurgit p̃nices aduersus iudæos: uarus multos ciues q̃ ad agrippā & Cæstiū uenerāt p̃scendi p̃sidii gratia initinere occidit: hūc Vagz agrippa punire nō audet summouit eum e regione qua procurabat. cap. xxiii. car. ccxii.

Iudæi persuadent romanis ut deserant castellū: utuntur honoribus iudæi in alexandria quos Alexander concesserat conflictus continuus cū iudæis & græcis fit. cap. xxiiii. car. ccxii.

Alexandrini cōueniunt ut largitiōē ad herodem mittant: permiscēt iudæi cū græcis in amphiteatro: fit discordia maxima inter eos: Tyberius alexander coercuit eos hortationibus q̃ irruentes Tyberii contumeliis appetebant ille quasi oēs fecit interficere: domos diripere. Zabolon ciuitas acæstio occupat: dirripit domos & loca incendit. cap. xxv. car. ccxii.

Cæstius p̃mittit exercitū i ioppē q̃ capis: intēdit eā & uiros oēs iterficit. cap. xxvi. car. ccxiii.

Cæstius mittit Cefenium gallum in gallyleā suscipiunt eum ciuitates qui uero non obtemperabant insequitur & trucidabat: progrediens multa loca inuadit: iudæi ad diem festum Hyerosolimam petierunt: qui auditis militibus uenientibus: dimissis solēnitatibus in romanos irruerunt: quorum multos occiderunt. cap. xxvii. car. ccxiii.

Quærit agrippa uerbis iudæos auertere ut desisterēt: mittit portatū & phœbū ad iudæos: perimif phœbus: Cæstius iducit exercitū i oppidū iudæoz: icēditq̃ p̃tē ciuitatis. cap. xxviii. car. ccxiii.

Quidam uocabant cæstium patefacturi portas: q̃ cogniti proiecti sunt ex muris. Cæstius tenrat muros ascendere & inuadere templum: repugnantur a iudæis: recedit cæstius & iudæi insequuntur: dimittit quæ erant impedimēto ad fugam: & nisi nox aduenisset totus exercitus perisset: nocte aufugit: insequuntur iudæi: ex romanis mortui sunt quinq̃ milia & trecenti peditū: ex equitibus noningenti & octuaginta. cap. xxix. car. ccxiii.

Post fugam Cæstii multi nobiliū ex ciuitate fugiunt mittit quosdam ad Neronem nunciatores eius miseriam: Qui cæstium fugauerant reuerfi sunt in hyerosolimam: ex romanis qui supereant amicos sibi sociant: Eleazarus persuadet populo ut sibi pareat cōstituunt diuersi diuersis locis præfecti: Iosephus unus ex præfectis subditos sibi quærit cōciliare: multos ex illis præponit & præficit regionibus gallyleæ sibi subdire: munit loca omnia propter romanos quos timet insurgit quidem insidiator cum multis qui gallyleam depopulantur congregat pecunias: cogitabatq̃ diuersa in perniciem Iosephi. cap. xxx. car. ccxiiii.

Quidam qui aggressi sunt procuratorē bernicis & multa abstulerūt: quia Iosephus iussit ut re gibus restituerent illa: contra eum tumultus maximos parant: accusantes eū esse proditorē irruunt in eius domū: quærit placare illos uerbis: præualet aduersus eos: Iohannes quidā fraudē molit: contra Iosephū insidias: cognita fraude ut de iniuria uendicaret accedit cū militibus ad Iohannem

DE BELLO IYDAICO TABVLA

hic aut emissis armatis iussit eū interfici: aufugit in lacū resumptis viribus Ioannes cogit aufuge
re tentat aliud genus insidiarū aduersus Iosephum. cap. xxxi. car. ccxv.

Deseritur Iosephus a suis: quos ipse punit: reuocans oēs primates & astutia quadam ducens sea
phis ducens secum in taricheas cuidam clamanti clitus noīe iubet manus abscidi ipseque sibimet
dexteram truncauit timore perterritus, cap. xxxii. car. ccxv.

Incipit Liber tertius.

¶ Sentiens Nero res gestas non prospere indignatur: mittit Vespasianū in syriam ad regēdos
exercitus & ulciscendos iudaeos rebellantes tandem ex iudaeis. x. milia perimuntur: nō cessant iu
dæi uerum a scolonem petunt: sed antonius positus insidiis qua erant transitori super octo milia
interficit ceteri aufugiunt: Niger unus ex ducibus iudaeorum ī turrim se recipit quem antonius
succendit ille uero saltu demissus euadit: uidentes iudæi illū gaudent q̄ dei prouidentia dux eorū
imposterum sit seruatus. Cap. i. Car. ccxvi.

Vespasianus Antiochiam cum exercitu uenit: Agrippam offendit fert opem Saphoris con
tra iudaeos. cap. ii. car. ccxvi.

Dux sunt galyleæ opime abundantes: hoīes pugnaces sunt: continēt hec puinciae diuersas
ciuitates q̄ irrigant diuersis fluminibus quibusq̄ finibus terminant. cap. iii. car. ccxvi.

Exercitus quem dederat saphoritis Vespasianus: diuiditur ī duo: assidue ciuitates & loca illa
incurant depredando Iosephus in saphoritim impetū facit sed nihil efficit totam galyleam igne
& sanguine repleuit. cap. iiii. car. ccxvii.

Titus filius Vespasiani patrē suū reperit ptolomaida q̄ multas legiones cōparauerat multosq̄
cuiuscunq̄ generis ad militiā uiros congregauerat. cap. v. car. ccxvii.

Landatur romanorū prudētia instruētū seruos in militiæ disciplinā: q̄q̄ sunt edocti instruē
tis castris & quē ordinē seruant in bellicis rebus describitur. cap. vi. car. ccxvii.

Vespasianus cū filio suo ordinat exercitū in ptolomaida placidus interimit maximā multitu
dinē in galylea: peruenit iotapatē qui receptus cū suis. a iudæis illico sunt interfecti: ex iudæis ue
ro tres ceciderunt placidus aufugit. cap. vii. car. ccxviii.

Vespasianus cū armatis suis in galyleā peruenit: timent oēs Iosephus conspiciens non posse
repugnare in tyberiade confugit. cap. viii. car. ccxviii.

Vespasianus ciuitatē gaderēsiū capit Iosephus mittit hierosolimā litteras: si cupiat sedus uel bel
lū cū rōanis: si bellū mittat: cū dignū exercitū ut possint repugnare rōanos. cap. ix. car. ccxviii.

Vespasianus aggrediēs recidere iotapata mōrē ubi iudæi plurimi cōfugerāt: ciuitatē circūuala
re iubet p̄ milites ipse p̄ficiscī ponit castra ageres facit ad oppugnādū ciuitatē Iosephus curat ut
muri ciuitatis altius p̄. xx. cubitis eleuent qd̄ romanos multū p̄teruit. cap. x. car. ccxviii.

Vespasianus certans pluribus diebus uidens non posse capere: ciuitatem statuit obsidere eam
ut cogerētur inopia rege reddere uidens nolle eos reddere: iteq̄ ad certandum se conuertit Iose
phus cogitat de fuga cum suis: populus hortatur ne recedat: ipse dicit melius: quia parabit alium
exercitum quo reuocabit Vespasianū ab eis: statuit remanere: se parat ad praelium: aggrediēs mul
tis incurrationibus romanos egrediens: Vespasianus nollens cum desperatis congredi iubet ut ar
mati declinent impetum. cap. xi. car. ccxix.

Admouet uespasianus arietē muris: muri cōcutiunt machinis cogitat Iosephus quō ictus arie
tis refellat: romani ecōtra aliud genus machinant: Iosephus cū sociis igne cōcremarūt romanorū
ppugnacula & aggeres ita ut spatio unius hore dia sint cōcremata. cap. xii. car. ccxx.

Quidam uir iudæus saxo soleuato & demisso caput arietis fregit: hic fixus est quinq̄ sagittarū
uulneribus decedit tandē: alii duo uiri romanorū aciem p̄perunt: Iosephus uero & cetera multi
tudo intendit. Machinas romanis lugentibus. cap. xiii. car. ccxx.

Vespasianus in planta pedis uulneratur totus exercitus turbatur superato dolore uulneris se
uius bellū in iudaeos incitauit: pugnaē fortiter utrinq̄ cedit murus ictibus machinarū ad maturi
nas uigilias illi uero munire partem illam. cap. xiiii. car. ccxx.

Vespasianus parat exercitus & machinas ad iuadēdū urbē recreato prius exercitu: Iosephus co
gnito cōsilio uespasiani ordinat milites ad resistēdū: pliaē crudelissimo certamīe. cap. xv. car. ccxx.

Die. xx. mēsis iunii iudæi q̄si defessi q̄a nō haberēt ppugnatores quos mitterēt: cogitauerunt
oleo feruenti sup̄ infuso rōanos oppugnare: ac scēno græco sup̄ sparso ut inde romani caderēt: ui
dens dux Vespasianus tot male milites p̄petuos a bello reuocat & a pena. cap. xvi. car. ccxx.

Vespasianus tres turres ferro circumdatis erigi fecit plenas iaculatoribus & fundibulatoribus
fortissimis: ita ut ex his q̄ intra muros erāt deferere defensionē muri eoganē. cap. xvii. car. ccxxi.

Vespasianus mittit Traianū in aphata ciuitatē congregitur eū illis tandem superat ciuitatem
omnesq̄ præter infantes occidit. cap. xviii. car. ccxxi.

Ad samaritas cerealis mittit a Vespasiano: quia eos pronos ad tumultū uidebat: inopia quæ quidam moriebant: quidā ad romanos confugiebant: reliquos uero oēs nequiens persuasione placare occidit: erant aut undecim milia & sexcenti. cap. xix. car. ccxxi.

Ageres super altitudinē murorum iotapatenis effertur: quidam ad Vespasianum uenit profugus ex ciuitate: nunciāns paucitatem ciuium & facilitatem capiendi: Vespasianus exercitum parat nocte hora qua ille docuerat ciuitatem aggrediuntur: & custodes occidunt: ciuitatem ingrediunt: quidam uero ne oppeterent per romanos se ipsos interfecerunt: tandē Vespasianus incendi fecit ciuitatem uniuersam. cap. xx. car. ccxxi.

Iosephus ne a romanis inueniretur in puteū se demisit lapidēq; supra imposuit ne uideret: nocte exibat perscrutans si posset euadere: indicatur p quandā mulierem mittit ad eum cum fide de uenia: timebat uero Iosephus in somnis simulachra ei apparent deprecatur deū. in manus romanorū se cōmittit: habita prius oratione ad socios. cap. xxi. car. ccxxii.

Iosephus dehortat suos a cæde: nequiens reuocare a proposito: oēs se ipsos interfecerunt: ducit Iosephus ad Vespasianū iubet Vespasianus eum custodiri ad Neronē mitteret: Iosephus alloquit Vespasianum seorsum cū filio uestasiani eūq; dominum & regem orbis prædicit: Vespasianus eū liberat muneribusq; uariis eum donat. cap. xxii. car. ccxxii.

Vespasianus in ptolomaida reuertit multi clamant de excidio Iosephi ipse nihil respondebat: legiones duas mittit hyematū cæsaream: quasdam scitopolim. cap. xxiii. car. ccxxiii.

Quidam ex iudæis q; fugerant collectis in tyoppa: fabricatis piratis nauibus inuiū faciebant pelagus illaz partium: Vespasianus uero illuc applicans: tum per romanos tum p uentos q; illoz naues in scopulos cōpellebant: quatuor milia & ducenta cadauera inuēta sunt. Ciuitatē incendit dimittitq; Vespasianus equites qui loca tuerentur. cap. xxiiii. car. ccxxiii.

Audita captiuitate tyorapate ab hyerosolimis: maximus eos inuasit dolor: audito q; Iosephus esset cū romanis ira in eū cōcitabant ita ut in romanos sauius icitarent. cap. xxv. car. ccxxiii.

Vespasianus ad agrippam proficiscit: audit tyberiada & taricheas rebellare: iratus mittit filiū suū illuc: appropinquantibus ciuitati quidam ex senioribus ad Vespasiani pedes suppliciter accedunt is uero eis indulxit. cap. xxvi. car. ccxxiii.

Vespasianus præmittit traianum in arcem an multitudo pacem cupiat: illi apertis portis eum liberatorem ac benemeritum proclamant: post ad taricheas proficiscitur: castra ponit: superatis illis: ad nauale bellum se contulerunt. cap. xxvii. car. ccxxiii.

Congregata multitudine prope ciuitatē in plantiæ uidens Vespasianus filium suū mittit: ipse uero patri nunciāuit dicens opus esse pluribus auxiliis: suos deinde hortatur. eoz genus & aīam reminiscens ut strenue sint dimicaturi: Vespasianus mittit auxilia: gentē aggrediuntur: oēs fugant oppidū occupant: cunctos occidunt præter indigenas. cap. xxviii. car. ccxxiiii.

Letatur Vespasianus audita uictoria filii: post aduersus eos qui ad lacum descenderant rates fabricari iussit. cap. xxix. car. ccxxiiii.

Declaratur natura lacus: & ubertas & reze aeris & uicinorū locorū. cap. xxx. car. ccxxiiii.

Fabricatis ratibus insequit illos per lacum Vespasianus: nemine remanente occisi sunt. paucis post diebus intollerabilis fetor ex cadaueribus in terrā amari cōpulsis insurrexit: ut nō solū uictis sed romanis miserabilis fuerit: totūq; aerem corripit. cap. xxxi. car. ccxxv.

Residet Vespasianus p tribunali apud Tarichea quidq; de supstitibus fiendū sit deliberat: tandem quosdā occidit: quosdam donat: quosdā uendit. cap. xxxii. car. ccxxv.

¶ Incipit Liber quartus.

¶ Excis is iotapatis reliqui iudæi se dederunt romanis præter quædā castella & ciuitates: quæ nola ponunt & eaz conditio lacum quendā gamala occupant intrantes romani: domos hostium tecta oīa circūdant: ex quo multi romani mortui recedereq; coacti sunt. Cap. i. Car. ccxxv.

Vespasianus cū paucis relinquit: his uero oppugnantibus resistit uidentes eius aīum: quasi diuinū reputantes impetū remittunt ipse uero exiit castrum. cap. ii. car. ccxxv.

Vespasianus ad romanos ueniens uisis aduersis casibus romanos consolatur: hortaturq; ad ulciscendos hostes gamalenses quantū profunt resistunt. cap. iii. car. ccxxvi.

Vespasianus quosdā q; berium montē occupauerat inuadit ad eos mittit. placidū q; eos hortatur ad pacē: sed illis renitentibus: placidus congredit: fingens fugā: aduersus illos reuertit multos occidit: multi confugiunt hyerosolimā: reliqui montē placido tradunt. cap. iiii. car. ccxxvi.

In gamala tres milites nocte turrim effodiunt: decidit turris magno sonitu: omnes perturbati fugiebant quos romani trucidabant: titus urbem inuadit: occidit multos: multi in arcē cōfugiunt ita ut cruor effusus totum oppidū diluat. cap. v. car. ccxxvi.

Vespasianus ducit totum exercitum ad uerticem montis quo confugerant q; supererant: eos

capitales quinque milia ex his de uertice se precipitarunt: per romanos quatuor milia perempta: solum duae mulieres saluae factae sunt.

cap.vi.car.ccxxvi.

Mittitur Titus ad giscalia oppidum galyleae quod restabat indomitum: Vespasianus ad recreandos alios Caesaream regreditur: quia restabat modo hyerosolimis occupanda: hos hortatur ut se dedant sine armis: appropinquant portis: illi apertis ianuis clamant ipsum liberatorem: munit oppidum sicque tota galylea liberata est.

cap.vii.car.ccxxvi.

Ex aduentu iohannis in Hyerosolimam totus populus effusus percunctatur quid agant romani: significato excidio giscalis: timor eos inuadit immensus: hortatur iohannes Hyerosolimas ad bellum: senes timebant excidium urbis ex hac re: oriuntur multae praedationes & latrocinia in urbe contra multos fingeantur uaria in eorum perniciem: phana conculcantur: fitque maxima controuersia aduersus istos: fit bellum inter hos inuasores & populum: horum causa erat iohannes qui simulabat amorem: res tamen & consilia populi aliis nocte apperiebat hic iurat fidem amicitiam: fit legatus populi ad Zelotas.

cap.viii.car.ccxxvii.

Mittunt nuntii ad idumeos per auxilia petendis: eo quod annanus uellet romanos introducere: Iesus increpat idumeos & eos quod eos aduocarunt tanquam latrones quod ciuitatem quottidie dissipant: hortaturque eos ut nil acturi sint: uel iudicent quantum sint factiosi homines uel recedant.

cap.ix.car.ccxxix.

Symon unus ex idumeis indignatus respondet iratus contra Iesum & pontifices: accusans eos perditores contra illos quod eos uocauerunt: dicitque aduersus illos ituros.

cap.x.car.ccxxix.

Idumei nocte dolo zelotae apertis portis custodibus dormientibus intrant interficiuntur cuncti: insurgit populus idumei eadem nocte octo milia gentes interfecerunt: interficiunt pontifices: quatuordecim Iesus cum annano quod interficiunt omnibus insepultis.

cap.xi.car.ccxxix.

Incipit Liber quintus.

Querunt idumei per ciuitatem quot inueniunt totidem interficiunt Zachariam accusant: iudices uero ferunt pro eo sententiam: indignantur idumei contra iudeos: interficitur Zacharias: expelluntur iudices: idumei recedunt: crescit Zelotarum insolentia cunctosque uel falsis criminationibus uel dolis aliis occidunt.

Cap.i.Car.ccxxx.

Romani omnes praesertim duces Vespasianum incitant ad expugnandam ciuitatem: ipse noluit ducem esse melius quod sic ipsi inter se discordes paulatim confumentur.

cap.ii.car.ccxxxi.

Acquiescunt omnes dictis Vespasiani: multique ad romanos confugiunt & solum his licebat quod soluebant: uolentes fugere ad romanos.

cap.iii.car.ccxxxi.

Iohannes quaerit aliis praesse ducens sibi dedecus esse sibi parem: multique eum metu multi gratia consequebantur.

cap.iiii.car.ccxxxi.

Inuadunt sicarii oppidum quoddam munitissimum apud Hyerosolimam die azimorum quamdo iudei celebrant festa pro redemptione eorum ab aegyptiis: interficiunt quot inueniunt: uicos & omnes partes conuicinas depopulantur.

cap.v.car.ccxxxi.

Nuntiant haec Vespasiano a transfugis quibusdam clam. n. quidam ad romanos confugiebant quod hortabantur Vespasianum ut ferret opem ciuitati: accedit prope Hyerosolimam: ingreditur gadaram clam legati ad eum mittunt: occiditur dolosus ab aliis inimicis.

cap.vi.car.ccxxxi.

Iubet Vespasianus placido ut insequatur eos qui ex gadaris fugerant: aduersus quem illi cum quibusdam ubi se receperint profiliunt qui capta oportunitate a placido interimuntur: eosque ad iordanem insequitur: coacti autem congregati placidus omnes occidit: quidam in iordanem se proticiunt conuicinosque uicos inuadit.

cap.vii.car.ccxxxii.

Nunciatur Vespasiano quod gallicia motus quosdam fecerat: ipse magis incitatur ad bellum: multa loca capit: restaurat quae destruxerat bello: munit loca omnia militibus: narratur quod nobilis sit regio hierico.

cap.viii.car.ccxxxii.

Describitur natura asphaltidis lacus: quem Vespasianus uoluit uidere.

cap.ix.car.ccxxxii.

Vespasianus collocat praesidia apud hierico: mittit quosdam huius ciuitatem capiunt: mille iuvenes interficit: omnia dabantur flammis.

cap.x.car.ccxxxiii.

Nuntiat Vespasiano paranti proficisci Hyerosolimam quod mortuus sit Nero: quomodo etiam galyleae sit creatus impator: & quidam alii post eum & de eorum discordia.

cap.xi.car.ccxxxiii.

Vespasianus expectat quid galba ad eum de rebus bellicis agendis scribat: mittit filium suum Titum: nauigat rex agrippa ad galbam: nunciatur in acra quod galba sit interfectus & Orho sit creatus: Agrippa statuit romam pergere: Titus ad patrem nauigat Vespasianus cum Tito suspecti bellum negligunt.

cap.xii.car.ccxxxiii.

In Hyerosolima exoritur nouum bellum per Symonem Giorae filium: Symon cum Zelotis congregatur: multos occidit cum idumeis etiam pugnat: iacobus quidam perdere idumeos cogitat: idumeam capit Symon totam regionem depopulatur: capitur uxor Symonis a Zelotis: perterriti

timore remittunt ei mulierem suam.

cap.xiii.car.ccxxxiii.

Præter bellum in iudæa: in italia ciuile bellum fiebat: perempto galba: Otho imperator creatur: cum Vitellio pugnat: audita uictoria semetipsum Otho occidit: qui biduum & tres menses imperitum tenuit.

cap.xiiii.car.ccxxxiiii.

Vespasianus partes duas idumæ capit altera etiam ciuitatē capit oēs interimit: Symō quoque idumæ reliquias prosequitur: Ioannes intus multas p̄dationes p̄mittebat galyleis: uescabant libidine: certant adinuicē Zelotæ cū Ioanne: & Symon cū illis.

cap.xv.car.ccxxxiiii.

Deliberant Symonē introducere & Ioannē expellere: Symon loca oīa ciuitatis inuadebat: congredditur cū illis qui eum receperunt.

cap.xvi.car.ccxxxiiii.

Bella fiūt i Italia p Vitellū & suos milites: audiēs hæc Vespasianus q̄ uitellius princeps sit factus indignat: milites Vespasianū hortant ut romā accedat: eo q̄ ipsum populus ip̄atore cōstitueret: renuit ipse: ipsi cogūt uelle ip̄ariū: cogitat quō rem efficere possit.

cap.xvii.car.ccxxxiiii.

Describitur qualitas portus alexandrini mittit Vespasianus ad Tyberium ad Alexandrum ut esset sibi adiumento fama est q̄ Vespasianus sit imperator: q̄si omnes ad eum accedunt congruatantes & subiciētes se eius imperio: recordatus Vespasianus quod Iosephus prædixerat: liberari iu bet eum euinculis.

cap.xviii.car.ccxxxv.

Vespasianus mittit mutianū in Italiam: geritur bellū cum cecinio ab antonio: ceciniūs uidens exercitū Antonii cogitat de proditione: ad ipsum mittit si uolunt occidere cecinam: certat: superat exercitus uitellii: Antonius in urbem ueniens cū Sabino capitolium nocte occupat: Vitellius cū suis militibus eos inuadit: superat: Sabinus occiditur: Domitianus cum multis nobilibus euadit: Vitellius iugulatur a populo.

cap.xix.car.ccxxxv.

Munitianus urbem ingreditur cum exercitu amoniū cum aliis subleuat: occidit multos qui consenserant cū Vitellio domitianus filius Vespasiani: rector efficitur populus Vespasianum clamat imperatorem: ad Vespasianū qui alexandriā iam applicauerat, ueniunt legati: intendit animum Vespasianus in reliquias iudæ: Titū mittit ad Hyerosolimam.

cap.xx.car.ccxxxv.

Incipit Liber sextus.

¶ Tito existente adhuc apud Alexandriā hyerosolimis orit̄ tripharia seditio zelotaz̄ Symōis & Ioānis: inter eos cōgrediunt: ita ut replū uniuersum inūdaret sanguine.

Cap.i.Car.ccxxxvi.

Describit̄ discordia q̄ inter eos fuit & scelera q̄ inter eos cōmittebant: post qlitet oēs q̄si romanos expectabāt: post quō Titus misit diuersas legiones i Hyerosolimā.

cap.ii.car.ccxxxvi.

Describitur ordo Tiri & militum & oīum aliogz̄ in eundo Hyerosolimā: peruenit susnā opidum quod Vespasianus coeperat: ciuitatē tentat adire: tandē coactus est si uoluit euadere irruere in hostes: ad suos saluum se recepit.

cap.iii.car.ccxxxvi.

Titus ciuitati nocte appropinquat: castra ponit in monte elacō dicto: exeunt iudæi in legionem decimam irruunt fugantq̄ romanos: nūtiatur Tito: fert auxilium: dimicatur utrinq̄: Titus tandem legionem liberat.

cap.iiii.car.ccxxxvii.

Remissio aliq̄ris bello orit̄ discordia iter eos: in duas pres seditio remanet: Titus ad ciuitatē electos milites mittit: explanare fecit oīa ita ut repletū sit qcqd̄ cauū erat.

cap.v.car.ccxxxvii.

Iudæi romanos quærent decipere instituunt quosdam qui pacem simulant: romanosq̄ uelle introducere: Titus noluit quia suspecta erat ei talis inuitatio.

cap.vi.car.ccxxxvii.

Quidā ex romanis ad urbē usq̄ accedentes eo q̄ crediderūt illis: interficiunt: multi feriunt: unde irascitur multū Titus pp̄ inobedientiā eoz̄ eisq̄ arguit.

cap.vii.car.ccxxxvii.

Intercedūt cōmilitōes p̄ illis apud Titū: admonēs eos indulget illis: cogitat ulcisci iudæos: castra ponit ppe ciuitatē: ordinat legiōes circa ciuitatē: describit̄ situs: ciuitatis & repli p̄ Salomonē ædificari: & quō distinguebat̄ secūdū loca sacerdotū & uiroz̄ & muliez̄.

cap.viii.car.ccxxxviii.

Describitur adhuc magnificentia ciuitatis & templi: eorum quæ continebātur in eo: quæ ad uersis fuerunt constituta.

cap.ix.car.ccxxxix.

Quō Symon & Ioannes dissidebant: & eos diuisa ciuitas sequebat: & quō unusquisq̄ partem ciuitatis seorsum tenebat: Titus quærit qua parte ciuitatē sit impressurus: constituit agerē tripartitum exercitū circa ciuitatem: cogitant iudæi concordari aduersus Titum & romanos coeuntq̄ in unū corpus exeunt iudæi aduersus romanos fugantur in ciuitatē quidam unus iudæoz̄ capis: sagitta demissa occidit̄ inde iudæis luctus maximus oritur.

cap.x.car.ccxl.

Concutitur timore exercitus romanorum eo q̄ turris quædam lapsa sit nocte: & propter maximum sonitum timuerunt romani: credentes hostes castra inualisse: percutiunt muros illis machinis murūq̄ uicinorum frangunt.

cap.xi.car.ccxi.

Ingrediuntur romani ea porta qua murus fractus erat: dimicatur postea unde iudæi audacia resistebant: romani uero belli peruia uincebant.

cap.xii.car.ccxli.

Iudæi sperant salutem: romani uictoriam: unde ex iudæis quis fuisset promptior ad periadū is primus erat ex romanis uero: qui fortē se p̄ferebat: q̄a titus semp̄ aderat. cap. xiii. car. ccxli.

Quidam Longinus in medios hostes irruit: duobusq; interfectis ex mediis hostibus ad suos reuertitur. cap. xiiii. car. ccxli.

Castor qdam ex iudæis simulat uelle inire sedus cū tito ut aliquantulū cōquiescat: ut Symon interim cōsular de rebus occurrētibz: fingitq; quosdā socios uelle pacē: quosdā nō: accēlus his ritus uehemētius utebat arietibus: disruptoq; muro cū militibus ingreditur. cap. xv. car. ccxli.

Ingresso tito: iudæi circūcludunt romanos: multosq; ex eis occidūt & nisi titus ferret opē: uix euasissent: ad ultimū mure sunt expulsi Titus iteq; aggredit: ad illum mure irruit: totamq; partē illam dirimit præsidia ponit munit turres & loca: alia parte ciuitatē aggredit: eosq; hortat ut uelent saluari & iosephus oratione patria: idem eos hortabatur. cap. xvi. car. ccxli.

Iosephus circuit ciuitatē ea pte qua possit audiri facilius iudæosq; orat ne uelint romanis resistere: persuadetq; pluribus uerbis: illi uero conuicti eū afficiunt. cap. xvii. car. ccxlii.

Iosephus clamat aduersus iudæos adducens diuersā exēpla maiore: ut uelint reddere deūq; eis aduersum esse: propterea amplius ne uelint resistere. cap. xviii. car. ccxlii.

Clamante iosepho cum lachrymis ut uellent sedare non flex erunt animos seditiosi: sed diu p̄sistunt: ita ut cogentur fame perire: Tantam famem perpeffi sunt ut matres ex fihore ore cibū raperent: seditiosi illi domos ui irruerāt ut cibum caperent: summa miseria & summa crudelitas describitur Symonis & ioannis. cap. xix. car. ccxliii.

Multi propter famem ciuitatem exeuntes capiebantur ex his multi incisis manibus ad Symonem & ioannem mittebantur. Tito acclamante. ne tantam uellent pati miseriā: ipsi conuicti Ti- to & patri eius maledicebant. cap. xx. car. ccxliii.

Antiochus apiphanes cū macedonibus: admirat romanos q̄ muros nō adeāt: ipse cū suis mu- ros adiit multi ex his fugiūt & multi interficiunt: post a tito ageres fiunt: ad motis ad muros Sy- mon fossa intus facta submisso igne ageres ruūt: & incēdunt: Symonq; cū multis aliis proficiscit i machinas illas: easq; incēdūt: cū romanis cōgrediunt: ita ut nō diudicari possit amicus ab inimi- co: qdāq; ex rōanis corruptis machinis despabāt ciuitatē captū iri. cap. xxi. car. ccxliii.

Consultit duces Titus qd faciendū: an aggredi muros debeant an aggeres struendi: aut permit- tendū q̄ ipsi fame coacti ciuitatē sint tradituri: an circūdāda sit ciuitas ne exitū habeāt: scq; dicit Titus opus non paruū sed inextricabile romanos esse facturos. cap. xxii. car. ccxliiii.

Exhortatus Titus his uerbis duces iubet exercitus in opera distribui: murūq; circa ciuitatem cum castellis. ii. per suos cōstrui fecit mira celeritatis: nocteq; quilibet suo ordine ac uigilia explo- rabat: uigilesq; somnos inter se soriebantur. cap. xxiii. car. ccxliiii.

Ablata facultate exeundi fame omnes moriebantur: unus alium mori intuebatur: non erat sa- cultas sepeliendi: latrones uero ex mortuis esse uestes rīu expoliabant: multi ex muris in fossas proiciebantur: quaz uidens Titus ingemuit. cap. xxiiii. car. ccxliiii.

Romani uidentes seditiosos fame cruciari letantur: copiam maximam frumenti iudæis osten- dendo ad maiorem dolorem: Titus etiam aggeres inchoabat ut uideret si uellent tradere ciuitatē miseratus eorum calamitatem: seditiosi uero non placabantur. cap. xxv. car. ccxlv.

Symon mathiam cuius ciuitatem obtinuerat peremit cum tribus filiis suis: corpora sepelliri prohibuit: alios etiam nobiles occidi fecit. cap. xxvi. car. ccxlv.

Quidam ex iudæis qui custodiebat turrim a Symone sibi traditam: uidens tantam crudelita- tem humano consilio cum quibusdam ex turri romanis signum dedit se traditurum turrim: illi non credentes: cognito hoc a Symone illū ex turri in fossas proiecit: uidens hæc titus: & iosephus saxo capite percutitur letantur iudæi credentes eum mortuū esse: resipuit iosephus uulnere: quo cognito seditiosos stupor inuadit: multi ad romanos profugiūt: multi ex profugis ab assiriis ueni- tibus apertis occiduntur: eo q̄ aurum ex uentre eorum per fimum uentris extire cognouissent: Titus uero hac iniustitia cognita omnes interfecisset nisi esset maxima multitudo noxiorum: in- crepat milites Titus: sed occulte multi occidebantur ob insaniam propter hoc pauci ad romanos amplius fugiebant. cap. xxvii. car. ccxlv.

Ioannes ad sacrilegium se cōuertit: Aninus ad Titum fugit: narrat maximum numerum mor- tūq; fame: ex eo q̄ castra posuit: coactosq; stercore uti pro cibo. cap. xxviii. car. ccxlv.

¶ Incipit Liber septimus.

¶ Aggeres struuntur a romanis: quæerunt iudæi incendere: cū autem nequissent: admouet ro- mani aggeres certatur utrinq;: murus labitur ea parte qua ioannes suffodierat pro incēdendis ag- geribus: moxq; alium murum struit quem nemo audebat ascendere eo q̄ qui prius tentasset cer- tissimum exitum tentasset. Cap. i. Car. ccxlv.

Hortatur Titus militiones suos ad ascēdendum murum: facta exhortatione Sabinus quidam
 frus se optulit ascensurum: susceptaq; asta cum.xi.murum ascēdit: hostes in fugam uertit ipse ue
 ro sagittis obrutus cecidit. cap.ii.car.ccxlvi.

Quidam ex custodibus agez Antonia accedunt primos custodes occidūt:facto signo p buc
 cinā ceteri fugerūt. Titus audito signo armat exercitū:pugna ex utraq; parte ad septimā noctis
 horam:q; romanis uisum est satis pro tunc Antoniam obtinere. cap.iii.car.ccxlvii.

Iulianus quidam uidens romanos superari armatus irruit in hostes & ad templum usq; fuga
 pit cūq; non haberet auxilium multis intersectis diu resistēs obiit. iudæi romanos in Antoniam
 recluserunt. cap.iiii.car.ccxlvii.

Titus mittit ad ioannem si uelit congregari & si uelit sacra intermissa celebrari per electos iu
 dæos:consultit iosephum Titus:hebraico sermone scripsit mandata iosephus pro Cæsare ad ioan
 nem:hortatur ut sedat:exēpla inducens sed magis irritant in eum ac capere quærunt:multi ex iu
 dæis ad romanos fugiunt quos a romanis occisos iudæi dixerunt ne plures ad eos confugerent:
 Romani uero eos populo ostendebant propterea multi fugierunt. cap.v.car.ccxlvii.

Increpat eos Titus q; templum polluerint: polliceturq; non passurum romanos templum ef
 se polluturos. cap.vi.car.ccxlviii.

Iosephus referebat dicta principis iudæis qui magis eleuabantur in superbiam: statuit iterum
 Titus bellum gerere contra iudæos ipso remanente in Antonia.exercitum misit in iudæos: Cer
 taturq; a nona noctis hora:usq; ad quintam diei Tito spectante ab antonia: multi ex iudæis forti
 ter multi ex romanis fortissime bellum gesserunt. cap.vii.car.ccxlviii.

Septimo die reliq; manus romanorū submersis antoniae fundamētis uia fecerūt latā ad tēplū:
 admouēt aggeres ad angulū tēpli:qdā cōgregati pp famē:imperū fecerūt cōtra romanos:cognito
 spectu eoz p rōanos dimicātū est undiq; fortiter:in uallē quādā coacti sunt iudæi:capit qdā q du
 ctus ad Titū interficif:curatq; Titus ut aggeres mature cōstruant. cap.viii.car.ccxlviii.

Porticus tēpli incendif.abrumpunt romani ad uiginti fere cubitos ex muro:imittuntq; ignē
 sanctis:his diebus quidā ex iudæis de romanis inuitat quis uelit certare:diuq; nemine uolen
 te:quidā ex romanis exosus illius apdaciā cum illo certat & occidif:romanosq; derident:ex roma
 nis quidam eum sagitta transfixit:clamor excitatur maximus. cap.ix.car.ccxlviii.

Iudæi splent lignis ariolis summitatē tēpli.singunt fugā ex romanis multi ascendentes tēplū:
 submisso igne p iudæos succēsi sunt:Titus eos miseretur:orientibus satis erat remedii q; Titus
 dolebat:iudæi uero qdam in porticu existentes obsessi oēs ceciderunt. cap.x.car.ccxlviii.

Iuuenis romanus quidam qui euaserat incendium:oratur a iudæis ut ad eos descendat: ne mi
 litia romana tantum dedecus faciat sublato ense seipsum interfecit:incenditurq; porticus ea par
 te quæ ad orientalem protendit:Moriebantur multi fame ita ut foenum calciamēta corrigias co
 acti sint comedere iudæi. cap.xi.car.ccxlix.

Maxima multitudo erat eorum qui fame per ciuitatem peribāt: qui inter se erant amicissimi
 propter cibum:si quem inuenissent: ad manus ueniebant: si quis moriebatur alii scrutabantur si
 quid cibi in sinu habebat:patiebātur ea comedere quæ ne sordidissimum aliquod animalium co
 medisset:multaq; huiusmodi describuntur. cap.xii.car.ccxlix.

Mulier quædam Maria nomine cum sublata fuissent sibi omnia per seditiosos filiū suum fa
 me comedit:cogitur ostendere latronibus quid parauerat pro cibo:cognito scelere tanto eos hor
 ror quidam inuasit uehementissimus:nunciatur Tito tanta calamitas:qui deum placare coepit di
 cens se uoluisse obliuisci iniurias eorum:sed illi noluerunt pollicetur q; tantum scelus non pmit
 ter impunitum. cap.xiii.car.ccxlix.

Admouere iubet aggeres cum ariete muris:nihil proficientes cum scalis tentant ascēdere: un
 de multa cædes facta est ex romanis: iratus Titus ignem portis subici fecit crescente igne cōsulit
 proceres suos de templo:quidam suadent ruinā templi: quidam ut seruetur: iubet restinguere
 ignem interim pugnatur:uidens Titus cum militibus electis iudæos profugat:in templum con
 cludit omnes succendereq; templum parat. cap.xiiii.car.ccxlix.

Quidam ex militibus romanorum ignem portat ad templum: succenditur templum:hoc au
 dito Titus iubet extinguere sed pro nimio clamore & quia multi simulabant audire eius præcepta
 & prohibitionem ipso inuito exurit templum. cap.xv.car.ccl.

Templum incenditur mense & die mensis conformi incendio templi babylonis:in ipsa incen
 sione etiam multæ cædes etiam fiebat depræhensorum:nec erat discretio puerorum nec mulierū
 cuiusq; ætatis:clamor ingentissimus fiebat:duo in ignem se proiecerunt incendūt romani diuer
 sas porticus & loca ubi iudæi res suas ac pecunias deposuerant:quidam pseudo prophetae persua
 serat populo ut expectaret dei auxilium. cap.xvi.car.ccl.

Quædam prodigia quæ superuenerant iudæis describunt: quæ in eorum fortunā & auxiliū
 interpretabantur:quidam uero sapientes hæc esse ruine prodigia iudicabant. cap.xvii.car.ccl.

DE BELLO IYDAICO TABVLA

In sacris libris erat q̄ cum templum quadratum redigeretur q̄ ciuitas erat destruēda. hi uero intrabantur ad plium dicentes propter dictum quoddam ambiguum inuentum. s. q̄ eo tempore quidam esset ex eorum finibus orbis terre habiturus imperium: ex hoc dicto decepti sunt quasi proprium eorum iudicantes dictum conuenire.

cap. xviii. car. ccli.

Romani Titum imperatorem declarant in templo: iudæi prouocant Titum ad colloquium: ipse naturali humanitate eos recipit: alloquiturq; eos increpando: tādē in diligendo eos si uelint in pace uiuere nolluerunt: ipse cognita eorum nequitia eos militibus fieri p̄dam tradidit interim ignis progrediebatur: quidam supplicant ut eis fidem Cæsar dat: suscipit ipse in custodiaq; eos reclusos tenet.

cap. xix. car. ccli.

Seditiosi in domum regiam confugiunt: romanos pellunt: multi occiduntur ex popularibus: Titus uero militem quēdam quia uiuus captus est ad ipsum rediēs ex acie pepulit: quod grauius fuit illi morte.

cap. xx. car. cclii.

Romani conuersis latronibus in fugam: omnia igni tradidere: illi uero in superiorem ciuitatē recedebant: letantes q̄ nil essent relicturi hostibus & alacri uultu mortem expectabāt: illi undiq; per ciuitatem capiebantur: mortuiq; canibus proiciebātur: spes quibusdam erat in cloacis latere: & ignis latitantes cremabat: & qui descendebant necabantur.

cap. xxi. car. cclii.

Cæsar prospiciens ciuitatem superiorem nō posse capi sine aggeribus distribuit milites operibus ad occidentalem partem: legiones munit hisdem diebus idumei mittunt ad Titum q̄ ad eum uolunt confugere remittit legatos pollicens pacem: Symon hoc intellecto quosdam occidit: quosdā recludit: multitudo tamen maxima fugit.

cap. xxii. car. cclii.

Quidam sacerdotum promittens multa donaria Tito accepta fide pro fuga recessit: multaq; uaria pulcherrima donaria dedit.

cap. xxiii. car. cclii.

Perfectis aggeribus machinas romani admouent: multi desperantes in iloachas demittūt: qui dam in aeram confugiunt quidā romanos applicantes arietes ad muros ulciscuntur: Tyranni priuati spe: sponte descenderūt de turribus: iudæi ad siloā confugiunt: a custodibus recluduntur: romani in muris signa ponunt: ingredit̄ Titus admiratur q̄ tantas munitiones tyrāni deseruissent: admitata altitudine & compagine lapidum præficit Frontonē custodiæ illorum: multos in ægyptum mittit: multos uendidit multos etiam bestiis deuorandos tradidit.

cap. xxiiii. car. cclii.

Captiuorum numerus per omne tempus obsidionis numeratus fuit decies centena milia: loā nes sempiternis uinculis seruatur. Symon uero seruatur triumpho.

cap. xxv. car. ccliii.

Capitur Hyerosolima secūdo anno principatus Vespasiani die octauo mensis septembris: prius quinquies capta fuerat: Conditor primus eius fuit chanā: qui iustus fuit appellatus: Cæsar iussit ut turres & pars quēdam ciuitatis pro custodibus remanerent: reliquum explanarunt: laudar Cæsar exercitum suum ei; gratias agit de eorum uirtute & fortitudine: & pro gestis rebus dona largitur & coronas & p̄mia multa singulis.

cap. xxvi. car. ccliii.

Cæsar donatis omnibus secūdo eorum merita: ad sacrificia se conuertit deinde ad Cæsaream maritimam descendit reponitq; in ea multitudinem manubiarum captiuosq; seruatur: quia hys mis tempus prohibebat in Italiam nauigare.

cap. xxvii. car. ccliii.

Eo tempore quo Titus Cæsar Hyerosolimis commoratur obsidionis causa Rhodum transmeat Titus ex cæsareā maritima reuersus: aduenit i cæsaream Philippi celebrat ibi omnia spectaculorum genera.

cap. xxviii. car. ccliii.

Inuenit cæsar Symonem gorgiæ filium: & quomodo captus sit declaratur seruatur pro triumpho: quod Romæ est facturus cæsar.

cap. xxix. car. ccliii.

Cæsar inuenit multos iudæos apud Antiochiam inuidus Antiochus irruit multiq; cremantur ex his.

cap. xxx. car. ccliii.

Declarat noua calamitas quæ accidit iudæis: accusant iudæi ab Antiocho q̄ cremassent quadratū fove cū multis aliis: cognoscunt nō fuisse i culpa p̄ legatū uespasiani.

cap. xxxi. car. ccliii.

Accipit Cæsar litteras a patre q̄ desiderabilis ipse peruenit Romam & quo honore sit suceptus describitur.

cap. xxxii. car. ccliii.

Describitur defectio germanorum facta tempore quo Vespasianus erat in alexandria: qui credebant se posse liberari a dictione romanorum: his auditis a Domitiano exercitus tendebat: tunc germani se sponte subdiderunt.

cap. xxxiii. car. ccliii.

Scythæ cōueniunt cū germanis in defectione: transgressi flumen Istrū multos ex romanis iter quos Pompeiū Agrippā occiderunt: Vespasianus hoc audito rubeū gallū mittit q̄ multos occidit alii domū cōfugere: muniant loca ne barbaris aplius def locus talia faciēdi.

ca. xxxiiii. car. cclv.

Titus reuersus ex beriti spectacula per ciuitates syriæ celebrabat: antiochenes expectant cum summo desiderio: petunt iudæos expelli qui non exaudiuntur: ad alias petitiones se conuenerūt: Titus inde hyerosolimam proficiscitur: miseraturq; calamitatem ciuitatis curatq; captiuos in italiam asportari: cupiens eos triumpho præterducere.

cap. xxxv. car. cclv.

33
 Venienti Tito romam: pater cum tota ciuitate obuiam prodiit: ordinatur triumphus cōm-
 mis: & pompa triumphi declaratur: & modus exeundi in triumphum: quo ordine quæcūq; sint di-
 stributa & ostensa parantur conuiuia ab omnibus per totam ciuitatem: diesq; gratulationis cele-
 bratur: cum spe finis malorum ciuiliū: & fœlicitatis principum. cap. xxxvi. car. cclvi.

Vespasianus peractis triumphis decernit adificari tēplum paci: donatq; templum muneribus
 pigmentorū operibus oīa quæ fuerant iudæorū in eodē templo reposuit. cap. xxxvii. car. cclvi.

Locilius bassus in iudæam legatus mittitur: statuit bellum inferre macheruntis: describit He-
 rodion fortitudo: & situs inaccessibilis: ab Herode hoc castellum munitū est: nascitur in eius ual-
 le herba quædam mirabilis uirtutis: sunt balnea amenissima: castellū Locilius accipit: multos oc-
 cidit: qui castellum tradiderunt dimisit. cap. xxxviii. car. cclvi.

Ad saltum qui appellatur Iarden ducit exercitum Locilius: militibus cingit: bellum committit
 tur: nullus ex iudæis euasit: ludas dux eorum cloacis latenter effugit. cap. xxxix. car. cclvi.

Scribit Cæsar ad Liberium procuratorem ut iudæam uendat iussitq; singulis annis q; iudæi
 omnes binas dragmas in capitolium ferrent. cap. xl. car. cclvi.

Accusatur Antiochus apud Cæsarem a Cessennio peto: q; deficeret a romanis: mittit Vespasia-
 nus ut qd uideatur peto efficiat: Capis Antiochus post longā pugnam cū filiis suis: ducit Romā
 uictus: Audiens Cæsar ligatū Antiochum iubet uincula auferri. filii cogitant conciliaturos patrē
 Cæsari: ueniunt Romā: cum patre aduecto ex lacedæmone ibi manserunt. cap. xli. car. cclvii.

Scythæ his rēbus cogitant medicā terram inuadere: colloquuntur cum hyrcanorū rege: adhi-
 bito aditu fines omnes populantur: ad Armeniam usq; peruenere. cap. xlii. car. cclvii.

Mortuo Basso Flauius siluius in administratione succedit: Castellum quoddam adhuc rebel-
 le superesse uidens mouit militem aduersus illud: princeps castelli erat Eleazarus cuius mores de-
 scribuntur: & sociorum eius. cap. xliii. car. cclvii.

Flauius siluius aduersus Eleazarum uenit: castellum cingit licet difficillimus adeunt accessus
 fuerat: per duo loca poterant accedere homines: declarat difficultas accessus: admouet machinas
 per unā uiam: fabricat arietem cum quo murum percutit: ignem ad muros ponit: letiq; romani
 custodiunt ne quis eorum ex castro fugeret. cap. xliiii. car. cclvii.

Eleazarus uidens non posse euadere manus romanorum hortatur ut omnes combusta urbe
 seipso interficiant magis q; seruituti subiciantur: quibusdam placuit: quidam uero molliores la-
 thymabantur: reuerat exhortationem Eleazarus præponens immortalitatem animæ: pulchrius
 esse pulchræ mori q; turpiter uiuere. cap. xlv. car. cclviii.

Orantem Eleazarum omnes interpellant decernūtq; sibi mortem dare: omnes mortui sunt:
 unus ultimus in cærua regia: gladio se transligens occubuit: clam cū quinq; pueris mulier latuit:
 romani de mane per scalas muros ascendunt: neminem uidentes admirantur mulier illa ex clo-
 chis exiens romanis rem gestam aperuit. cap. xlv. car. cclix.

Peracto excidio Flauius siluius cum exercitu in Cæsaream proficiscitur: quidam ex iudæis in
 Alexandriam confugerant: hi nouas res tentabant ex quibus multi occisi sunt: mortemq; potius
 pati maluerunt: etiam pueri: q; Cæsarem dominum appellare. cap. xlvii. car. cclix.

Lupus rector Alexandriæ hæc omnia Cæsari indicat ad quem Cæsar scribit ut templum iu-
 dæorum destruat. cap. xlviii. car. cclix.

Onias unus ex pontificibus ex Hierosolimis fugatus Alexandriam uenit: optinetq; ut templū
 possit fabricare iuxta morem patrium: hoc autem fuit prædictum per Esaiam q; in ægypto futu-
 ra esset constructio templi. cap. xlix. car. cclix.

Lupus rector ad templū accedēs ablatiis denariis tēplum claudit Paulinus eius successor, nihil
 reliquit: sacerdotibus cōminatus ē: fecitq; ut ne uestigiū qdē diuini cultus uideret. cap. l. car. cclix.

Ionathas quidam ex iudæis persuasit multis ut eum sequerentur: nūciatur Catullo rectori ly-
 biae: comprehensus ipse cum multis aliis tribus milibus: qui pecunia diuites erant: non conscii ta-
 men sceleris occiduntur: Curatq; Catullus ut Ionathas omnes iudæos criminetur: etiam illos qui
 Romam habitabāt inter quos Iosephus erat: Vespasianus noluit ut aliud efficeretur: Catullus ob
 iniustitiam morbo grauissimo laborauit: ita ut ipse moreretur. cap. li. car. cclix.

FINIS.

VITA IOSEPHI

¶ Hieronymus Squarzacicus Alexandrinus, Raynaldo de Nouimaio impressoriae artis, op. f.

Vm egracia in Italiam traiecissim: Iosephiq; libros offendissim: quos antea quā hinc decederem librariis castigatissimos: & emendatissimos summa diligentia imprimendos esse demandaueram. Non ut quāstū consequeretur: sed ut aliqua ex parte de lingua latina bene meritus essem & cognitiones multarum rege propagarentur. Vidi opus eruditissimum nondum absolutum: & ut in annalibus veterum facile de praebandi potest a Rufino aquiligiensi in linguam latinam translatopopus egregii inquā auctoris: qui sine titulo: sine uita: & sine elogio erat in lucem proditurus: quod cum animaduertissem hoc a me ferendum minime putavi. Obiter ipsius uitam ex iuratissimis auctoribus elicita subieci. Fuit enim Iosephus hyerosolimitanus: Matihatae sacerdotis filius tempore Tyberii Caesaris natus. Cum Iesus esset cruci affixus: & usq; ad traiani tempora cōsenuit a Vespasiano cum Tito filio cum bellum in Hyerosolimam gererent: captus fuit quidem litterarum: & multarum rerum peritus: sacerdotio insignitus: prophetarum ac somniorum interpretas optimus: ac futurorum non ignarus: prodigia & multa exposuit. Apud iudaeos Nerone regnante: quae uisa fuere armatas acies. s. coelo currere: atq; aera subito nubiū ignae collucere: & pleraq; alia multa quae in eius leguntur historia. Iosephus ad perniciem urbis futura affirmavit. Cui sententiae uulgus assentiens ab imperio romano defecere: occasione sibi oblata. Propterea q; praefecti romani missi essent contra iudaicam religionem ut aquilas templo inferret. Iudaei romanorum auaritia uexati eorum praefectos trucidarunt. Aquilas e templo deiecerunt: ipsamq; ciuitatem iugo Neronis leuarunt: provincias muniunt: qui eis praessent creant: atq; ex tribus in qua est metropolis Hyerosolima eiq; Samaria proxima. Tertia galilea getibus finitima Iosepho obuenerit qui rei militaris belli impetum a romanis missum primo exciperet. Et cum igni ferroq; omnis puincia deuastaretur: in Iopatha montanam ciuitatem obsideretur. Tandem Iosephus perquisitus a Vespasiano dum in puteo latitaret mulieris indicio cognoscitur: eo Nicanorem tertium tribunum militum misit: cum priores milites ab Iosepho non audirentur: qui factum incēlarum metu perterritus delusis sociis. Nam & permulti iudaeorum cum eo erant impotestatem romanorum peruenit. Quem imperator diligenter custodia seruari iussit. Iste autem Vespasiano semotis arbitris alloquitur: sibi & filio imperatores fore praedixit: quem Vespasianus non inuitus audiuit: quae omnia ut euenire Iosephū ab omni seruitute soluit: atq; summis laudibus tollit. Auguriis post euerisionē hyerosolimae praefecit ciuitate donatus: cum Tito: & Vespasiano patre uixit annis. xxvi. atq; cognomine flauiae familiae donatus. Nec etiā praetermittenda duxi: quae ex Hieronimo carptim & cessim: idest sub epythomate collegi: quod ob ingentia eius illustra facinora: utpote uir singularis eruditione praeditus ut ex libris septem iudaicae captiuitatis quos imperatoribus patri & filio obtulit exploratissimum fuit statuam romae meruerit: quodq; scripserit alios. xxi. antiquitarum libros ab exordio mundi usq; ad quartumdecimum annum Domitiani caelaris quodue archetecos: idest conflictus aduersus Appionem grammaticum alexandrinū. Aliaq; praecleara opera accuratissime cōscripta reliquerit: quae in manus nostras praeterq. xx. uolumina antiquitatum: & Hyerosolimae captiuitatis septem: & in Appionem duo recideret. Non ad commemorandum sumus admodum curiosi: sed a me hoc unum iterpositum in summo studio duxi in ignominiam iudaicae prauitatis: quando uir egregius optime de Christo sensisse uideatur cum inquit. Eodem tempore Iesus uir sapiens: si tamē uerum oportet dicere. Erat enim mirabilium patrator operum qui libenter uera suscipiunt plurimos quoq; tam de iudaeis: quam degentibus sui sectatores habuit & credebatur esse Christus cūq; inuidia nostrorum principū cruci eum Pilatus addixisset: nihilominus qui eum dilexerant perseuerauerunt.

quis fuerit Iosephus
et q̄ t̄pore floruit

motus iudeorū contra
Romanos: ~

Iosephi comēdatio: -

statum uerum.
tulege. vrum. vid
libro. xviii. c. viii.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

infelices iudæi cum non ualerent uastationes sustinere latronum: cogeantur a propriis solénitibus recedentes cuncti diffugere: ut melius ubicunq; liceret apud alienigenas habitarent. Florus igitur fuit qui nos contra romanos bellum fecit assumere: melius iudicans citius q̃ paulatim: & per tempora nos perire. Initium quippe sumpsit hic prælium secundo quidem anno amministrationis flori. xii. autem Neronis imperii. Sed ea quidem quæcunq; aut facere coacti sumus: aut pati: perfecte scire poterunt qui legere uoluerint libros a me de iudaica dimicatione conscriptos. Hic igitur ponam terminum antiquitatis historiarum: postq̃ etiam bellum coepi conscribere. Continet aut hoc opus a prima hominis natiuitate traditionem usq; ad. x. annum neronis imperii. Ea siquidem quæ nobis iudæis prouenerunt in ægypto: & Syria: Palestina: & quæcunq; perpeffi sumus ab assyriis & babiloniis. uel circa nos Persæ seu Macedones egerunt: & post eos romani: sicuti reor sunt cū integritate composita. Nisus sum autem etiam descriptione conseruare: qui per annos duo milia constituti sunt. Conscripsit etiam sine errore successiones regum: actus eorum: & conuersationes enuncians: & monomarchorum potestates enarras: sicut ex sacris libris de rebus omnibus descriptio continetur. Hoc enim in principio historiarum me facere compromisi. Dico siquidem cum fiducia: opere iam perfecto: quia nullus alter licet uoluntatem habuerit: neq; iudæus: neq; alienigena potuit hic negocium græcis ita subtiliter explanare. Habens enim indubitanter a congenitibus meis maximam eruditionem nostræ prouinciæ etiam græcas studui litteras adipisci. Artis namq; grammaticæ experimentum sumpsit: integritatem uero prolationis uerborum: possidere me pater na consuetudo prohibuit: quippe cum apud nos non recipiant eos: qui elocutionem multarum gentium didicisse noscuntur eo q̃ commune putem hoc officium non liberis tantummodo sed etiam uolentibus seruis. Sapietiam uero illos restantur habere tantummodo: qui leges sub integritate cognoscunt: & uirtutem sacrarum litterarum interpretari possunt. Propterea multis in hoc studio laborantibus: uix duo quidem aut tres adepti: & laborum fructu repente potiti sunt. Nō erit forsitan inuidiosum etiam de genere meo: & uitæ actibus postea breuiter enarrare. In his ergo dicere ulterius de antiquitate cessabo: libris existentibus. xx. habentibus uero. lx. milia uersuum. Et si diuinitas concesserit: per discursum: commemorabo rursus & causas belli: & eorum quæ ad præsentem pertinent diem: quæ est tritidecimi quidem anni Domitiani cæsaris principatus: mihi autē a natiuitate quinquagesimi & sexti. Proposui quoq; uobis conscribere nostras etiam idest iudæorum sectas: in. iiii. libris: de deo eiusq; substantia: & de legibus & cur secundum eas aliud facere permittimur: aliud prohibemur.

De antiquitatibus iudæorum Finis.

¶ Iosephi Mathathia filii hebræi genere sacerdotis ex hierosolymis de antiquitate iudæorum contra Appionem grammaticum alexandrinum. Cap. I.

Vfficienter ut arbitror & per libros antiquitatum opulentissime uirorum Epaphrodite legentibus eos aperui de nostro genere iudæorum: quia & uetustissimum est & primam conscientiam propriam habuit: quinque milia enim annorum numerum historiam continentem ex nostris sacris libris græco sermone conscripsi. Quoniam uero multos uideo respicientes blasphemiam quorundam insane prolatam: & ea quæ a me de antiquitate conscripta sunt non credentes: putantes mendacium nostrum sit genus: eo q̃ nulla memoria apud grecorum nobiles Historiographos digni sunt habiti nostri maiores. Pro omnibus his arbitratus sum oportere me breuiter hæc dicta conscribere: & derogantium quidem uelantum spontaneumq; increpare mendacium: aliorum uero ignorantiam pariter emendare: uniuersosq; de nostra antiquitate qui scilicet ueritatem amplectuntur edocere. Vtar autem in meis dictis testibus eis: qui de omni antiquitate apud græcos fidedigni sunt iudicandi: eos autem qui blasphemie de nobis atq; fallaciter conscribere aliqua per semetipsos conuicta indubitanter ostendam. Conabor etiam causas exponere propter quas nō multi in græcis historiis gentis nostræ fecere memoriā: necnon & eos qui dem nobis nequaquam scribere uoluerunt nescientibus aut nescire simulantibus indicabo. Primitus itaq; satis admiror eos qui existimant oportere de rebus antiquis græcis tantummodo fidem habere & ab eis consulendam esse ueritatis integritatem. Nobis autē & aliis hominibus non esse credendum. Sed ego omnia in his contraria uideo contigisse. Quapropter decet non uarias opiniones inspicere: sed ex ipsis rebus iustitiam ponderare. Omnia siquidem græcorum noua & herius: ut ita dicā: nuper facta cognoui. Et hæc fabricas ciuitatū & adinuentiones artium conscriptionesq; legum cunctarumq; rege iunior apud eos est historiarum diligentia conscribenda. Apud ægyptios autē atq;

Chaldeos & phoenicas: desino enim nos illis cōnumerare sicut ipsi fatētur: res gestæ antiquissimæ & permanentem habent memoriæ traditionem. Nam & locis omnes inhabitant quæ nequaq̃ æris corruptioni subiaceant. Et multam prouidentiam habuerunt: ut nihil horum quæ apud eos aguntur sine memoria linquerentur: sed in publicis conscriptionibus semper a uiris sapientissimis dicerentur. Græcorum uero regionem innumeræ corruptiones inuasere: rerum memoriā delentes. Qui autem nouas constituentes conuersationes omnium se præesse credidere. Sciant quia etiam sero & uix naturam potuerunt agnoscere litterarum. Nam antiquissimum earum usum habuisse creditur a phoenicibus: & a cadamo se didicisse gloriantur. Sed neq̃ illo tempore poterit aliquis demonstrare seruata conscriptionem neq̃ in templis: neq̃ in publicis anathematibus: quando et de troianis rebus ubi tot annis militatum est. Postea multa quæstio atq̃ contentio facta est: utrū litteris usi sunt. Et magis ueritas obtinuit eo q̃ usus modernarum litterarum illis fuisset incognitus. Constat autem quoniam apud græcos nulla inuenitur absolute conscriptio poemate Homeri uetustior. Et hunc etiam post bella troiana fuisse manifestum est. Et ante neq̃ hunc litteris suum poema reliquisset: sed cātibus memoria reseruatum: postea fuisse compositum & propterea multam in eo conspexi dissonantiam. Qui autem historias apud eos conscribere tentauere. i. hi q̃ Circadamū milesium & Acusilaus argiuus: & post hunc quicumq̃ alii fuisse referuntur. Paululum tempus persicam apud hellanicum militiam præcessere. Sed eos etiam qui de cælestibus & diuinis primitus apud græcos philosophati: idem pherecidem Syrum & Pythagoram & Thaletē omnes concorditer confitentur: Aegyptiorum & Chaldeorum fuisse discipulos: & breuiter cōscripsisse quæ a græcis omnium antiquissima iudicantur: ita uix ea credant ab illis fuisse cōscripta. Quomodo ergo non est irrationabile: ut tali factu uegetentur græci tanq̃ soli sciant uetera: & ueritatē eorum sub scrupulositate de antiquis non ab ipsis conscriptoribus facillime discant: quia neq̃ firmiter scientes aliquid cōscribere: sed q̃ unusquisq̃ opinatus est hoc studuit explanare. Vnde et libris suis alterutros arguunt: & ualde contraria ex rebus eisdem non piget edicere. Sed ego uidebor ne potioribus esse superfluum si explanare uoluero: quantis quidem locis Hellanicus ab Agesilao de genealogiis discrepat: & in quantis herodotum corrigit Acusilaus. Aut quomodo ephorus quidem hellanicum in plurimis ostendit esse mendacem. Ephorum uero timeus: Timeum q̃ post illum fuisse. Herodotum uero cuncti: sed neq̃ de singulis cum Antiocho & Philisto aut Callia timeus concordare dignatus est. Neq̃ rursus de atticis hi qui Attidas conscripserunt: aut de argolicis: qui de argis historiam protulerunt: alterutros consecuti sunt. Et quid oportet dicere de ciuitatibus breuiusq̃ rebus: quando de militia persica & his quæ in ea sunt gesta: tantum uiri probatissimi discordasse noscuntur. In multis autem etiam thucydides tanq̃ fallax accusatur: licet scrupulosissimam secundum se historiam conscripsisse uideatur. Causæ uero huius dissonantiæ multæ forsā & aliæ quærere uolentibus apparebunt. Ego uero duabus quas dicturus sum maximā huius summam diuersitatis ascribo. Et quidem primum dico eam quæ mihi proprior esse uidetur. Id est eo quod ab initio non fuerit studium apud græcos publicas de his quæ semper aguntur præferre conscriptiones. Hoc etenim præcipue & errorem & potestatem mētiendi posteris uetus aliquid uolentibus scriptitare concessit. Non enim solummodo apud alios græcos publica conscriptio est neglecta. Sed neq̃ apud ipsos Athenienses quos terrigenas esse dicunt: disciplinæq̃ cultores aliquid huiusmodi reperitur. Sed publicarum litterarum antiquissimas esse dicunt leges: quæ a dracone eis ex phoenicibus sunt conscriptæ ante modicum tempus tyrannidis Pisistrati. De arcadibus at̃ i antiquitate gloriātibz qd oportet dici? Vix. n. isti & postea litteris eruditi sunt. Cū ergo cōscriptio nulla pponeret q̃ & discere uolētibz edoceret: & mētiētes argueret: multa iter alterutros cōscriptores discordia generata ē. Quoniā q̃ ad p̃scribendū se p̃parabāt nō studiū ueritatis exhibuerunt. Licet hæc pmissio semper habeat in p̃optu: sed uerboz magis habere plationē maximam. Et quemadmodum laudari se in hoc super alios æstimarent: ad hoc potius semetipsos aptabant. Aliqui uero ad fabulas sunt conuersi. Aliqui autem ad gratiam aut ciuitates laudantes: aut reges. Alii semetipsos ad accusandas causas aut conscriptores tradidere. In hoc se forte probabiles æstimantes & omnino hoc agētes quod historiæ nimis aduersum est. Veræ siquidem historiæ indicium est: si eisdem rebus omnes eadem dicant atq̃ conscribant. Hi uero cum quædam aliter conscriberent q̃ alii tunc se putabant omnium ueratiōres ostendi. Quapropter causas quidē uerborum & caliditatis eorum cedere nos græcis oportet. Non autem de antiqua historiæ ueritate & maxime de rebus propriæ uniuscuiusq̃ prouinciæ. Quoniam uero Aegyptios & Babylonios ex longissimis olim temporibus circa conscriptiones diligentia fuit: quando sacerdotibus erat in iunctum & circa eas ipsi philosophabantur. Chaldei uero apud Babylonios: & quia præcipue græcis immixti usi sunt phoenicis litteris circa dispensationes uitæ: & colum operum traditionem. Dum consentiant omnes tacendum hoc puto. De nostris uero progenitoribus quia eandem quæ predicti habuerunt in conscriptionibus sollicitudinem desino dicere: etiam potiorē pontificibus & prophetis hoc imperantes. Et quia usq̃ ad nostra tempora cum multa integritate seruatum ē.

si oportet audentius etiam seruabitur. Conabor breuiter edocere: nō enim solummodo ab initio probatissimos uiros & inde placatione pręparatos ad hæc exercenda constituerunt. Sed quatenus etiam genus sacerdotum sine permixtione purumq; consisteret prouiderunt. Oportet enim eum qui sacerdotium habiturus est ex eiusdem gentis nasci muliere: & neq; ad pecunias & neq; ad honores inspicere. Et de hoc per antiquā lineam & multis testibus approbare. Quod scilicet agimus non solum in ipsa iudæa: sed ubicūq; nostri generis constitutio reperitur: etiam ibi integritas ista seruatur circa nuptias sacerdotum: hoc est in ægypto & Babylonia & quocūq; terrarum orbe q libet de sacerdotum genere sunt dispersi. Mittunt enim in hierosolymam conscribentes a patre nomen nuptiæ: & antiquorum progenitorum quicūq; huius rei testimonia præbuere. Si autem bella proueniant sicut iam crebro factum est. Dum Antiochus epiphanes ad nostram uenisset regionem & Pompeius magnus: & Quintilius uarus: & præcipue nostris gesta temporibus: tunc hi qui de sacerdotibus supersunt: ex antiquis litteris iterum noua conficiunt & probant mulieres q; relinquuntur. Non enim ad captiuas accedunt alienigenarum consortia formidantes. Indicium uero integritatis hoc maximum est: quia pontifices apud nos a duobus milibus annis denominati filii a patre conscripti sunt. His autem qui prædicti sunt si quid præuaricentur interdicitur: ne uel ad altare accedant: uel alia sanctificatione fungatur. Recte siquidē potius autē necessarie: cum neq; conscribendi potestas omnibus data: neq; alia sit in discretionē discordia. Sed solummodo prophetis antiquissima quidē & ueterrima secundum inspirationē factā a deo cognoscētibz. Alia uero secundum se sicuti sunt facti palam cōscribentibus infiniti libri non sunt apud nos discordantes & sibimet repugnantes: sed solummodo duo & .xx. libri habentes temporis totius conscriptio nem: quorum iuste fides admittitur. Horum ergo quinq; quidem sunt Moyses qui natiuitates cōtinent: & humanæ generationis traditionem habent usq; ad eius mortē. Hoc tempus de tribus milibus annis paululum minus est. A morte uero Moyses usq; ad Artaxerxem persarum regem qui fuit post Xerxem: propheta post Moysen: & quæ secundum eos sunt gesta conscripserunt in xiii. libris. Reliqui uero. iiii. hymnos in deum: & uitæ humanæ noscuntur pignora continere. Ab artaxerxe uero usq; ad nostrum tempus singula quidem conscripta non tamen priori simili fide sunt: habita eo quod non fuerit certa successio prophetarum. Palam nanq; est ipsis operibus quæ admodum nos propriis litteris credimus: tanto nanq; sæculo iam præterito neq; addicere quicq; aliq; nec auferre nec transformare præsumpsit. Omnibus enim insertum est mox & prima generatione iudæis hæc diuina dogmata nominare: & in his utiq; permanere. Et propterea si oporteat mori libenter. Iam itaq; multi captiuorum frequenter tormentis affecti sunt: & mortes uarias in theatris sustinuerunt: ne ullum uerbum contra leges admitterent aut conscriptiones habitas uiolarent. Qui græcorum aliquid tale perpeffus est: quando neq; fortuitam sustinere læsionem uoluit: licet omnia apud eos scripta destruantur. Verba enim hæc esse putant secundum conscribentiu uoluntates exposita. Et hoc iuste etiam de antiquis sapiunt quoniam aliquos nunc quoq; uident præsumentes de his rebus conscribere quibus neq; ipsi interfuerunt: neq; credere scientibus aque scunt. Deniq; de bello quod apud nos contigit nuper: quidam historias conscribentes addiderunt. Dum neq; ad ea loca uenerint: neq; in proximo rerum gestarum fuerint. Sed ex auditu quædam pauca componentes impudenter semetipsos uidentur historiæ nomine iactitare. Ego uero & ex omni bello: & quæ ibi particulariter gesta sunt ueram descriptionem feci: dum ipse rebus omnibus interfuerim. Dux etenim apud nos galyleorum eram: donec fuit defendendi facultas. Contigit aut ut capere a romanis: & haberes me Vespasianus & Titus in custodia uniuersa sp; inspicere faciebant: primo quidem uinctus: postea uero solutus cum Tito ab alexandria propter obfessionē Hierosolymorum directus sum: eo tempore nihil est gestum q; meam potuisset latere noticiam. Nam uidens romanorum exercitum uniuersa sub diligentia describebam. Et ea quæ nuntiabant ab his qui semetipsos tradebant: ego solus integritas intelligens disponebam. Deinde romæ tēpus uacationis habens: omni iam negotio præparato usus aliquibus cooperantibus mihi propter eloquentiam græcam rerum eruditionem exhibui. Tantaq; mihi securitas affuit ueritatis ut primos omnium imperatores belli Vespasianum & Titum testes non exposcerem. Primum nanq; illis obtuli libros: & post illos multis quidem romanorum qui bellis interfuere plurimis uero nostroru eos etiam uenundaui: qui græca sapientia uidebantur imbuti: quorum est lukius Archelaus. Herodes honestissimus & ipse admirabilis rex Agrippa. Isti siquidem uniuersi testimonium perhibuerunt: quia ueritatem diligens excolui: non reprimens forsitan aut tacens: si quid gestorum per ignorantiam aut per gratiam commutauit: aut prætermisi. Quidā uero prauī homines derogare meæ historiæ sunt conati tanq; in scholis adolescentium propositum exercentes: & accusationis istarū atq; detractionis facientes opus: cum oporteat illud sciri: quia quod conuenit potius a multis aliis rerum ueracium traditionem. Ipsum prius hæc nosse certissime: aut rebus gestis adherendū: aut ab scientibus consulendo. Quod ego præcipue circa utrunq; me credo fecisse negotium. Antiquitatis nanq; libros sicuti dixi ex uoluminibus sacris interpretatus sum: cū essem genere sacer-

*Iosephi testimonium
de ueritate
sue historie: -*

dos: & participarem illarum sapientiam litterarum. Historiam uero pelli conscripsi multarum quodam actionum ipse operator: plurimorum uero inspector existens: & omnino eorum quae dicta uel gesta sunt nihil ignorans. Quomodo ergo non procaces quilibet existimabit eos qui aduersum me nituntur de ueritate contendere? Qui licet imperatorum commenta legisse dicuntur: non tamen nostrorum repugnantium rebus interfuere. De rebus itaque necessariam feci descriptionem si gnificare uolens facultatem eorum qui historiam scribere compromittunt. Et sufficienter sicut reor palam faciunt: quia conscriptio rerum apud Barbaros potius solenior quam apud graecos est. Volo paululum primitus disputare aduersus eos qui contendunt nouellam esse nostram conuersationem eo quod nihil de nobis: ut aiunt illi: dictum sit a conscriptoribus graecis. Deinde testimonia antiquitatis ex aliorum litteris exhibebo: & eos qui nostro blasphemant generi: ualde ipsi ratione blasphemare monstrabo. Nos igitur neque regionem maritimam habitamus: neque mercimoniis congaude mus neque per hoc alterutris peregrinationibus fatigamur. Sed quidem nostrae ciuitates procul a mari positae regionemque uberrimam possidentes. In ea assidue laboramus praecipue circa filiorum nutrimenta studentes legumque custodiam & traditionem pietatis totius opus uitae necessarium iudicamus. Cum adsit igitur his quae praedicta sunt conuersationi nostrae etiam uita remotior. Nihil fuit in antiquis temporibus quod faceret nobis permixtionem graecorum sicut Aegyptiis mercimonia quae ab eis reiciuntur: & ad eos rursus introducuntur. Et iterum habitatoribus phoeniciae maritimae studentibus circa contractus atque negocia amore pecuniae requisita: Sed neque latrocinia sicut quidam alii uacuare: aut amplius habere concupiscentes patres nostri ad bella conuersi sunt licet regio nostra multa milia uirorum fortium possideret. Phoenices ergo propter negocia ad Graecorum prouinciam nauigantes repente sunt agniti: & per illos aegyptii & omnes a quibus ad graecos honorem deuehebant immensa maria proscindentes. Medi uero postea atque persae palam in asia regnauerunt: & usque ad alteram epirum persae militauerunt. Thraces autem propter uicinitatem & Scythiam ab his qui pontum nauigant cogniti sunt: & omnino uniuersa iuxta mare: uel orientale uel hesperium habitantes aliquid conscribere uolentibus cogniti facti sunt. qui uero superius habitabant: & procul a mari multis sunt temporibus ignorati. Et hoc apparet etiam circa Europam contigisse: quando de romanorum ciuitate tam longo tempore adepta potestate tantaque causas belli conficiente. Neque herodotus neque Thucydides: nec ullus qui fuit cum istis fecit aliquam mentionem. Sed sero tandem & uix ad graecos potuit eorum. De galathis enim & hyberis sic ignorauere hi qui putantur subtilissimi conscriptores: quorum est ephorus: & unam ciuitatem esse arbitraretur hyberas. Qui tantam partem hesperiae terrae noscuntur inhabitare. Et neque mores eorum qui fiunt apud eos uel qui dicuntur tanquam sic utentibus referre praesumunt. Causam uero ignorantiae ueritatis est: eo quod procul abessent. Ut autem falsa conscriberent: eoque uellent uideri aliquid amplius ab aliis ueluisse. Quomodo ergo mirari decet si neque nostra gens plurimis erat certa: neque ad scribendum de se aliquam dedit occasionem: & ita constituta procul a mari & ita conuersi deliberans. Pone igitur nos argumento uti uelle graecorum. quia non est genus eorum antiquum eo quod neque in nostris uoluminibus de eis sit aliquid dictum. Non ne omnino deridebunt causas huiusmodi a me probatas: & testes uicinae regionis adducunt antiquitatis suae. Igitur ego hoc conabor efficere. Aegyptiis & phoenicibus praecipue testibus utar: cum nullus eorum potuerit tanquam falsum accusare testimonium. Et uidentur maxime circa nos inimici in communi quidem omnes aegyptii & phoenicum uero Tyrii. De chaldeis autem nequaquam hoc dicere potero: quoniam & generis nostri principes constituti sunt: & propter cognationem in conscriptionibus suis meminere iudeorum. Cum uero fidem de his praebuero: & blasphemias falsas ostendero: tunc etiam Graecorum conscriptores memorabo: qui iudeorum fecere memoriam: ut neque huiusmodi occasio relinquatur in iudeis nobis faciendae contentionis. Inchoabo autem primitus a litteris Aegyptiorum quas non arbitrantur commendare quae nostra sunt. Manethon itaque genere uir Aegyptiorum graeca disciplina participatus sicut palam est: scripsit enim uoce helladica paterna religionis historiam ex sacris sicut ait ipse interpretatus libris frequenter arguit herodotum in Aegyptiacis ignoratione mentium. Ipse quidem Manethon in secundo Aegyptiacorum hac de nobis scripsit. Ponam uero etiam sermonum eius tanquam testimonii iure prolatum honorabile nomen sub hoc: nescio quomodo deus inspirauit: & praeter spem ex partibus orientalibus homines genere ignobiles adepta fiducia in prouincia Castrametati sunt. Et facile ac sine bello eam potenterque ceperunt: & principes eius alligantes: de caetero ciuitates crudeliter incendere: & deorum templa uertere. Circa omnes uero prouinciales inimicissime usi sunt alios quidem perimentes: aliorum uero & filios & coniuges ad seruitia redigentes: nouissime uero & unum regem ex se fecere: cui nomen erat suaitis: hic in mensidem ueniens superiorem inferioremque prouinciam diuidens castra in opportunis relinquens locis. Maxime etiam partes muniuit orientales prospiciens: quoniam affiri aliquando plus ualentes erant desideraturi regnum cum inuadere. Intenies autem in Nomoto suati ciuitatem opportunitissimam positam quidem ad orientem Bullastiris fluminisque ap-

pellabatur a quadam antiqua theologia euaris. Hanc fabricatus est & muris maximis communiuit: collocans ibi multitudinem armatorum usque ad ducenta quadraginta milia virorum eam custodientium. Hic autem messis tempore ueniebat tam ut frumenta meteret & mercedes exoleret: quam ut armatos pro terrore extraneorum diligenter excitaret. Qui cum regnasset decem nouem annis uita priuatus est. Post hunc autem regnauit alter quattuor & xl. annis Beon nomine. Post quem alter apachas sex & xxx. annis & mensibus septem. Deinde & aposis unum & sexaginta: & Samnas quinquaginta & mense uno. Post autem omnes Ases nouem & xl. & mensibus duobus. Et isti quidem sex apud eos fuere primi reges debellantes semper & maxime Aegypti radicem amputare cupientes. Vocabatur autem omne genus eorum Sesos: hoc est reges pastores: secundum sed enim sacrarum linguarum regem significat. Ses uero pastorem siue pastores secundum sermonem communis eloquii: & tantum compositum inuenitur. Hysos quidam uero dicunt eos Arabas esse. In aliis autem exemplaribus non reges significari comperi per appellationem Hyc: sed e diuerso captiuos declarari neque pastores. Hyc enim rursus aegyptiaca lingua: & hac quando pingui sono profertur captiuos apertos significat: & hoc potius uerisimile mihi uidetur: & historiae antiquae conueniens. Hos ergo quos praediximus reges: & eos qui pastores uocabantur: & qui ex eis fuere obtinuisse Aegyptum ait annis. xi. & quingentis. Post haec autem regum thebaidis & alterius Aegypti factam dicit super pastores inuasionem & bellum maximum & longauum eis illatum. Sub rege uero cui nomen erat Alis fragmutos uictos dicit pastores: & alteram quidem uniuersam Aegyptum perdidisse. Inclusos autem in locum habentem mensuram terrae ulnarum undecim milium. Cui loco nomen est Auarim: Hunc Manethon dicit omnem maximo muro atque robustissimo circumdedisse pastores: quatenus & omnem possessionem munitam haberent simul & praedia suam. Filium uero alius fragmathoseos thumnosim dicit. Conatum quidem eos per obsessionem capere & fortiter cum quadringentis. lxxx. milibus armatorum eorum muris excubuisse. Cum uero obsessionem desperasset: pacta cum eis fecisse ut aegyptum relinquentes quo uellent innoxii omnes abirent. Illos uero his promissionibus impetratis cum omni domo & possessionibus non minus ducenta. xl. milia numero ex aegypto per desertum in Syriam iter egisse & metuentes assyriorum potentiam: tunc enim illi Asiam obtinebant in terra quae nunc iudaea uocatur ciuitatem aedificasse: quae tantis millibus hominum sufficere potuisset: eamque hierosolymam uocasse. In alio uero quodam libro Aegyptiacorum Manethon hanc ipsam gentem. i. qui uocabantur pastores in sacris suorum libris captiuos a scriptis rectissime dixit. Nam antiquis progenitoribus nostris pascere mos erat: & pascualem habentes uitam uocabantur ita pastores. Sed & captiui non ita rationabiliter ab aegyptiis sunt: quoniam progenitor noster ioseph dixit ad regem aegyptiorum se esse captiuum: & fratres in aegyptum posterius euocauit rege praecipiente. Sed de his quidem in aliis examinationem subtilius faciemus. Nunc autem huius antiquitatis producimus testes aegyptios rursusque quomodo se habeant uerba manethonis circa ordinem temporum aperte describam sic enim ait. Postquam egressus est ex aegypto populus pastorum ad hierosolymam: expulsor eorum rex themusis regnauit post haec annis. xxv. & mensibus. iiii. & defunctus est. Assumpsit regnum filius Chrebron annis. xiii. huius autem Amenosis annis. xxi. & mensibus. ix. Misris autem. xii. & mensibus nouem. Misranthusis. xv. & mensibus. x. Et musis autem nouem & mensibus octo. Amenosis uero. xxx. & mensibus. x. Orus uero. xxx. sex & mensibus quing. huius autem filia Acenches. xii. & mense uno. Rathotis uero frater nouem. Acencheridis autem. xii. menses. iiii. Armes uero. iiii. & mense uno. Armelis autem unum & menses. iiii. Armelismianus uero sexaginta sex & menses. ii. Amenosis. xix. & menses sex. Sedhossis autem equestrem & naualem uirtutem habens fratrem quidem Armen procuratorem aegypti constituit: & omnem et aliam regalem contulit potestatem: tantummodo autem diademate uti prohibuit: & ne reginam matrem filiorum opprimeret imperauit & ut abstineret etiam ab aliis regalibus concubinis. Ipse uero ad cyprum & phoenicem & rursus contra Assyrios atque medos castrametatus uniuersos quidem alios ferro alios sine bello terrore magno uirtutis sibimet subiugauit. His uero felicitatibus eleuatus confidentius incedebat: orientales urbes ac prouincias subuertendo: multoque tempore procedente Armes qui in Aegypto fuerat derelictus omnia contraria quae eum frater agere monuerat sine timore faciebat. Nam & reginam: uolenter abiecit: & aliis concubinis sine paritate iugiter miscebatur: suauisque ab amicis utebatur & diademate: & rebellabat fratri. Is uero qui constitutus erat super sacra Aegyptia scribens librum Sedhossi direxit: & cuncta significans: & quia rebellaret ei suus frater Armes. Qui repente ad Pelusium destinauit: & proprium tenuit regnum. Prouincia uero uocata est ex eius nomine Aegyptus. Dicit enim quia cethos Aegyptus uocabatur. Armes autem frater eius Danaus. Haec equidem Manethon. In palam uero est ex praedictis annis tempore computato: quia hi qui uocabantur pastores id est nostri progenitores ex aegypto liberati: ante tres & nonaginta atque trecentos annos hanc prouinciam inhabitauere quam Danaus ad agros accederet: licet hunc antiquissimum Argiui esse confidant. Duas igitur res Manethon maximas pro nobis Aegyptiis litteris protestatus est: primum

quidem quia aliunde ad aegyptum: Deinde gressus eorum exinde ita temporibus antiquissimum: ut poene mille annis bellum præcedat illiacum. In his autem in quibus Manethon non ægypti litteris: sed sicut ipse confessus est ex fabulis quorundam sine nomine quodam adiecto postea particula riter hæc redarguam ostendens ea sine uerisimilitudine esse mendacia. Sed uolo ab istis rursus migrare ad ea quæ apud phœnicas de nostro genere conscripta: & eorum testimonio declarata sunt. Itaque apud Tyrios multorum ænorum publicæ litteræ: & conscriptiones diligentissime custoditæ ex his quæ apud eos facta & inuicem gesta noscuntur: quæ tamen memoria digna sunt. Inter hæc ergo conscriptum est: quia in hierosolymis ædificatum est templum a Solomone rege ante annos poene. c. xliii. & menses octo quam Tyrii carthagem charchedonam fabricauere. Descripta uero est apud illos constructio templi nostri. Ironius enim Tyriorum rex amicus erat regis nostri Solomonis paternis amicitias ei deuinctus. Is ergo munificentiam suam exhibens ad claritatem fabricæ præbuit Solomoni auri quidem. xx. & centum talenta. Incidensque pulcherrimam siluam in monte qui Libanus nuncupatur ad cameram destinauit ei. Quem redonauit quidem Solomon aliis quidem multis rebus sed etiam terra Galileæ regionis quæ Zabulon uocatur. Præcipue autem eos ad amicitias sapientiæ concupiscentia conuocauit. propositiones enim soluendas alterutris dirigebant: & melior in his solomō erat: & in aliis sapientior apparebat. Hactenus uero seruantur apud tyrios epistolæ multæ quas illi scribere adinuicem: pro qua re liber est a me compositus litterarum a tyris directarum unde etiam testem producam dionem: quia apud phœnicum historias integer rime approbatus est. Igitur in phœniciis historicis hoc modo scribit. Abibalo moriente filius eius ironius regnauit: hæc partes orientales ciuitatis ampliavit & urbem potiore fecit & olympii iouis templum destruens terreæ coequans locum medium moenibus urbis adiunxit: & aureis anathematibus exornauit. Ascendens autem in lybanum siluas incidit ad templorum ædificationem. Regem uero hierosolymorum solomonem misisse dicunt ad ironium quædam enigmata: & proposuisse ab eo solutionem adiiciens: ut qui non posset discernere pecunia soluenti persolueret. Confessusque ironium non se posse persolvere propositas questiones & multas pro expensis faciendis pecunias condemnatum. Deinde ad demonum quendam uirum tyrium propositas soluisse questiones: ipsumque alias proposuisse: quas si non solueret solomodo multas rursus pecunias ironio regi conferret. Dyon igitur hoc modo de prædictis testimonium perhibuit nobis. Sed post hunc producam quoque Menandrum Ephesium. Is enim singulorum regum actus conscripsit apud grecos & Barbaros studens ex prouincialibus uniuscuiusque loci litteris historiæ ueritatem pandere. Scribens enim de his qui in Tyro regnauere: & deinde ueniens ad ironium Regem sic ait. Moriente uero Abibalo successit in eius regno filius eius Ironius qui uixit annis. xxxiiii. hic statuit locum ualde latissimum aureamque columnam iouis in templo reposuit: & ad siluam lignorum proficiscens abscondit de monte qui Libanus appellatur ligna cedrina ad tegmina facienda templorum. Desouensque antiquiora templa sanum ædificauit Herculis. Fecit erectiorē mense peritio: castraque mouit aduersus Tyriceos minime tributa reddentes. Quos etiam subdens sibimet denuo remeauit. Sub hoc fuit Abdemonus puer iuuenis qui semper parabolas superabat: quas solomodo Hierosolymorum rex destinabat: supputatur uero tempus ab hoc rege usque ad constructionem carchedonis hoc modo. Moriente ironio successit in eius regno. Balbazerus filius. Qui cum uixisset annis quadraginta tribus septem regnauit annis. Post hunc Abdattarus filius cum uixisset ænis. xx. regnauit nouem: hunc filii nutricis eius. iiii. peremere. Quorum senior Merusastartus filius leastrati regnauit. Qui cum uixisset annis. xliii. regnauit annis. xii. Post hunc frater eius Astarimus: & hic uiuens annis. iiii. & l. regnauit annis nouē: & peremptus est a fratre pellethe: qui suscipiens regnum mensibus imperauit octo: cum uixisset annis. l. Hunc peremit Tythobalus Astarre sacerdos: qui cum uixisset annis quadraginta octo: regnauit ænis. xxxii. huic successit badezodus filius. Qui cum uixisset annis quadraginta quinque regnauit sex. Huic successor factus est Mettinus filius: qui cum uixisset triginta duobus nouem regnauit annis. Huic successor fuit Pigmalion: qui annos egit in sua uita quinquaginta sex ex quibus. xl. tenuit principatum. Huius regni anno septimo soror Dido in Lybia ciuitatem ædificauit Carchedonam. Colligitur etiam tempus a regno ironi usque ad ædificationem carchedonis annorum centum quinquaginta quinque: & mensium octo. Quam uero duodecimo anno huius regni in Hierosolymis ædificatum est templum. Fit ab ædificatione templi usque ad constructionem carchedonis tempus annorum. C. xliii. mensium octo. Testimonio siquidem phœnicum quid amplius oportet apponi? Cernitur ipsa ueritas fortiter approbata & multo clarius apparet: quoniam præcedit constructionem templi progenitorum nostrorum ad prouinciam hanc aduentus. Cum enim eam uniuersam bello tenuissent: tunc autem templum ædificare coepere: & hæc aperte ex litteris sacris etiam a me in antiquitate manifesta sunt. Nunc itaque sunt dicenda ea quæ apud chaldeos noscuntur esse conscripta: & de nobis ad historiā sunt delata. Quæ multam habens concordiam cum nostris uoluminibus etiam de aliis rebus. Testis autem horū

est Berofus uir genere quidem chaldeus: notus autem eis qui doctrinae eruditionique congaudent. Quoniam de astronomia: & de chaldeorum philosophia ipse graecas conscriptiones exposuit. Igitur Berofus antiquissimus secutus historias de facto diluuii: & hominum in ea corruptione sicuti mos est ita conscripsit. Simul & de arca in qua generis nostri princeps erutus est: deuecta scilicet ea in summitate montium Armeniorum. Deinde scribens eos qui ex noe progeniti sunt: & tempus eorum adiciens usque ad Nabulassarum peruenit Babyloniorum & chaldeorum regem: & huius actiones exponens ait. Quemadmodum misit in aegyptum ad nostram terram filium suum Nabuchodonosor cum multa potentia: qui dum rebellantes eos inuenisset omnes suo subiecit imperio: & templum in hierosolymis concremauit: cunctumque generis nostri populum auferens migravit in Babylonem. Vnde ciuitatem contigit desolari annis. lxx. usque ad cyrum regem Persarum. Dicit autem quia tenuerit Babylonius Aegyptum Syriam phoenicem Arabiam: uniuersos priores chaldeorum Babyloniorum reges actionibus suis excellens. Ipsa uero uerba quae Berofus protulit hoc modo dicta necessario proferenda sunt. Audiens autem pater eius Nobolassarum: quia satrapa constitutus in Aegypto & Syria inferiore & Phoenice rebellaret: cum non ualeret iam ipse labores ferre tribuens filio suo. Nabuchodonosor aetate ualenti partem quandam exercitus super eum misit. Nabuchodonosor autem cum Satrapa desertore congressus prouinciam quae ab initio eorum fuerat ad proprium reuocauit imperium. Eodem uero tempore contigit patrem eius Nabolassarum cum aegrotasset in babylonia ciuitate defungi qui regnauit annis. xxi. Nabuchodonosor autem non post multum tempus mortem patris agnoscens & negocia aegyptiaca disponens reliquam prouinciam & captiuos iudeorum & Phoenicum atque Syriorum qui in aegypto fuerant commendans quibusdam amicis: ut cum magna uirtute & reliqua utilitate deueherentur ad Babyloniam: ipse cum paucis aggressus per desertum in Babyloniam uenit. repentesque cuncta a Chaldeis dispensari: seruatumque regnum ab optimatibus eorum. Dominus factus totius paterni principatus: captiuus quidem aduenientibus praecipit habitacula in oportunissimis babyloniae locis aedificari. Ipse uero de belli manubiis templum belli & reliqua loca munificentissime nimis exornas: & antiquam ciuitatem & alteram extrinsecus adiciens cogitans quatenus nequaquam possent obliuiscere fluuium conuerrere: & ad ciuitatem accedere. Tres quidem interiori ciuitate per circuitum porticus: tres uero exteriori constituit. Quorum alias ex cocto latere & bitumine: alias uero ex ipso latere fecit: & largissime muniens ciuitatem: portasque diuina pulchritudine comens superaedificauit in paternis regalibus: aliaque regalia celsitudinem illorum multo ualde praecedentia. Quorum ornatum exponere ualde longissimum est. Verumtamen sciendum quoniam haec maxima atque superba ultra credulitatem rei sunt. Perfecta diebus quinque & decem. In his ergo regalibus lapideas munitiones celsas aedificauit: & aspectum montibus similem reddens: etiam ex arboribus uniuersis plantationes exhibuit. Fecit quoque horum quod suspensibile uocabatur: eo quod eius desideraret huiusmodi qualitatem nutritam in mediae locis. Haec itaque retulit de praedicto rege: & multa super haec in libro Chaldaeorum: in quo culpae conscriptores graecos quasi una arbitratos a Semiramide Assyriam Babylonem aedificatam: & mira opera ab illa circa eam fuisse constructa false conscripsisse dicens & ipsa quidem chaldeorum conscriptionem fidedignam pudori estimandum est: quando cum archiuis phoenicum concordare uidentur: quae ab Beroso conscripta sunt de rege Babyloniorum. Quoniam & Syriam & uniuersam phoenicem ille subuertit. In his quoque consonat & Philostratus in historiis dum Tyriae meminit obfessionis: & Magalthenis in quarto indicorum: ubi declarare contenditur praedictum regem Babyloniorum Herculem fortitudine & actuum magnitudine praecessisse. Dicit enim eum & maximam Lybiae partem & Hiberiam subuertisse. Quae uero de templo Hierosolymorum relata sunt: quia & concrematum est pugnantibus Babylonis: & coepit rursus aedificari Cyro tenente Asiae principatum. Ex dictis Berosi declaramus. Sic enim in tertio libro dicit. Nabuchodonosor itaque postea inchoauit praedictum murum incidens in languorem de uita migravit: cum regnasset annis tribus & quadraginta. Huius regni dominus est effectus filius eius: & Helmaradochus propter iniquitates & luxurias passus insidias a marito sororis suae niriglissoris peremptus est: cum duobus regnasset annis. Quo defuncto sumens regnum qui ei fecit insidias Niriglissoris annis regnauit quatuor. Huius filius Laborosardochus principatum quidem tenuit puer existens mensibus nouem. Insidias uero passus eo quod nimis appareret malorum esse morum ab amicis extinctus est. Hoc itaque peruenit conuenientes hi qui fecerant insidias illi communiter regnum imposuere nabonido cuidam qui erat ex babylone ex eadem gente. Sub hoc muri circa fluuium babyloniae ciuitatis ex latere cocto & bitumine sunt ornati. Cuius regnum eius esset in anno septimodecimo constitutum: regis sus Cyrus ex perside cum multa uirtute uniuersam asiam subuertens impetum fecit ad Babyloniam urbem. Sentiens autem Nabonidus inuasionem eius: & occurrens cum exercitu suo: atque congressus pugna uictus & cum paucis fugatus inclusus est in borsipensium ciuitate. Cyrus

natem Babyloniam comprehendens & deliberans exteriores muros deponere ciuitatis: eo q̄ ni-
 mis uideretur munita: & esset ad capiendum ualde difficilis: reuersus est ad borsipum naboni-
 dem instanter expugnaturus. Nabonide uero obsessionem non ualente perferre: sed primus
 supplicante usus clementia cyri: & dans ei habitaculum in Carcamone: expulit eum a Babylo-
 ne. Nabonidus itaq; reliquum uitæ tempus in illa prouincia conuersatus est. Hæc concor-
 dant cum nostris. Scriptum namq; in eis est quia Nabuchodonosor octauodecimo regni sui
 anno templum nostrum ad desolationem usq; perduxit: & fuit exterminatum annis septem. Se-
 cundo uero anno regni Cyri fundamentis depositis rursus secundo regni dari anno perfectum
 est. His prolatis adiciam etiam phœnicum historias: non enim probationum abundantia re-
 linquenda est: est enim dinumeratio in illis annorum sic enim habent sub rege Thobalo. Na-
 buchodonosor obsedit Tyrum annis tribus & decem. Post hunc regnauit Bahal annis decem.
 post hunc iudices constituti sunt: & iudicauere idem. Hæc Nibalus nalbasei mensibus duo-
 dus. Chelbisaddei mensibus decem. Abalus pontifex mensibus tribus. Mittinus & Gerastra-
 rus abdiltimi iudices annis sex: inter quos regnauit Balatorus anno unoz quo moriente mittentes
 euocauere Meralum ex babilone: & quattuor regnauit annis. Eo quoq; moriente euocare
 fratrem eius Ironium: qui regnauit annis uiginti. Sub hoc Cyrus persarum habuit potestatem.
 Quapropter omne tempus est annorum quinquaginta quattuor & mensium trium. Septimo-
 liquidem anno regni sui Nabuchodonosor coepit obsidere tyrum. Quartodecimo autem an-
 no regis Ironii Cyrus persarum tenuit principatum. Consonant igitur quæ de templo scripta
 sunt a chaldeis: ac tyris cum litteris nostris. Manifestum uero & sine contentione testimoni-
 um est de prædicta nostri generis antiquitate & hi siquidem qui non ualde contendunt suffice-
 re iudicio quæ promissa sunt. Oportet autem non credentibus barbaricis conscriptionibus:
 sed solis græcis fidem habendam esse dicentibus. Adhuc multos exhiberet testes etiam græ-
 cos scientes nostrum genus: & opportuno tempore eorum habentium mentionem. Pythago-
 ras igitur Samius cum sit antiquus quidem ætate sapientia uero & diuina pietate philosophos
 omnes excellens: non solum quæ nostra sunt agnouisse manifestum est: sed etiam zelatus ea ex
 multis apparet. Et eius quidem conscriptio nulla reperitur. Multi tamen de eo retulerunt: quo-
 rum insignior est Hermippus uir circa omnem historiam diligentissimus indagator. Refert
 itaq; in primo Pythagoræ libro: quia Pythagoras una confabulatorum suorum defuncto no-
 mine Calciphonte genere Crotoniate. Illius animam dicebat secum degere die noctuq; & quia
 præciperet ut non transiret de loco unde alius onus portaret & ab aqua fetulenta semetipsum
 abstineret: & ab omni blasphemia recederet. Deinde sequitur: hæc autem agebat atq; dicebat
 iudeorum & tharcensium opiniones imitatus ac transferens. Dicitur enim quia uere ille uir
 multas iudeorum leges in suam transtulit philosophiam. Fuit autem etiam per ciuitates non
 ignotas olym gens nostra & multæ nationes ad quos transit etiam zelum eius habuere. Quod
 manifestat Theophrastus in his quæ scripsit de legibus. Ait enim quia prohibent tyriorum le-
 ges peregrino sacramento iurare. Inter sacramentum quibusdam aliis etiam iusiurandum quod
 corbam appellatur enumerat: & apud nullum hoc inuenitur iuramentum: nisi apud iudeos so-
 los. Quod interpretatur ex hebraica lingua significat enim donum. Verum neq; Herodotus
 alicarnasseus nostram ignorauit gentem. Sed quodammodo eius meminisse cognoscitur. De
 colchis enim referens in secundo libro sic dicit. Soli autem inter omnes colchi & ægyptii &
 æthyopes uerenda ab initio circuncidunt: phœnices uero & Syri in Palestina qui consuetudinem
 hoc ab ægyptiis didicisse. Syri autem qui circa Thermedontem & Parthemium fluuium com-
 morantur & Astygitiones a Chelchis dicuntur nuper didicisse. Hi iamq; sunt inter homines so-
 li qui circunciduntur: & isti sicut ægyptii facere uidentur. De ægyptiis autem & æthiopibus di-
 cere non possum: utrum alteri ab alteris didicere. Dixit ergo Syros qui in Palestina sunt circun-
 cidi. Omnium autem qui habitant Palestinam soli iudei circunciduntur. Quod de eis agno-
 scens: & Cyrillus antiquus poeta meminit hoc modo degente nostra dicens. Quia castrametati
 sunt nostri maiores cum Xerxe persarum rege apud Helladam: & dinumerans uniuersas gen-
 tes: nouissimam nostram posuit: ita dicens. Postremum uero transibunt genus mirabile uisionis
 linguam quidem plenissimam ope proferentes. Habitantes autem in solis montibus: ubi palus
 amplissima est. Iuuenes capillis sub rotunditate detonsis super equos erectos habentes uultus:
 & quasi fumo siccatas. Palæ ergo est sicut arbitrari: quia nostri meminerit: eo q̄ & montes in no-
 stra regione sunt constituti in quibus habitamus. Et palus qui dicitur Asphaltis idest bitumina-
 lis. Hæc enim inter omnes palus in Syria latior atq; maior est. Et Cyrillus quidem cum ita me-
 minerit iudeos scissos dignoscitur: quem quilibet legerint admirantur. Non calumnioli græco-
 rum: sed sapientia summa cōspicui. Clearchus enim Aristotelis discipulus: & ex peripato philoso-
 phorum nullo secundus in primo libro de somno dicit Aristotelem doctorem suū de quodam

uitro iudæo ita referre: & ipsi Aristoteli eundem sermonem ascribit. Quod ita conscriptum est. Sed alia quidem longum est dicere. Quæ non habere potuerant illius admiratione quadam atq; philosophiam occidi opere præcium est referre. Et Hyperochides uenerantur inquit audire delideramus uniuersi. Porro secundum præcepta Aristotelis inquit rhetorica eius genus primitus transeamus ne reluctemur doctoribus præceptorum. Die inquit Hyperochides ita si placet. Ille igitur genere quidem iudæus erat ex inferiori Syria. Qui sunt ex propagine philosophorum indorum: uocantur ut aiunt philosophi. Apud indos Calani: apud Syros autem iudæi nomen accipientes a loco. Locus enim ubi habitant appellatur Iuda. Nomen uero eorum ciuitatis ualde difficile est. Vocant enim eam nomine Hierosolymam. Is igitur homo multos hospicio respiciens: & de superioribus ad marina descendens gratissimus erat non solum eloquio: sed etiam animo. Et tunc nobis degentibus apud Asiam quum diuinus homo uenisset ad ea loca confabulari coepit nobiscum: & cum aliis scholasticis eorum sapientiam tentans. Cuncti multi eruditarum congregarentur tradebat potius aliquid. Habebat hæc ait Aristoteles apud Clearchum: & super hæc multam ac mirabilem continentiam. Iudæi uero in cibus & castitate narrant. Licet autem uolentibus hæc ex ipsis lectione cognoscere. Ego enim refugio, plusquam decet inserere. Clearchus siquidem facta digressionem cum aliud propositum haberet nostri generis ita meminit. Hecateus autem abderita uir philosophus simul: & circa actiones industrius cum Alexandro rege nutritus: & cum Ptolomæo lago commoratus non transitorie: sed de ipsis iudæis conscripsit librum. Ex quo uolo capitulariter unum eorum quæ ab eo sunt dicta percurrere. Sed primitus tempus ostendam. Meminit enim belli quod circa Gaium ab Ptolomæo gestum est contra Demetrium quod utiq; contigit. undecimo quidem anno post mortem Alexandri Olympiade uero septima & decima atq; centesima sicuti refert Castor: adiiciens ei hanc Olympiadem dicit: sub hac Ptolomæus Lagus uicit in Gazabello Demetrium antigoni qui uocabatur obessor. Alexandrum uero profitentur uniuersi centesima & quartadecima olympiade fuisse defunctum. Palam ergo est: quia & secundum illud tempus: & sub Alexandro genus florebat nostrum. dicit igitur Hecateus: quia post Gaii bellum Ptolomæus locorum quæ sunt circa Syriam dominus est effectus. Et multi hominum cognoscentes mansuetudinem & clementiam Ptolomæi cum eo proficisci ad Aegyptum & rebus communicare uoluerunt. Quorum unus inquit erat Ezechias pontifex iudæorum: homo ætate quidem quasi sexaginta & sex annorum. Dignitate uero apud contribules maximus & animo sapientissimus: potentissimus ad dicendum & circa causas sicut nullus alter expertus. Dicit etiam omnes sacerdotes iudæorum qui decatas accipiunt: & uniuersa in communi gubernant: circa mille & quingentos existere. Rursus autem prædicti uiri faciens mentionem inquit homo hunc honorem gerens & assuetus esse nobiscum: assumens aliquos suorum differentiam cunctam exposuit: & habitationem suam & conuersationem quam scriptam habebat pariter indicauit. deinde palam facit Hecateus quales circa leges existimus: & quia omnia sustinere ne transcendamus eas eligimus: & hoc esse optimum indicamus. Dicit igitur hæc & mala sæpius ab Astygitonibus audientes & omnes compulsionum uim passi: a Persicis regibus & Satrapis non possunt mente mutari. Sed cum magna exercitatione de his præcipue omnibus respondere parati sunt. Perhibet autem etiam indicia fortis animi circa leges non parua dicens Alexandro quondam in Babylone constituto: & uolente belli templum quod corruerat renouare: cunctisque militibus similiter stercora portare præcipiente solos iudæos hoc facere non fuisse perperatos: sed etiam multas sustinuisse plagas: & detrimenta pertulisse non modica: donec eis ignoscere rege securitas præberetur. Qui dum ad prouinciam inquit propriam reuersi fuissent: templa & altaria fabricata omnia destruxere. Et pro aliis quidem multa satrapæ exoluere. Pro aliis uero ueniam consecuti sunt ad ciuitatem: quoniam iustitia apud eos mirabilis est: & quia gens nostra fuit multorum hominum numero copiosa. Sed multa quidem millia nostrorum migrantes in Babyloniam per se primitus collocarunt. Non parua etiam morte Alexandri in Aegyptum & phœnicem sunt translata: propter seditionem in Syriam factam: idem itaq; uir & magnitudinem prouinciæ quam incolimus pulchritudinemq; narrauit. Pœne decies trecenta millia inquit integra terrarum optimarum uberrimæ ualde prouinciæ possidere noscuntur. Iudææ namq; huius est amplitudinis & quia etiam ciuitatem ipsam hierosolymorum spaciosam: & maximam olim inhabitamus: & uirorum multitudinem copiosam: necnon & templi constructione idem ipse sic refert. Sunt autem iudæorum in aliis quidem multæ munitiones per prouinciam atq; uici. Vna uero ciuitas munitissima habens præcipue circuitum quinquaginta stadiorum in qua commorantur hominum circa ceterum & quinquaginta millia nomine hierosolyma. Est autem in ipsa medietate ciuitatis lapidea quadriporticus centum per circuitum cubitorum habes etiam duplices ianuas. Quo ara est quadrianguli figuratione composita ex lapidibus non

dolaris: sed collectis atq; sacentibus unum quoq; latus uiginti cubitorum latitudinem habens: altitudinem uero decem. Et circa eam maxima fabrica ubi altare est constitutum & candelabra utraq; aurea duo talentorum pondus habentia: & inextinguibile lumen noctibus & diebus. Stimulachrum uero aut aliquod anathema ibi nequaquam est nec ulla plantatio. Nullus ibi ueluti lucus aut aliquid huiusmodi. Habitât autem in eo & noctibus & diebus sacerdotes quasdam purificationes agentes: & omnimodæ uinum non bibentes in templo. Super autem quia & cum Alexandri regis successoribus postea castrametati sunt. Testatur hoc modo dicens ea quæ cognouerit a uiro iudæo in expeditione constituto. Cuius uerba hæc habentia declarantur. Ait enim. Me siquidem eunte ad mare rubrum una secutus est quidam cum aliis equestrum iudæorum nos deducendum nomine. Mossolamus uir efficax animo bellator super omnes arcarios: & indubitanter græcos & barbaros ualde præcipimus. Is igitur homo properantibus multis pariter & quodam uate ab ipso augurium capiente & petente: ut cuncti starent. Interrogauit cur sustinerent omnes. Ostendente uero ei uate auem quem intuebatur atq; dicente. Quasi quidem expeditur eis ut sustinerent omnes si staret auis. Si ergo surgens antè eum euolaret procederent. Si uero post tergum iret: recedere cunctos oportet. Rursum tacens arcumq; trahens sagittas emisit: & auem percuciens interemit. Indignantibus uero uate: & quibusdam aliis & maledicentibus ei. Quid furitis inquit mali dæmonii auem sumentes in manibus hæc enim suam salutem nesciens de nostro itinere nobis salubritatem potuit indicare. Si enim præscire futura ualuisset: in hunc locum nequaquã uenisset: metuens ne sagitta a Mossolamo iudæo periret: sed & ad eius testimonia iam quidem quiescant. Facile namq; est uolentibus librum ipsum legere: & hæc apertius inuenire. Non uero me pigebit Agatharchidæ introducere. Licet homo minime malus: & ei uisum est nobis detraxisse uideatur. Is enim narrans de Stratonice quemadmodum uenit quidem ex Syria de Macedonia ad uirum suum Demetrium derelinquens Seleuco autem uxorem eam ducere non uolente quod illa sperabat. Exercitu eius in Babylonia posito circa Antiochiam bellamouit. Deinde quomodo reuersus est rex Antiochia capta in Seleucia Metilla fugiens: cum posset seipsam uelocius interimere somno prohibita ne faceret: capta atq; defuncta est. Hæc ergo prædicens Agatharchides & derogans superstitionis stratonice utitur indicio generis nostri præscribens. Qui uocentur iudæi habitant omnium munitissimam ciuitatem quam uocare Hierosolimam prouinciales solent. Hi uacare consueti sunt septima die: & neq; arma portare in prædictis diebus: neq; terræ culturam contingere: neq; alterius cuiuspiam curam habere patiuntur. Sed in templis extendentes manus adorare usq; ad uesperam soliti sunt. Ingrediente uero in ciuitatem Ptolomæo lago cum exercitu & multis hominibus dum custodire debuerint ciuitatem eis stulticiam obseruantibus. prouincia quidem dominum suscepit amarissimum. Lex uero manifesta est unam naturam habere solennitatem: huiusmodi autem casus præter solos illos alios docuit uniuersos. Ut tunc ad somnia & opiniones quæ tradebantur de lege hic confugiant. Dum circa res necessarias ratio nihil ualeat humana. Hoc quidem Agatharchidi uidetur esse ridiculum. Eis autem hæc examinantur integrius: apparet magnum: & præcipua laude dignissimum: si & saluti & patriæ quidam custodiam legum pietatemq; diuinam proponere concupiscant. Quia uero nō ignorantes quidam conscriptorum gentem nostram: sed propter quasdam: aut alias causas nō salubres memoriam nostri nunc reliquere. Hoc indicium me arbitror esse prædicturum. Hieronymus enim qui de successoribus conscripsit historiam: ipse quidem tempore quo Hecateus fuit: & amicus existens regis Antigoni Syriæ præsidebat. Verum & Hecateus quidem etiam librum conscripsit de nobis. Hieronymus autem nequaquam nostri historiam meminit: licet pene in ipsis locis nutritus esset in tantum uoluntates hominum differebant. Alio namq; placuit studium habere memoria dignum. Alium uero omnino circa ueritatem quædam passio cernitur obscurasse. sufficiunt tamen ad probationem antiquitatis nostræ Aegyptiorum & Chaldeorum atq; Phœnicum historiæ: & super illas Græcorum pariter conscriptiones. Adhuc enim super ea Theophilus & Theodorus & Manaseas & Aristophanes & Hermogenes & Euemerus & Cynus & Zopirion & multi quidam alii simul. Non enim ego omnibus libris incubui: non transitorie nostri facere mentionem. Plurimi namq; prædictorum uirorum ueritatem quidem antiquarum causarum frustrati sunt. quia lectioni sacræ nostrorum non incubuere librorum. Communiter tamen de antiquitate testati sunt: pro qua nunc referre proposui Phalereus autem Demetrius & senior Philon & Eupolemus non multum ueritate frustrati sunt: quibus dari ueniam dignum est. Non enim inerât eis ut nostras litteras possent omni scrupulositate sequi. His ita dictis unum adhuc mihi capitulum est relictum ex his quæ in principio libri posui. Quatenus derogationes & male dicta: quibus utuntur quidam contra genus nostrum falsas ostendam & conscriptoribus eorum testibus utar quando conscribentes hæc cōtra semetipsos locuti sunt talia. Quia uero multis aliis hoc euenit propter quorundam uesaniam arbitror intelligere. Mens qui uoluerit historias ipsas percurrere. Quædam igitur gentium & gloriosissimarum ciuitatum sordare nobilitatem & com-

uersationi detrudere tentauere. Theopompus quidem atheniensium lacedemoniorum uero py-
 locratis. His autem Tripodem perdurabilem conscribens. Non enim Theopompus hoc fecit li-
 cuti quidam putant etiam Thebeorum momordit urbem. Multi uero necnon & timeus in hi-
 storiis de praeiudiciis & de aliis blasphemauit. Et hoc praecipue faciunt quando gloriosissimi in ali-
 qua parte calumniantur. Quidam propter inuidiam atque maliuolentiam: alii uero propter uer-
 bosam nouitatem memoria se dignos fieri iudicantes: & apud stultos quidem nequaquam haec spe
 fraudantur. Qui non salubre noscuntur habere iudicium: multas uero eorum miseras condem-
 nabunt. Blasphemiarii uero in nos saepe gestarum huiusmodi causa est. Volentes aegyptii pra-
 stare aliquibus ueritatem corrumpere tentauere. Et neque aduentum in aegyptum nostrorum pro-
 genitorum sicuti contigit sunt confessi. Nec rursus egressum cum ueritate dixere: multasque cau-
 sas odii ac inuidiae pariter habuere. Principio quidem quia in eorum regione nostri progenito-
 res potentes effecti sunt. Vnde regressi ad propria denuo fuere felices. Deinde horum aduersitas
 multas inter eos fecit inimicicias. In tantum differente nostra pietate extra solennitates illorum
 quantum dei natura animalibus irrationabilibus sine dubitatione distinguitur. Communis na-
 que apud illos ritus est alios arbitrari deos: seorsum non singuli solent diuersis ea muneribus ho-
 norare. Vani ac fatui omnes homines & ab initio uti de his malis opinionibus consueuerunt. Et pro-
 pterea nequaquam imitari nostram honestatem de diuina ratione potuerunt. Videntesque multos no-
 stram zelari conuersationem inuidiam habuere: & ad tantam fatuitatem ac pusillanimitatem qui-
 dam eo perducti sunt: ut non eos pigeret: etiam contra antiquas suorum scriptiones aliqua di-
 cere. Quod cum hoc faciunt sibi metipsis aduersus conscribere passionem caecitatis ignorauerunt.
 In uno tamen & maximo uiro uerbum meum statuam: quo usus sum ante paululum nostrae an-
 tiquitatis teste. Manethon itaque qui aegyptiacam historiam ex litteris sacris se interpretatum sum
 pollicitus est praedicens nostros progenitores cum multis millibus in aegyptum aduenisse etenim
 incolae subiugasse. Deinde ipse confessus est: quia posteriori tempore amittentes eam provin-
 ciam quae nunc iudaea uocatur obtinuissemus: & aedificantes hierosolymam construxissemus tem-
 plum. Et usque ad hoc conscriptiones secutus est antiquorum. Deinde praebens sibi met potesta-
 tem cum utique uideatur scribere ea quae in fabula sunt atque dicuntur: incredibilia uerba de iu-
 daeis inseruit: uolens permittere nobis plebem aegyptiorum leprosorum aliorumque languentium.
 Quod sicut ait abhominacione ex aegypto fuga dilapsi sunt. Amenophin etiam regem adiecit
 quod est falsitatis nomen. Et propterea tempus regni eius nequaquam diffinire praesumpsit cum alio-
 rum regum omnes annos perfecte protulerit. Hinc itaque quasdam annecti fabulas poenae obli-
 tus: qui egressum pastorum ab Hierosolyma ante quingentos decem & octo annos factum esse
 protulerat. Themusis enim erat rex quando egressi sunt. Et ab hoc tempore regum qui postea
 fuere anni sunt. cccclxxxiii. usque ad fratres nomine Sethonem & Hermetum: quorum Setho-
 nem quidem aegyptium: Hermetum uero Deneum denominatum: quem expellens inquit. Se-
 thon regnauit annis quinquaginta & nouem. Et post hunc senior scilicet Tapsis annis ~~regna-~~
 uit. Ante tantos igitur annos egressos ex Aegypto patres nostros caesus. Deinde Ameno-
 phin adiciens regem hunc confitetur: & deorum fuisse contemplatorem sicut Osorem quen-
 dam priorum regum: & impleuisse desiderium enim nominis sacerdotem. Idem Amenophin na-
 tum ex patre Papios: qui uidebatur quasi diuina participari natura. Et secundum hanc sapientiam
 hanc habere praescientiam futurorum. Et dixisse regi hunc uniuocum enim: quia posset uidere
 deos: si prouinciam a leprosis & aliis maculatis hominibus purgare contenderet. In quo letatum
 regem omnes dicit corpore debiles ex Aegypto congregasse & fecisse multitudinem numero octua-
 ginta. Eosque ad sectiones lapidum in parrem mili orientalem misisse: ad hoc esse efficiendum. si-
 mul & alios aegyptios quibus hoc erat iniunctum fuisse autem quosdam inter eos etiam ratio-
 nabilium sacerdotum lepra perfos ait. Amenophin uero illum sapientem diuinumque uirum
 refert timuisse: & circa semetipsum: & apud regem deorum Vulcanum: ut aperte suaderet ei
 uim fieri: sed iecisse quoniam auxiliarentur quidam maculatis hominibus & Aegyptum ~~ob-~~
 rent tredecim annis. Et haec cum non quidam praesumpsisse regi dicere: sed ex his hominibus
 conscriptum reliquisse librum: & per semetipsum & apud regem: & propterea regem in anxietate
 maximam peruenisse pro iudaeis: his uerbis haec refert. His itaque rogatus rex ut ad requi-
 em & tutamen eorum fecerneret ciuitatem Desertam urbem quae tunc fuerat pastorum nomi-
 ne Auarin praebuit eis. Est autem haec ciuitas secundum theologiam antiquam ualde ~~pauca~~
 sa. Porro illi in hanc ingressi: & locum hunc ad resultandum habentes. Opimum ducem ~~liberum~~
 quendam Heliopolitanorum pontificum Osaphipha constituere: & huic se obedire in omnibus
 iurauerunt: ut ille primum quidem eis legem posuisset neque deos adorarent: neque ab sacris ani-
 malibus quae praecipue festina apud Aegyptios erant: se poenitus abstinerent: nullique copularen-
 tur nisi cum quibus iusiurandum habere uidebantur. Haec autem sentiens: & alia plura maxime
 aegyptiorum consuetudinibus inimica praecipit: multo opere muros aedificari ciuitatis: & ad bel-

la præparari contra Amenophin regem. Ipse uero assumens secum etiam alios sacerdotes & mularum quosdam: misit legatos ad pastores qui uidebantur a Thethmuse rege depulsi: ad Hierosolymorum urbem causas suas & aliorum qui simul fuerant exhonorati: significas & poscens: ut pariter contra ægyptum castrametarentur: promissiq; eos fore uenturos. Primum quidem in Auarin progenitorum suorum prouinciam: & necessaria populis abundantius exhibenda: pugnauros autem opportuno tempore: & prouinciam facillime subdituros. Illi uero lætitia cumulati omnes alacriter usq; ad ducenta millia uirorum pariter sunt aggressi: & non post multum ad Auarin usq; uenere. Amenophis autem ægyptiorum rex: dum illorum audisset inuasionem: non mediocriter uulneratus est. Dum recordaretur quod ei prædixerat Amenophis papiæ. Et primum quidem congregans ægyptiacam plebem. Facto consilio cum principibus eorum animalia sacra: & quæ præcipue a sacerdotibus honorabantur ante præmisit & sacerdotibus particulariter iussit: ut simulachra eorum caute cælant. Filium uero Sethonem qui etiam Ramessi a rapso patris nomine uocabatur. Cum quinque esset annorum apud suum commendauit amicum. Ipse uero transiens cum aliis ægyptiis usq; ad trecenta milia uirorum bellatoribus uiris occurrens congressus non est: purans enim semetipsum contra deum pugnare. Post tergum reuersus uenit ad Memphin: & sumes Apine talia sacra mox in æthiopiam cum uniuersis nauibus & multitudine uenit ægyptiorum. Per gratiam namq; erat ei subiectus ægyptiorum rex. q; suscipiens etiam populum uniuersum præbuit alimenta hominibus necessaria. quæ prouincia ministrabat. Et ciuitates ac uicos. xiii. quatenus eis qui fuerant deducti ad fines ægyptios: & in æthiopia quidem hæc gesta sunt. Solymitæ uero deicendentes cum uiris pollucis ægyptiorum sic pessime hominibus usi sunt: ut eorum uictoria esset nimis pessima. His qui tunc eorum impietates inspiciebantur: non solum etenim ciuitates & uicos concremauere sacrilegia facientes: & deorum idola deuantantes: sed etiam ipsa sacra animalia quæ colebantur crudelissime discerperunt. Per prætores & occisores horum sacerdotes atq; prophetas esse cogentes quos etiam expellebant nudos. Dicitur itaq; quia conuersationes & leges eis composuit. Sacerdos quidam genere Heliopolitis nomine Orsâsiphas uocatus ex nomine Osireos heliopolitani dei quod dum conuersus fuisset ad hoc genus mutauit nomen: & uocatus est Moyses. Quæ uero ægyptii de iudeis proferunt hæc sunt. Sed & multa breuitatis causa prætereo. Dicit autem rursus Manetho quia postea amenophis ex ægypto digressus est: cum magna uirtute simul & filius eius Ransis: & ipse habens magnum exercitum. Et congressi contra pastores atq; pollutos uicerunt eos usq; ad syriæ fines. Hæc equidem & huiusmodi Manethon conscripsit. Quia uero Anihia loquitur deliramenta atq; mentitur: aperta ratione monstrabo illud primo distinguens quod postea alterna gratia referendum est. Is enim concessit nobis atq; professus est eo q; ab initio non fuerint ægyptii genere sed extrinsecus illuc aduenissent: & ægyptum obtinuissent: & ex ea rursus egressi sunt nostri progenitores: quia uero nobis postea permixti non sunt. Aegyptii corpore debilitati: & quia ex his non fuit Moyses qui populum eduxit ex ægypto: sed ante multas generationes extigit per ea quæ ipse dixit conabor tendere. Primam itaq; causam posuit figmēti risibilem. Rex enim inquit Amenophis concupiuit uidere deos: quos putas siquidem quia apud eos solennes erant: Bouem & Hyrcum & Crocodillos & Canicatos uolebat aspicere. Cælestem autem quomodo poterat: & cur hoc habuit desiderium. quia utiq; & prior enim rex alter hos uiderat. Ab illo ergo audiens qualis essent & quemadmodum eos uidisset: noua nequaquā agebat arte: sed forte sapiēs erat ille uates: per quem hæc rex posse agere confidebat: quod si ita fuisset: quomodo impossibilitatis concupiscentiam non præsciuit: non euenit quod uoluit. Proinde quam rationem habere potuit: ut propter semimembrios aut leprosos ei inuisibiles essent. Dum itascuntur enim propter impietates: non propter corporum diminutiones. Deinde tam multa milia leproforum & male habentium una poenæ hora quomodo fuit possibile congregari: aut quomodo rex nō obediuit uati. ille namq; præcepit debiles ægyptios exilio deportari. Hi autem eos ad sectiones lapidum destinauit tanq; operariis indigens: & non purgare prouinciam uolēs. Ait autem eo q; uates qui dum semetipsum perimerit præuidens eorum iram & quæ erant in ægypto futura: & conscriptum librum regi reliquit. Proinde ab initio uates etiam suum interitum non præsciuit: quomodo nūc repente regi contradixit uolenti uidere deos quam q; se ipse perimere festinabat. Quod uero inter omnia est stultius uideamus. Audiens enim hæc inquit: & de futuris iam metuens. Debiles illos ex quibus ægyptum purgare debuerat: neq; tunc de prouincia protulit: sed rogantibus eis sicut ait: ciuitatem dedit dudum a pastoribus habitatam quæ uocabatur auarin. Ad quam congregati principem inquit degere ex sacerdotibus Heliopolitanis qui eis exposuit: ut neq; deos adorarent. Neq; ad ægyptiacæ festiuitatis animalibus abstinerent: sed omnia perimerent atq; consumerent: nulli poenitus miscerentur: nisi cum quibus coniurati esse uidebantur: & iureu-rando multitudinem obligatam: quatenus in eis legibus perdurarēt. Auarin ciuitatem munitam contra regem dicit eos bella sumpsisse. Adiecit autem subiecit quia misit hierosolymam rogans

illos pro auxiliis exhibēdis: & daturum Auarin compromittens quæ foret ex hierosolymis egredientibus exire maiorum; & ex qua procedens omnem ægyptum obtinerent. Deinde subiungit illos quidem uerus secum ducentis milibus armatorum. Regem uero Amenophin ægyptiorum cum non cessaret repugnandum deo: mox ad æthiopiam refugisse & Apinum cum aliis sacris animalibus deuexisse. Hierosolymitis uero inuasionē facta & ciuitates depopulatas: & templa cōcremasse: & equestres peremisse refert. & nulla iniquitate aut opere iniquitatis abstinuisse. Quod uero conuersationem & leges eis exhibuit. Sacerdos inquit erat genere Hieropolitis nomine Arisphas uocatus ab appellatione Osireos heliopolitani dei. & mutato nomine dictus postea Moyses Tertodecimo uero inquit āno Amenophin postq̄ regno pulsus est ex æthiopia profectum cum multa milia dicit: & congressum contra pastores atq; pollutos habita cōflictione uicisse. Et multos interficientem usq; ad fines Syriæ persecutum. In his iterum non intellexit si uerisimilitudine se mentiri leprosum: nāq; & cum eis ait multitudo collecta debiliū. Licet primitus irascetur regi circa se utiq; talia facienti secundum præmonitionem uatis. Tamen cum a sectione lapidum sunt egressi: & prouinciam percipere omnes circa eum mitiores effecti credendi sunt. Porro si adhuc & illum odio habebant seorsum magis insidiari potuissent non circa omnes bella cōmittere cum scilicet plurimi existentes multorum illic cogitationes haberent. Proinde etiam si contra homines pugnare decreuerent: non tamen contra deos impietatem gerere præsumebāt: nec contraria suis agere legibus in quibus inscripti esse noscuntur. Oportet itaq; nos Manethoni gratias agere: quoniam huius iniquitatis principes dicit. Non eos qui ex Hierosolyma sunt egressi: sed illos ipsos ægyptios esse probat & maxime sacerdotes atq; iusiurandi uinculum illorum multitudine conuenisse. Illud autem quomodo non irrationabile est. Nec pericula belli participatus est: sed misere maculatos ad Hierosolymam: & ab eis solatia poscerent: maxima stultitia non illorum: sed hæc fingentis ostenditur. Iste nāq; etiam nomen positum ciuitati.

idest a templorum spoliatione præsumpsit edicere. Et hoc postea fuisse mutatum. Miranda res: quia posteris quidem turpe fuit tale nomen & otiosum. Ipsi uero qui fundauere urbem ornare semetipsos etiam uocabulo crediderunt. Hic autem fortissimus uir multa detractionis imperitia non intellexit quia Hierosolymi non idem uoce iudaica quod græca significat. Quid ergo amplius quilibet dicere cōtra mendacium tam imprudenter expositum. Sed quoniam cōgruam iam magnitudinem suscepit hic liber: aliud faciens principium: cætera præsentis operis explanare tentabo.

¶ Phlauri Iosephi de antiquitate iudeorum ad Epaphroditum.

Cap. II.

Riori quidem uolumine clarissime mihi Epaphrodite de antiquitate nostra monstraui Phœnicum & Chaldeorum Egyptiorumq; literis satisfaciens ueritati: multosq; græcorum conscriptores adducens. & meam e diuerso disputationem aduersus Manethonem & Chermoneum & alios quosdam exhibui. Nunc autem inchoabo reliquos arguere: qui contra nos aliqua conscripsere. Impulsus enim sum cōtra Appionem respondere grammaticum si tum assumi hoc oportet officium. Horum igitur quæ ab eo conscripta sunt: alia quidem similia sunt dictis aliorum: alia ualde frigida. Plurima uero quandam tantum modo detractionem habentia: & multam. ut ita dixerim. ineruditi probationem tanq̄ ab homine composita & moribus praua & totius uitæ suæ temporibus importuna. Quia uero multi hominum propter stultitiam suam his potius sermonibus capiuntur: quam illis quæ multo studio conscribuntur: & derogationibus quidem gaudent: præconiis uero mordentur: nihil horum nouit indoctus. Illud quoq; quod seminari dicit: quo cum iudei essent: Alexandrini uocati sunt similis inscientiæ esse. Omnes etenim: qui ad coloniam aliquam deuocantur: & plurimum alterutris genere differunt: ab ædificatoribus appellationem accipiunt. Et quid opus est de aliis dicere: nostrorum enim ipsorum hi: qui Antiochiam inhabitant Antiocheni nominantur. Ius enim ciuium eis dedit conditor pelecus. Similiter & qui in Epheso commorantur in Licaonia cum ciuib; exinde natis uniuoci sunt. Hæc præbentibus regni eis per tempora successoribus. Romanorum uero clementia cunctis non paruulum donum appellationis suæ concessit. Non solum uiris singulis: sed etiam maximis gentibus in communi. Hiberi deniq; antiqui & Tyrreni & Sabini & Romani uocantur. Si uero hunc modum aufert communis ciuitatis Appion quiescat dicens semetipsum alexandrinum. Natus enim in profundissima ægypto quomodo erat Alexandrinus iure ciuitatis sicut ipse in nobis dicit ablato: cum solis ægyptis nunc orbis domini Romani participari cuiuslibet ciuitatis interdixisse uideatur. Hic autem ita robu-

itus est aut dignitates quas ipse impetrare prohibebatur adipisci non ualens calūniari conetur eis: qui hæc iustissime percepere. Non enim propter inopiam habitatorum ciuitatis quam studiose ædificabat Alexandri nostrorum aliquos ibi collegit: sed omnes approbans diligenter ex uirtute ac fidedignos inueniens hoc præconium nostris exhibuit: cum gentem nostram studeret nō mediocriter honorare. Ait enim Ecatheus. Quia propter mansuetudinem atq; fidem quam ei præbuere iudæi samariam regionem adiecit: ut eam sine tributis haberent. Similia quoq; sapuit post Alexandrum etiam Ptolomæus: qui in alexandria commorantibus. Nam ægyptiaca eis castra commisit. arbitratus ea fide simul eorum & fortitudine conseruanda & in cyrene credēs se tutissime regnaturum: & non in aliis lybiæ ciuitatibus ad ea loca partem iudæorum habitandi causa direxit. Post hunc autem Ptolomæus: qui philadelphus est appellatus non solum. si qui fuerat captiui apud eos. nostrorum omnes absoluit: sed & pecunias eius sæpius condonauit: & quod maximum est desiderauit agnoscere nostras leges: & sacrarum scripturarum uolumina cōcupiuit: misitq; rogans destinari uiros: qui ei interpretauerunt legem: & ut hæc apprime conscriberentur diligentiam hanc commisit non quibuscunq; uiris: sed Demetrium Phalerea & Andream & Aristum ad hæc implenda constituit: quorum eruditionem propriarum litterarum Demetrius dissebat. Alii uero habebant custodiam corporis eius iniunctam. His ergo hanc diligentiam imperauit. Non enim leges & patrum nostrorum philosophiam discere concupiscet: si his utentes despiceret & non potius ualde miraretur. Quæ poenæ omnes in ordine progenitores eius macedonium reges ignorauere: habentes ergo nos præcipuum familiaritatis affectum. Tertius namq; Ptolomæus: qui uocatus est benefactor fortiter obtinens syriam uniuersam non diis ægyptiacis pro uictoria solennitates gratificas immolauit. Sed ueniens ad hierosolymam multas hostias sicut nostri moris est: deo gratificauit: dignissimaq; dicauit ornamenta uictoriæ. Philometor autem Ptolomæus: & eius uxor Cleopatra omne regnum commiserunt iudæis: & duces totius fuere militiæ Onyas & Dosytheus iudæi: quorum nominibus derogat Appion: cum debuisset opera eorum potius mirari & gratias agere: quoniam liberauere alexandriam: quam ueluti defendere se quis confingit. Nam dum rebellio surrexisset in Cleopatræ regno: & periculum pessimæ perditionis insisteret. Istorum labore ciuitas intestinis præliis est erepra. Sed postea inquit Onyas ad urbem deduxit exercitum paruum cum esset illic Herfnus præses romanorū legatus. Quod ut ita dicam. recte atq; iuste factum est. Ptolomæus enim qui cognominatus est Physcon moriente suo patre Ptolomæo philometore: egressus est de cyrene uolens reginam Cleopatram expellere: & filios regis: ut ipse regnum iniuste sibi applicaret: propter hæc ergo Onias aduersus eum bellum pro Cleopatra suscepit. Et fidem quam habuit circa reges nequaquā in necessitate deseruit. Testis autē deus iustitiæ eius manifestus apparuit. Nam Physcon Ptolomæus cum aduersum exercitum quidem Onyæ pugnare præsumeret: omnes uero iudæos in ciuitate positos cum filiis & uxoribus capiens: nudos atq; uinctos elephantis subiecisset: ut ab eis conculcati deficerent. Et ad hoc etiā bestias ipsas debriasset: in contrarium quæ præparauerat euenere. Elephantis enim relinquentes sibi appositos iudæos impetu facto super amicos eius multos ex ipsis interemere. Et post hæc Ptolomæus quidem aspectū terribile contemplatus est: prohibentem se ut illis noceret hoibus. Concubina uero sua charissima quam alii quidem Hychacam. Alii uero Herenem denominant: supplicante ne tantam impietatem perageret: & concessit: & ex his quæ egerat: uel acturus erat poenitentia egit. Vnde recte hanc diem iudæi Alexandria constituti eo q̄ aperte a deo salutem promeruerit celebrare noscuntur. Appion autem omnium calumniator etiam propter bellum aduersus Physconem gestum: iudæos accusare præsumpsit: cum eos laudare debuerit. Is autem etiā ultimæ Cleopatræ reginæ Alexandrinorum meminit. ueluti nobis impropere: quoniam circa nos fuit ignorata: & non potius illam redarguere studuit: cui nihil omnino iniustitiæ & malorum operum de fuit: uel circa generis necessarios uel circa maritos suos qui etiam dilexerint eam. Vel in communi contra romanos omnes & benefactores suos imperatores. Quæ etiam sororem Arsinoem occidit in templo nihil sibi nocetum. Peremit autem & fratrem isidiis: paternosq; deos & sepulchra progenitorum depopulata est. Percipiensq; regnum a primo Cæsare eius filio & successoris rebellare præsumpsit. Antoniumq; corrumpens amatoriis rebus & patriæ inimicum fecit: & infidelē circa suos amicos instituit. Alios quidem genere regali spolians: alios autem demens & ad mala gerenda compellens. Sed quid oportet amplius dici: cum illum ipsum in nauali certamine relinquens idest maritum & parentem communium filiorum tradere cum exercitu a principatu & assequi esse qui coegit. Nouissime uero Alexandria a Cæsare capta: ad hoc usq; perducta est: ut saltē hinc sperare se iudicaret si posset ipse manu sua iudæos perimere: eo q̄ circa omnes crudelis & infidelis extaret. Putas ne gloriandum nobis non est: si quemadmodum dicit Appion: famis tempore iudæis triticum non est mensa. Sed illa quidem poenam subiit competentem. Nos autem maximo Cæsare utimur teste solatii atq; fidei: quam circa eum contra Aegyptios gessimus: necnon & senatu eiusq; dogmatibus & epistolis Cæsaris Augusti: quibus nostra merita comprobantur. Has

litteras Appionem oportebat inspicere: & secundum genera examinare testimonia sub alexandro facta. Et omnibus Ptolomæis & quæ a Senatu constituta sunt. Necnon & maximis romanis imperatoribus. Si uero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus metiri nō potuit: hoc iudicium est sterilitatis ac necessitatis frumentorum non accuratio iudæorum. Quid enim sapiant omnes imperatores de iudæis in Alexandria commorantibus palam est. Nam admistratio tritici nihilominus ab eis q̄ ab aliis alexandrinis translata est. Maximam uero eis fidem olym a regibus datam conseruauere: idest fluminis custodiam: totiusq; custodiæ nequaquam his rebus indignos esse iudicantes. Sed super hoc quomodo ergo inquit si sunt ciues: eosdem deos: quos alexandrini non colunt: cui respondeo. Quomodo etiam cum uos sitis ægyptii iter alterutros prælio magno & sine foedere de religione contenditis. An certe propterea nō uos omnes dicimus ægyptios: & neq; communiter homines quoniam bestias aduersantes naturæ colitis multa diligentia nutriendos. Cum genus utiq; nostrorum unum itaq; idem esse uideatur. Si autem in uobis ægyptiis tantæ differentiæ opinionum sunt: quid miraris super his qui aliunde in alexandriam aduenerunt? Sin legibus a principio constitutis circa talia permansere. Is autem seditionis causas nobis apponit: qui si cum ueritate ob hoc accusat iudæos in alexandria constitutos. Cur omnes nos culpamq; positos eo quod noscamur habere concordiam. Porro etiam seditionis actores quilibet inueniet Appiones similes alexandrinorum fuisse ciues. Donec enim græci fuere & macedones hanc ciuilitatem habentes nullam seditionem aduersus nos gessere: sed antiquis celsere solennitatibus. Cum uero multitudo ægyptiorum creuisset inter eos propter confusiones temporum etiam hoc opus semper est additum. Nostrum uero genus permansit purum. Ipsi igitur molestiæ huius fuere principium: nequaquam populo macedonicam habente constantiam: neq; prudentiam græcam: sed cunctis scilicet utentibus malis moribus ægyptiorum & antiquas inimicitias aduersum nos exercētibz. E diuerso namq; factum est quod nobis improperare præsumunt. Nam cum plurimi eorum non opportune ius eius ciuilitatis obtineant peregrinos uocantes eos qui hoc priuilegium ad omnes imperasse noscuntur. Nam ægyptiis neq; regum quisq; uidetur ius ciuilitatis fuisse largitus: neq; nunc quilibet imperatorum. Nos autem Alexāder qui dem introduxit: reges autem auxere. Romani uero semper custodire dignati sunt. Itaq; derogare nobis Appion dignatus est quia imperatorum non statuamus imagines tanq̄ illis hoc ignorantibus aut defensione appionis indigentibus: cum potius debuerit admirari magnanimitatem mediocritatemq; romanorum. Quoniā subiectos non cogit patria iura transcendere. Sed suscipiunt honores sicut dare offerentes pium atq; legitimum est. Non enim honoris gratiam habent: qui ex necessitate & uiolentia conferuntur. Græcis itaq; & aliis quibzdam bonum esse creditur imagines instituere. Deniq; & patrum & uxorū filiorumq; figuras depingentes exultant. Quidam uero etiam nihil sibi competentium sumunt imagines. Aliis uero & seruos diligentes hoc faciūt. Quod ergo mirum est: si etiam principibus ac dominis hunc honorem præbere uideantur? Porro autem legislator non quasi prophetans romanorum potentiam non honorandam: sed tanquā causam neq; deo neq; hominibus utilem despiciēs. Et quoniam totius animati multo magis dei inanimati probatur inferius: interdixit imagines fabricari. Aliis autem honoribus post deum colendos non prohibuit uiros bonos quibus nos & imperatores & populum ro. dignitatibus ampliamus. Facimus autem pro eis continua sacrificia: & non solum quotidianis diebus ex impensa communi omnium iudæorum talia celebramus. Verum cum nullas alias hostias ex communi neq; pro filiis peragamus. Solis imperatoribus hunc honorem præcipuū pariter exhibemus: quæ hominum nulli persoluimus. Hæc itaq; communiter satisfactio posita sit aduersus appionē pro his quæ de alexandria dicta sunt. Admiror autem esse eos: qui ei huiusmodi fomitem præbuere idest Possidonium & Apollonium molonis: quoniam accusant quidem nos quare nos eosdē deos cum aliis non colimus. Mentientes autem pariter & de nostro templo blasphemias componētes incongruas: non se putant impie agere: dum sit ualde turpissimum liberis qualibet ratione mentiri. Multo magis de templo apud cunctos homines nominato tanta sanctitate pollente. In hoc enim sacrario Appion præsumpsit edicere. Asini caput collocasse iudæos: & eū colere: ac dignum facere tanta religione. & hoc affirmat fuisse depalatum dum Antiochus Epiphanes & expoliasset templum: & illud caput inuentum ex auro compositum multis pecuniis dignum. Ad hoc igitur prius quidem. Quoniam ægyptius uel si aliquid tale apud nos fuisset nequaquam debuerat increpare: cum nō sit deterius asinus furonibus & hircis & aliis qui sunt apud eos dii. Deinde quomodo non intellexit operibus increpatus de incredibili suo mendacio. Legibus namq; semper utimur hisdem: in quibus sine fine consistimus. Et cum uarii casus nostram ciuitatem sicut etiam aliorum uexauerint. Et dius ac Pompeius magnus ac Licinius Crassus: & ad nouissimum Titus cæsar: bello uincentes obtinuerunt templum. Nihil huiusmodi illic inuenire: sed purissimam pietatem de qua nihil nobis est apud alios effabile. Quia uero Antiochus neq; iustam fecit templi deprædationem: sed de egestate pecuniarum ad hoc accessit cum non esset hostis: &

sup nos auxiliores suos & amicos aggressus est. Nec aliquid dignum derisione illic inuenit. Multi & digni conscriptores super hoc quoq; testantur Polybius megalopolita: Strabon capadox: Nicolaus damascenus: Tymagenes: & Castor temporum conscriptor: & Apollodorus. omnes dicunt pecuniis indigentem Antiochum transgressum foedera iudæorum. & spoliasse templum auro argentoq; plenum. Hæc igitur Appion debuit respicere: nisi cor asini ipse potius habuisset: & impudentiam canis: & qui apud ipsos assolet coli. neq; enim extrinsecus alia ratiocinatione mentitus est. Nos itaq; asinis neq; honorem neq; potestatem aliquam damus: sicut Aegyptii crocodillis & aspidibus: quando eos qui ab istis mordentur: & a crocodillis rapiuntur felices: & deo digni arbitrantur. Sed sunt apud nos asini: quod apud alios sapientes uiros onera sibimet imposita sustinentes. Et licet ad arcas accedentes comendant aut proposita nō adimpleant multas ualde plagas accipiunt quippe operibus & ad agriculturam rebus necessariis ministrantes: sed aut omnium gurgissimus fuit Appion ad componendum uerba fallacia. aut certe ex rebus initia sumens hæc implere non ualuit quando nulla potest contra nos blasphemia prouenire. Alteram uero fabulam derogatione nostra plenam de græcis apposuit: de quo hoc dicere sat erit. quoniam qui de pietate loqui præsumunt: oportet eos non ignorare minus esse immundum per templa transire quam sacerdotibus scelestia uerba confingere. Isti uero magis studere defendere sacrilegium regem: quam iusta & ueracia de nostris & de templo conscribere. Volentes enim Antiocho præstare. & infidelitatem ac sacrilegium eius tegere: quo circa gentem nostram est usus propter egestatem pecuniarum. Detrahentes nobis etiam quæ in futuris essent mentiti sunt. Propheta uero aliorum factus est Appion: & dixit Antiochum in templum inuenisse lectum & hominem in eo iacentem: & propositam ei mensam maritimis ternisq; uolatilium dapibus plenam: & obstupuisse his homo. Illū uero mox adorasse regis ingressum tanq; maximum ei solatium præbiturum: ac procidentem ad eius genua extensa dextera poposcisse libertatem. & iubente rege ut consideret & diceret quis eēt uel cur ibidem habitaret: uel quæ esset causa ciborum eius. Tunc hominem cū gemitu & lachrymis lamentabiliter suam narrasse necessitatem ait. Inquit esse se græcum: & dum perageret prouinciam propter uitæ causam direptum se subito ab alienigenis hominibus: atq; deductum ad templum: & inclusum illic: & a nullo conspici: sed cuncta dapium præparatione saginari. Et primum quidem hæc sibi inopinabilia beneficia prodidisse & detulisse letitiam. Deinde suspicionem: postea stuporem: ac postremum consulentem a ministris ad se accedentibus audisse legem ineffabilem iudæorum pro qua nutriebatur: & hoc illos facere singulis annis quodam tempore constituto. Et comprehendere quidem græcum peregrinum: eumq; annali tempore saginare: & deductū ad quandam siluam occidere quidem eum hominem eius corpus sacrificare secundum suas solennitates: & gustare ex eius uisceribus & iusiurandum facere in immolatione græci: ut inimicitias contra græcos haberent. Et tunc in quandam foueam reliqua hominis pereuntis abiicere. deinde refert eum dixisse paucos iam dies debita sibimet superesse atq; rogasse ut erubescerent græcorum deos & superantes in suo sanguine insidias iudæorum. De malis eum circumstantibus liberaret. Huiusmodi ergo fabula non tantum omnis tragoedia plenissima est: sed et crudeli impudentia redundat. Non tamen a sacrilegio priuat antiochum sicut arbitrati sunt: qui hæc ad illius gratiam conscribere. Non enim præsumpsit aliquid tale ut ad templum accederet: sed sic autem inuenit non sperans. Fuit ergo uoluntatibus iniquis impius: & nihilominus sine deo quanta iussit mendacii superfluitas: quam ex ipsa re cognoscere ualde facillimum est. Non enim circa solos græcos discordia legum esse dignoscitur: sed maxime aduersus ægyptios & plurimos alios. Quem enim chorum non contigit aliquando circa nos peregrinari: ut aduersus solos renouata coniuratione per effusionem sanguinis egeremus: uel quomō possibile est ut ad has hostias omnes iudæi colligerentur: & tantis millibus ad gustanda uiscera illa sufficerent: sicut ait appion: uel cur inuentum hominem quicumq; fuit: non enim suo nomine conscripsit: aut quomodo eum in suam patriam rex non cum pompa deduxit dum posset. Hoc faciens ipse quidem putari pius & græcorum amator eximius: assumere uero contra iudæorum odium solatia magna cūctorum. Sed hæc relinquo: insensatos enim non uerbis sed operibus decet arguere. Sciunt igitur omnes: qui uidere constructionem templi nostri: qualis fuerit & intransgressibilem eius purificationis integritatem. Quatuor enim porticus habuit in circuitu: & harum singulæ propriam secundum legem habuere custodiam. In exteriorem itaq; ingredi licentiam omnibus etiam alienigenis: mulieres tātummodo menstruatæ transire prohibebantur. In secunda uero porticu cuncti iudæi ingrediebantur: eorū coniuges cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertia masculi iudæorum mundi existentes atq; purificati. In quarta autem sacerdos stolis induti sacerdotibus. In adytum uero soli principes sacerdotum propria stola circumamicti. Tanta uero est circa omnia prouidentia pietatis: ut secundum quasdam horas sacerdotes ingredi constitutum sit. Mane etenim aperto templo oportebat facientes traditas hostias introire. Et meridie rursus dum clauderet templum. Deniq; ne uas aliquod portari licet in templum: sed erant in eo solummodo posita altera mēsa turibulum: cande-

labrum quæ omnia & in lege cōscripta sunt. Etenim nihil amplius neq; ministeriorum aliquorū ineffabilem agitur: neq; intus illa epulatio ministratur. Hæc enim quæ prædicta sunt habent totius populi testimonium manifestum rationemq; gestorum. Licet enim sint tribus quatuor sacerdotum & harum tribuum singulæ habeant hominum plusq; quinq; milia: sit tamen obseruatio particulariter per dies certos: & his transactis alii succedentes ad sacrificia ueniunt: & congregati in templum mediante die præcedentibus clauēs templi & ad numerū omnia uasa percipiunt nullaq; ad cibum aut potum attineat in templo delata. Talia namq; etiam ad altaria offerre prohibitum est: præter illa quæ ad sacrificia præparantur. Quod ergo Appionem esse dicimus nisi nihil horum examinantem uerba incredula protulisse. Sed turpe est: historię enim uerum notitiam se proferre grammaticus non profit. Et sciens templi nostri pietatem hanc quidem prætermisit. Homines autem græci compræhensione finxit, & pabulum ineffabile & ciborum opulentissimam claritatem. Et peruios ingredientiē ubi nec nobilissimos iudæorum licet intrare nisi fuerit sacerdotes. Hæc ergo pessima est impietas atq; mendacium spontaneum ad eorum seductionem: qui noluerunt discutere ueritatem. Per ea siquidem mala & ineffabilia quæ prædicta sunt nobis detrahere tentauere. Rursumq; tanq; piissimus deridet adiiciens fabulæ inna facta. At enim illum retulisse dum bellum iudæi contra iudæos haberent. Longo quodam tempore in aliqua ciuitate iudæorum qui in ea Apollinem colebat uenisset ad iudæos: cuius hominis nomen dicitur Zabidō. Deinde qui eis promississet traditurum se eis Apollinem deum doriensium uenturumq; illum ad nostrum templum. Si omnes ascenderent & credidissent omnem multitudinem iudæorum Zabidō uero fuisse quodam machinamentum ligneum. Et circumposuisse sibi: & in eo tres ordines infixisse lucernarum: & ita ambulasse ut procul stantibus appareret quasi stella per terram iter agens. Porro iudæos inopinabili uisione obstupuisse: & longe constitutos tenuisse silentium. Zabidō uero multa quiete ad templum uenisse & aureum detraxisse asini caput. Sic enim urbane conscribit: & rursus Doram uelociter aduenisse. Igitur & nos dicere possumus: quia asinum hoc ē semetipsum Appion grauat & facit stultitia simul & mendacijs oneratum. Loca namq; quæ non sunt conscribit: & ciuitates nesciens transfert. Idumea enim prouinciæ nostræ confinis est posita iuxta Gazam & nulla ciuitas huius Dora nuncupatur. In Phœnice uero iuxta montem Carmeli Dora ciuitas appellatur in nullo concordans Appionis oblocutionibus. Quatuor enim dierum itinere procul est a iudæa. Cur itaq; nos rursus acculat eo q; non habeamus communes cum alijs deos: si sic facile credidere patres nostri ad se uenturum Apollinem & cum stellis eum ambulare super terram putauere? Lucernam enim primo nunq; uidere. Qui licet & tāta & talia concelebrat candelabra. Sed nec aliquis ei ambulanti per prouinciā ex tantis milibus obuiauit. Desolatos ē uiros custodibus comperit: & hoc tempore prælii. Cætera iam relinquo. Ianuæ uero templi altitudine quidem erant cubitorum sexaginta: latitudine uero uiginti, omnes deauratæ & pœnæ auro puro confectæ. has claudebant non minus quam uiri ducenti diebus singulis: & relinquere eas apertas nefandissimum nimis erat. Facile eas lucernifer ille apperuisse creditur: qui solus etiam habuisse asini caput æstimabatur: quapropter dubium est utrum hoc caput Zabidō denuo reuocauit. An certe sumens Appion introduxit in templum ut Antiochus inueniret. Vnde in secundo Appioni aliquam mentiendi daret occasionem & conscribendum banirantium per deum factorem cœli & terræ & maris nulli iudæos facturos alienigenæ & maxime græcis. Oportebat autem mentiētem absolute dicere nulli facturos alienigenæ & magis ægyptiis. Sic etenim ab initio poterant eius figmenta de iureiurando congruere ab ægyptiis utiq; nō propter malignitatem suam: sed propter calamitates expulsi sunt. A græcis autem plus locis q; studiis sumus adiuncti: ita ut nullæ inter nos & illos inimicitia & zelotypia esse noscuntur. E diuerso nāq; multos eorum ad nostras leges contigit accessisse: quorum quidam permansere: quidam uero perdurare non ferentes denuo recessere. Hoc tamen iusiurandum nunq; se quisq; audisse meminit apud nos habitum: sed solus Appion ut uidetur audiuit. Ipse utiq; composuit nimis. igitur hæc maxima compositio etiam in futuro dicenda Appionis admiratione dignissima est. Quarum rerum hoc affirmat indicium: quia neq; legibus iustis utamur: nec deum colamus ut cōuenit: & diuersis gentibus seruiamus: & calamitates quasdam circa ciuitatem sustineamus cum utiq; principalis ciuitas romanorum sit, cuius ciues soli ab initio regnare atq; nos seruire consueuerunt. Quis etenim ab horū magnanimitate se ualeat abstinere? Nullus etenim aliorum potest dicere sermonem quem Appion locutus est: quando paucis contigit in principatum continue præsidere: & non rursus alijs facta mutatione seruire. Plurimæ namq; gentes alijs obedire coactæ sunt. Soli autem ægyptii eo q; resurgiant sicut aiunt in eorum prouincia dii atq; saluentur migrantes in effigies bestiarum. Honorē præcipuum inuenerunt ut nulli fabularentur horum qui asiam europamq; tenere. Qui scilicet unā diem ex æuo totius sæculi non habuere libertatem: neq; apud indigenas dominos neq; apud externos. Nam quemadmodum eis usi sunt per se: non semel solummodo sed frequenter uasates urbes: templa uertentes amputatos apud eos interficientes deos improperare non rudeo. Nō enī

eduenit stultitiam nos indocti appionis imitari: qui neq; casus atheniensium neq; lacedemoniorum animo suo concepit. Quorum alios quidem fortissimos: quorum summi diuersis uitæ sunt calamitatibus fauciati. Dimitto dirrutam atheniensium arcem: templum ephesenum & delphos: aliq; multa pro quibus intulit: sed potius inferentibus impropria. Nouus autem accusator nostrorum appion inuentus est: malorum suorum apud ægyptum gestorum prorsus oblitus. Sed se soltris eum quem refert fabula regem fuisse ægypti. ut creditur excæcauit. Verumtamen possumus & nos dicere nostros reges dauid & salomonem: qui multas subdidere gentes. Sed de his modo super sedendum est: quæ uero cunctis nota sunt: appton modis omnibus ignorauit: quoniam persis & post illos principibus asyæ macedonibus: ægyptii quidem seruire nihil differentes a famulis. Nos autem liberi consistentes etiam ciuitatum in circuitu positarum tenuimus principum annis uiginti & centum usq; ad Pompeium magnum: & dum uniuersi sunt expugnati a romanis principibus omnium soli propter fidem suam maiores nostri auxiliares & amici fuere. Sed queritur quia uiros mirabiles non præbuimus uel ut quorundam artium inuentores: & inter hos enumerat socratem & zenonem & chleantem & aliquos huiusmodi. Deinde quod potius est mirandum semetipsum his adiecit & beatificat alexandriam quia ciuem talem habere meruit: quod rite facit. Oportebat enim ut ipse sui testis existeret: qui aliis omnibus sic importunus & calidus esse uidebatur: & uita uerboq; corruptus. Quapropter recte quilibet alexandriæ cōdoletur: si super isto aliquid magni sapuerit. De uiris autem qui fuere apud nos titulo nullo laudis inferiores sciunt qui uoluerint nostræ antiquitatis libris incumbere. Reliqua uero quæ in accusatione conscripta sunt dignum erat forte sine satisfactione relinquere: ut ipse sui potius & aliorum ægyptiorum accusator extaret. Queritur enim eo q; animalia consuecta sacrificemus: & nō uescamur carnibus suillis: sed & circumcisionem genitalium uehementer irridet. De nostrorum quidem animalium peremptione communio nobis est cum aliis hominibus uniuersis. Appion autem sacrificantes nos redarguens increpat semetipsum: cum genere sit ægyptius. Non enim græcis aut macedonibus aduersatur. Isti enim optant sacrificare. idest centum boum suis diis & sacerdotibus utuntur ad epulas. Quæ cum ita sint non propterea contigit mundum animalibus desolari: quod appion expauit. Qui tamen si solennitates ægyptiorum sequerentur quidem mundus hominibus ferocissimis aut bestiis inpleretur: quas isti iudicantes deos diligenter enutriunt. Etenim si quis eum consuleret: quos putaret omnium ægyptiorum esse sapientes atq; deicolas sacerdotes sine dubio fateretur. Hæc enim duo dicuntur sibi met ab initio a regibus esse præcepta: ut deos colant & sapientiam diligant: quod illi facere præcipue iudicant: qui tamen & circumciduntur omnes: & a porcinis abstinent cibis. Sed neq; ullus alter ægyptiorum cum eis diis sacrificare dignoscitur. Cæcus igitur fuit appion: quando pro ægyptiis nostras detractiones componens illos uideret potius accusare: qui non solum utuntur solennitatibus: quas in nobis culpatur iste: sed etiam alios circumcidi docent: sicut dixit herodotus. Vnde recte mihi uidetur appion propter patriæ suæ leges multam soluisse blasphemiae. Etenim necessario circūcisus circa genitalia uulnera ei facta nihil ei circumprofuerunt & putrefactus magnis doloribus expirauit. Oportet enim bene sapiētes in legibus propriis circa pietatem integre permanere: & aliorum minime permanere. Iste uero suas quidē leges effugit. De nostris uero mēritus est. Hic itaq; terminus uitæ fuit Appionis. Sed & noster hic iam finem liber accipiet. Quoniam uero & Apollonius Molon & Lysimachus: & alii quidam tam per ignorantiam quam per insaniam de legislatore nostro Moyse de legibus uerba protulere: nec iusta nec uera. Dum illi quidem uelut mago atq; fallaci derogant. Leges autem malitiæ apud nos nulliusq; uirtutis affirmant esse doctrices. Volo breuiter & de omni cōuersatione nostra & de particulari sicuti potero proferre sermonem. Reor enim fore manifestum: quia & ad pietatem alterutrum uniuersalemq; clemētiam: insuper ad iustitiam laborumq; tolerantiam: & ad contemptum mortis optimas leges positas habeamus. Rogo tamen lecturos ut non cum inuidia exequantur huius operis lectionem. Non enim proposui laudes conscribere nostrorum: sed aduersus eos qui nos plurimum & fallaciter accusarūt: satisfactionē hanc puto esse iustissimam. Proinde accusationem Apollonius non continue sicut Appion instituit: sed dispersim. Quippe tamen aliquando quidem nos sine deo & hominibus odiosos appellet. Aliquando uero formidinem nobis impropert. Et e diuerso rursus aliquando de præsumptione factum gentis nostræ queritur. Dicit autem etiam stultiores barbaris: & propterea nullum inuentū nos solos uitæ utile comperisse. Hæc autem omnia manifeste redarguuntur: dum uniuersa contrario q̄ ab eo sunt dicta monstrantur. Et legibus imperata: & a nobis cum omni integritate gesta. Si uero coactus fuero facere mentionem legum contrariarum apud alios constitutarum: cuius rei culpabiles illi sunt qui nostras solennitates tanq̄ malas dicere uoluere. Quibus neutrum puto remanere quod dicant: neq; quia eas habeamus leges: quarum ego capitales & summas ad increpandum positurus sum æque: quia præcipue in legibus propriis perduramus. Paulum ergo sumens onus uolo prius edicere: qui eorum qui sine lege & ordine uiuunt. Hi qui ordinis & communiū

legum amatores extiterunt:& primi hoc inchoauerunt:recte mansuetudinem nostramq; uirtutē præstare dicendi sunt. Deniq; conantur singuli eorum gesta sua ad antiquitatem referre: ut imitatores aliorum uideantur existere:& non ipsi potius aliis: ut legitime uiuere debeant exponere. His igitur hunc in modum habentibus uirtus legislatoris est meliora cōsiderare: & his qui usuri sunt legibus quas posuerit satisfacere quia recte sunt. Populi uero est ut in omnibus quæ constituta sunt perduret:& neq; foelicitate procedente: neq; calamitatibus aliquid horum immutet. Dico igitur nostrum legislatorem quorumlibet qui memorantur legislatorum antiquitate præcedere. Lygurgus enim & Solon & Zaleucus Locrenus:& omnes qui apud græcos mirabiles sunt nouelli atq; recentes quantum ad illum comparati esse noscuntur. Quando nec ipsum nomen legis fuisse olim apud græcos agnoscitur. Testis Homerus est qui nusq; in opere suo hoc usus est nomine. Non enim secundum legem: sed indiffinitis sententiis & regum præceptionibus populus regebatur. Vnde etiam multo tempore permanere tantum moribus utentes: & non scripto. Et multa horum semper secundum euentum casuū permittentes. Noster uero legislator antiquus existens hoc etenim undiq; manifestum est: etiam apud eos clarum qui semper contra nos loquuntur: semetipsum præbuit optimum principem populorum:& consiliatorem magnum. Sed instructionē totius legis uitæ constringens eis suasit hanc libenter excipere:& firmissime inclyta scientia custodire. Primitus autem eius magnitudinis opera uideamus. Ille namq; progenitorum nostrorum relinquentium Aegyptum & ad terram propriam remeantium: multa milia sumens ex plurimis & impossibilibus rebus cautissime liberauit:& inaquosam eos & multum arenosam oportebat transire uiam: bellaq; deuincere: & filios ac uxores prædamq; bella seruare: in quibus dux egregius & consiliarius sapientissimus:& tutor ueracissimus fuit uniuersorum. Omnem siquidem multitudinem in semetipsum pendere facit: & cum omnia quæ uellet persuadere posset: in nullo horum uindicauit sibi potestatem: sed in quo maximo tempore potestatem sibi arrogauit & tyrannidem presules rerum: & populum frequenter plurima iniquitate uiuere consueverunt. In hac ille potentia constitutus e diuerso: magis iudicauit agendum pie & plurimam exhibere aliis æquitatem ipse uirtutem præcipuam se credens cunctos ostendere: & salutem firmissimam præbere: quacibus bona uoluntate. Et maximis actibus in singulis casibus usus est. Quapropter recte iudicabat ducem atq; consiliatorem se deum habere:& primitus sibi satisfaciens: quia secundū illius uoluntatem uniuersa gereret atq; tractaret. Credidit modis omnibus oportere ut etiā apud plebem hæc opinio permaneret. Namq; dum respicere suam uitam credunt: delinquere non præsumunt. Huiusmodi quidem noster legislator fuit: non magus: nō fallax: sicut derogatores iniuste pronunciant: sed quales apud græcos gloriatur fuisse Eimnum: & post eū legislatores. Alii namq; quidam eorum leges positas animo dicebant. Alii uero eas in Apollinem & uaticinium delphicum referebant: siue pro ueritate hoc credentes: seu facile suadendum iudicantes populo. Qui uero præcipuas leges instituerint: uel q; iustissime de dei fide cognouerint: licet hoc ex ipsis legibus facta comparatione conspiciat. Iam enim de ipsis tempus est disputandi. Igitur infinite quidē particularum gentium atq; legum apud cūctos homines differentiarū sunt. Alii siquidem monarchis alii uero populo potestatem reipub. commiserunt. Noster uero legislator nihil horum intendens: ueluti si quis hoc dicendo mensuram transcendat uerbi diuinam rempublicam declarauit: deo principaliter conuersionem nostram atq; potestatem excellenter assignans & satisfaciens eum cūctos inspicere tanq; causam bonorum omnium uniuersis hominibus existentem:& quæcūq; contingit eos in angustiis supplicasse illius non latuisse uoluntatem. Neq; quicq; eorum quæ gesserit uel siquid aliquis apud semetipsum potuit cogitare: unum uero eum esse monstrauit: & ingenitum: immutabilem: per tempus æternum:& omni specie mortali pulchritudine differentem. Et ipsum nobis notum qualis autem sit secundum substantiam prorsus ignotum. Hæc itaq; de deo sapienter prudentissimis græcorum: quia quidem eruditi sunt: illo utiq; sciendi præbente principia nunc dicere prætermitto: quia non optima & congrua dei naturæ atq; magnificentia sunt ualde restituta. Pythagoras enim & Anaxagoras & Plato & post illos philosophi stoici & poene cuncti uidentur de diuina sapuisse natura. Sed hi quidem ad breue philosophantes populo superstitionum opinionibus iam conscriptam ueritatem dogmatis proferre timuerunt. Noster uero legislator opera præbens consonis uerbis suis non solum his qui cum eo erant satisfecit: sed etiam qui ex illis semper erant nascituri: hoc immutabiliter inspirauit:& causa legislationis ad utilitatis modum semper adduxit. Non enim partem uirtutis dei culturam dixit: sed huius partes alias esse persperxit atq; constituit. Idem fortitudinem iustitiam & in omnibus ciuium concordia ad alterutros. Cunctæ namq; actiones & studia uniuersiq; sermones ad diuinam referuntur per omnia pietatem. Nō enim hoc inexamatum aut indefinitum ulterius dereliquit. Duo siquidem sunt totius disciplinae & moralis institutionis modi: quorū unus quidem sermone doctor est: alter uero excitatio morum: quæ cum ita sunt quidam legislatores sentiendi sunt discreti:& alterum horū modum sibi placitum asumentes alterum reliquerunt. Sicuti Lacedæmonii quidem & Cretes moribus erudiebantur: non

uerbis. Athenienses uero & poene omnes alii graeci quæ quidem oportet agi percipiebant suis legibus. Assuescere uero ad hæc operibus minime ualuere. Noster autem legislator hæc ambo multa diligentia cooptauit. Nam nec exercitatione morum dimisit non traditas; neq; leges sermone reliquit incomptas. Sed mox a primo inchoans cibo & unicuiq; dicto conueniente nihil neq; minimarum escarum sub potestate uoluntatis utentium dereliquit. Sed & de cibis quibus conuenit abstineri; & q. sumendi sunt: uel quæ diæta communis esse uideatur. Necnon & de opibus labore simul & requie. Terminum atq; regulam posuit legem: quatenus ueluti sub patre atq; domino uiuentes; neq; uolentes quicq; neq; per ignorantiam delinquamus. Non enim ignoratibus poenam posuit: sed optimam & necessariam correptionem monstrauit legem. Quapropter non semel audire; nec secundo uel sæpius. Sed in unaquaq; septimana alia opera relinquentes: ad legis auditionem congregari præcepit uniuersos: eamq; perfecte condiscere: quod scilicet omnes legislatores reliquisse noscuntur. Et intantum plurimi hominum porto sunt: ut secundum proprias uiuant: quia poene eas ignorant. Et cum peccauerint tunc agnoscunt ab aliis quam legem probantur esse præuaricati. Sed etiam uiri maxima cum gloria & principalia gubernantes profitetur ignorationem. Scitos namq; sibi faciunt assidere ad dispensationem rerum: & experimentum legis habentium. Nostorum uero quemlibet cum leges interrogat: facilius quam nomen suum recitat. Vniuersas quidem mox a primo sensu eas discentes in animo uelut inscriptas: & rarius quidem quilibet transgreditur. Impossibile autem est supplicium deuitare peccantem. Hoc itaq; primum omnium mirabilem consonantiam nobis instituit. Nam unam quidem habere & eandem de deo sectam: uita uero ac moribus differre nihil ab inuicem optimam moribus hominum potest celebrare concordiam. Apud nos etenim solos neq; de deo quilibet sermones audet alterutris aduersarios: sicut multa similia apud alios fieri comprobantur. Cum non solum a fortuitis quod uisum fuerit unicuiq; proferret: sed etiam apud quosdam philosophorum hoc crebro præsumitur. Quando alii quidem totam dei naturam sermonibus perimere tentauere. Alii uero eius prouidentiam ab hominibus abstruere. Neq; in studiis uitæ a differentia ulla conspicitur: sed communia quidem opera omnium apud nos existunt. Vnus non de deo sermo concors est asserens illum cuncta respicere: sed etiam de ipsius uitæ studiis. Et quoniam oportet omnia alia ad terminum diuinæ pietatis adducere: a mulieribus nostris & a seruis quilibet auerti. Pro qua re illatas nobis calumnias a quibusdam: cur non exhibeamus uiros inuentores nouorum operum seu uerborum contigit oriri. Alii siquidem in nulla re paterna perdurare optimum esse putant: & præcipue transgressoribus sapientiæ robur assignant. Nos autem e diuerso unam esse prudentiam atq; uirtutes existimamus: nihil poenitus uel facere uel cogitare contrarium his quæ antiquitus sancita noscuntur: quod scilicet inditum legis est optimo scedere constitutæ. Nam ea quæ nunc non habent modum: experimento sæpe correpta redarguuntur. Apud nos autem qui credimus ab initio positam legem diuinam uoluntate: nihil aliud pium est quam hanc sub integritate reseruare. Quis etenim eius quicq; mouere potest: aut quid melius adinuenit: uel qui ab aliis tanq; præcellentiùs ad statum reipublicæ nostræ migravit: aut quæ poterit esse melior atq; iustior: quam ea quæ deum quidem principem omnium esse confirmat. Sacerdotibus autem in communi quidem res præcipuas dispensare permittit. Summo uero pontifici aliorum sacerdotum principatum competenter iniungit. Quos utiq; non diuitiis neq; aliis quibusdam spontaneis auiditatibus præcellentes. Legislator ad culmen huius honoribus instituit. Sed quicunq; sapientia uel temperantia aliis præstare noscuntur: eis præcipue culturam diuinæ placationis coniunxit. Apud hos igitur & legis & aliorum studiorum integra diligentia custoditur. Contemplatores etenim omnium atq; iudices contemptorum & punitores culpabilium sacerdotum esse decreti sunt. Quis ergo principatus quod regnum erit hoc sanctius: uel qui honor deo potius cooptabitur cum omnis quidem populus sit præparatus ad pietatem? Summa uero diligentia sacerdotibus sit indicta & uelut quædam festiuitas gubernetur uniuersa respu. Cum enim ministeria sua numero paucorum dierum alienigenæ custodire nequuerunt ea uidelicet sacrificia nominantes: nos cum multa delectatione & incommutabili uoluntate solennitatis opus per omne seruamus æuum. Quæ igitur sunt præcepta uel iterdicta simplicia siue nota dicamus. Primum quidem de deo est dicens. Deus habet omnia perfectus beatissimus ipse sibi cunctisq; sufficiens principum & medium & terminus. Inter omnia operibus quidem & muneribus clarus & totius rei manifestus. Forma uero & magnitudine nobis inenarrabilis. Omnis namq; materies comparata ad huius imaginem licet sit præciosa tamen prome cunctaq; ars ad illius imitationis inuentum extra esse artem cognoscitur nihil simile neq; uidemus neq; possumus suspicari neq; comittere. Sanctum est: uidemus eius opera lumen: coelum: terram: solem: lunam: flumina: mare: animalium nationes: redditiones fructuum: hæc deus fecit: non manibus neq; laboribus neq; quibusdam indiguit sibi cooperantibus: sed ipso uidente bona repente facta sunt. Bona nunc homines conuenit uniuersos: si qui cum quæ placere exercitatione uirtutis. Modus cum diuinæ placationis iste sanctissimus est. Vnum templum unius dei commune omnium communis dei cunctorum. Gra

rum nāq; ſemper eſt omne quod ſimile eſt. Hunc placant quidē ſacerdotes ſemper. Præcedit uero
 iſtos primus ſecundum genus: qui ante alios ſacerdotes ſacrificauit deo custodiet leges de dubiis
 iudicabit: & punit lege conuictos. Huic quiſquis non obedit ſupplicio ſubiacebit tanq̃ qui i ipſo
 deo impie geſſerit. Hoſtias immolauit: non ad crapulam noſtram uel ebrietatem attinentes. Hac
 enim non placent deo: quæ res occaſio potius iniuriarum ſimul & expenſarum eſt. Deus enim te-
 peratos ordinatoſq; & boni generis diligit: & ut præcipue ſacrificātes caſte uiuamus. In ſacrificiis
 autem pro communi ſalute primum oportet orare. Deinde ſinguli pro ſemetipſis. Quomodo om-
 nes ſocii ſumus: & qui hoc conſortium ſuæ uitæ præponit maxime deo gratiſſimum eſt: ſupplica-
 tio uero fit ad deum uotis ac precibus non ut bona præſtet. Nec enim ipſe ſponte cōtulit uniuer-
 ſis & uno depoſuit. Sed ut hoc ſuſcipere ualeamus ſuſcipienteſq; ſeruemus: purificationes in ſacri-
 ficiis lex decreuit. Ex omni excubii excommunicatione a muliere facta & alia multa cōſcriberet
 ualde longiſſimum eſt. Huiuſmodi ergo de deo & eius placatione ſermonibus eſt. Ipſe autē ſimul
 etiam lex eſt: quosdam autem nouit lex permixtionem per naturam ad cōiugem ſi tamen pro fi-
 liorum cauſa procreandorum agatur. Maſculorum uero in maſculos ualde iudicauit inimicas: &
 tentantes horum morte decreuit dignos. Nubere uero iubent non reſpiciētes ad dotem: neq; uio-
 lenter arripere: ſed neq; dolo uel fallacia ſuadere. Diſpenſationem uero potius fieri per eum cuius
 eſſe noſcitur poteſtatis & per cogitationem oportunam. Mulier autem inferior inquit eſt uiro p
 omnia Obedit igitur non ad iniuriam: ſed ut ſit ſub regimine conſtituta. Deus enim uiro poteſta-
 tem dedit. Cum hac ergo coire decet maritum ſolummodo. Alterius uero experientiam habere
 nequiſſimum. Si quis autē hoc egerit declinatio nulla mortis: neq; uim fieri uirgini alteri deſponſa-
 tæ: neq; ſi ſuaſerit nuptæ filios nutrire præcepit. Vniuerſis autem mulieribus interdixit: uel celi-
 ſe quod ſtatim eſt: uel aliam machinationem corrumpere filii. Namq; mecatrix eſt anima demo-
 liens & genus imminuens. Igitur ſi quis ad concubitum corruptionemq; tranſierit immundus:
 oportet autem etiam poſt legalem commixtionem uiri mulieres lauari. Hoc enim partem ani-
 mæ polluere iudicauit: inflata namq; corporibus uulneratur. Dum ob hoc ſit aliquam propter purifi-
 cationis cauſam talibus imperauit. Sed neq; in filiorum natiuitatibus conceſſit epulationes. Ag-
 gregari & fieri occaſiones ebrietatis: ſed temperatum eſſe repente principium: iuſſitq; litteris eru-
 diri propter leges & noſſe progenitorum actiones aut actus imitentur: & cū legibus educati neq;
 tranſgrediantur: neq; cogitationem ignorationis habere iudicentur. Proſpexit autem etiam ſune-
 ribus mortuorum: beneq; precioſe ad ſepeliendum celebrantur exequiæ. Neq; inſignum fabricæ
 ſepulchrorum: ſed neceſſaria quidem circa prolationem funeris imperauit domesticos adimplere.
 Omnibus autem uiuentibus legitimum eſſe conſtituit: ut aliquo moriente & cōcurrant: & gemitus
 lamentationis effundant. Purificari autem iubet etiam domesticos fauere celebratos: ut longe
 prociſ ſit q̃ ſit uideatur quis mundus eſſe: cum ſecerit homicidium: parentum honorem poſt de-
 ſum eſſe conſtituit: & qui non repenſat eorum gratiæ: ſed in qualibet parte contriſtat: præcepit eſ-
 ſe lapidandum. Iuber etiam omnibus ſenioribus honorem iuuenes exhibere: quoniam cunctoꝝ
 ſenior deus eſt. Nihil permittit celebrandum apud amicos: nō enim amiciciæ ſunt apud eum cui
 omnia non creduntur. Et licet aliquæ inimiciciæ proueniant: prodita mens a rara prohibuit. Si
 quis arbiter munus acceperit: morte mulſatur. Deſpiciens quod iuſtum eſt: & auxilium reis offe-
 rens. Quod quiſq; non potuit non auferat: & aliena non tangat: mutuans nō accipiat uſuras. Hæc
 & his multa ſimilia communionem continent noſtrorum inter alterutros. Quomodo autem
 etiam de domestica cura circa alienigenas habenda habuerit legiſlator: referri dignum eſt. Vide-
 bitur enim omnibus optime proſpexiſſe: deum eo ita ſentiēte: neq; propria corrupimus: neq; par-
 ticipari rebus noſtris uolentibus inuidemus. Quicunq; enim uolunt ſub noſtras conuerſari leges
 accedentes ad ea cum munificentia ſuſcipit: non genere ſolummodo: ſed etiam uolūtate uitæ pu-
 tans eſſe conſortium. Eos autem qui tranſitorie miſceri ſolennitatibus: non alia tamen exhibenda
 conſtituit. Idem omnibus præbendum: ignem: aquam: cibum: iter oſtendere: non ſpernere aliquē
 inſepultum: mitiſſime etiam circa hoſtes quæ ſunt agenda ſanciuit: ut neq; terra eorum exuratur
 neq; arbores fertiles incidantur: ſed etiam ſpoliari eos qui in bello cecidere interdixit: & captiuos
 proſpexit quatenus eorum ammoueatur iniuria: & maxime foeminarum. Sic autem alumnos mā-
 ſuetudinem atq; elementiam ſtudiuit edocere: ut etiam de animalibus irrationabilibus non tace-
 ret: ſed horum tantummodo utilitatem legitimam concedens: ab omni nos alia cauſa prohibuit.
 Quæcunq; enim ueluti ſupplicandia oriuntur in domibus hoc interdixit occidi. Sed neq; paren-
 tes deniq; præcepit auferri. Et licet inimica ſint animalia eis tamen parcendum eſſe ſanciuit. Sic
 undiq; ea quæ ad manſuetudinem pertinent obſeruauit. Doctrinalibus quidem ſicuti prædictū
 eſt legis utens & alia rurfus cōtra tranſgreſſores cauſa punitionis ſine exculatōe defigens. Dam-
 num namq; in plurimis cauſis tranſgrediendum mors eſt. Si adulterium commiſerit aliquis: ſuum
 puellæ fecerit. Si maſculo turpe tentamentum præſumpſerit. i. e. a ut patiatur ſuſtinere teneretur.
 Similiter autem eſt lex inuitabilis & in ſeruīs: ſed etiā de menſuris: uel ſi quis de ponderibus do-

lum fuerit operatus & de iniusta uéditione ac fraude uel fide traxerit alienam rem : aut quod nō potuit abstulerit omnimodi sunt uindicta non qualia apud alios: sed ne ualde maiora. De iniuria uero parentum uel impietate quæ sit in deo: licet tenter hoc aliquis mox peribit. His itaq; secundum legem uniuersam honor tribuitur: non argentum: non auri: neq; coronæ capitis: aut cuiusdam predicandæ festiuitatis: sed unusquisq; testem habens conscientiam suam ualde proficit legiflatore prophetante: & deo fidem condonante firmissimam his qui seruauerunt leges: licet pro eis mori contingat aliquibus concurrunt alacri ad occasum. Dedit enim deus rursus fieri ut uita melior possit ex mutatione conferri. Piget itaq; nunc hoc me conscribere: nisi opera essent omnibus manifesta. Quoniam multi & plerūq; olym nostrorum progenitorum: ne uel sermonem solummodo extra legem proferrent: omnia passi sunt sustinere uiriliter: uel si honorari contigit apud omnes homines nostram legem & uoluntariam legis consequentiam esse manifestam imbuebant. Græcos maiores nostri etiam extra regionem propriam constituti huiusmodi si quidem rectam habent & tam gloriosam de deo: talesq; leges multo sæculo sic firmissime custodire omnes arbitror admirari propter frequentes apud nos factas mutationes. Deniq; eos qui conscribere proxime de repu. & legibus tentauere tanq; de incredibilibus compositionibus quidam frequenter accusant dicentes: quoniam impossibilia sumpserint argumenta. Et alios quidem relinquo philosophos: quicūq; huiusmodi negocium in suis conscriptionibus habuere. Plato mirabilis apud græcos tanq; de honestate uitæ præcedens & uirtute sermonum & persualione philosophiæ cunctos excellens ab his qui dicebant pessimum esse de repu. conscribere illius & diuulgatus poene peremptus est. Cum utiq; qui illius uerba considerauerit frequenter & facile reperiet: quæ etiam cōsuetudini plurimorum proxima esse noscuntur. Ipse siquidem Plato confessus est: quia uerā de deo opinionem propter ignorantiam plebis proferre securum non est. Sed Platonis quidem uerba uana esse putant & multa potestate composita atq; conscripta & maxime de legislatione prolata. Lygurgi uero mirantur & Spartani cuncti concelebrant: quoniam illorum legibus plurimo tempore perdurarunt. Ergo hoc manifestum uirtutis indicium est in legibus permanere. Si uero lacedæmoniorum admirantur illorum tempus assumāt: scientes amplius duobus milibus annis nostrā constituisse rempublicam. & super hæc sciant quoniam Lacedæmoni quidem omni tempore quo apud se habuere libertatem perfecte usi sunt custodisse leges. Cum uero circa eos factæ sunt fortunæ mutationes. poene cunctarum legum obliti sunt. Nos aut multis casibus euolutis propter regum Asiæ mutationes neq; in nouissimis malis uenientes a legibus sumus alienati: nō uocationis nec epulationis causā seruantes eas quando si quis considerare uoluerit: multitudo ampliori testimonio maiores excubias & labores nobis q̃ Lacedæmoniis uidebit impositos. Illi siquidem operantes terram: & neq; circa artes exercitium habentes: sed ab omni operatione remissiores pingues & corpore pulchri in ciuitate degebant. Alii ministris in oibus uitæ necessariis rebus utentes: & cibum paratum ab illis accipientes: solum opus bonum atq; clemens iudicantes ad faciendum & patiendum: quatenus pualerent aduersus omnes contra quos bella susciperent: quia non neq; hoc adipisci potuerunt dicere superpono. Non enim singulis solummodo: sed multis frequenter eorum subito legis præcepta negligentes semetipsos cum armis hostibus tradere. Putas ne? & apud nos non dico tantis sed duo uel tres agniti sunt proditores effecti legum uel mortem. Non dico illam facile quæ solet pliantibus euenire sed eam quæ cum multa corporum afflictione & multa crudelitate uidetur accedere. Quam ut ego puto quidam præualescentes nobis non per odium subiectis imposuere si qui sunt homines: qui non tantummodo esse credant pessimum si agere quicquam extra leges suas uel sermonem apud eos dicere compellantur. Nō tamen mirari debet si mortem fortissime toleramus pro legibus & ultra alios uniuersos. Non enim quæ leuia uidentur nostris studiis alii facile parimur: hoc est operationem cibisq; simplicitatem: & ut nihil frustra neq; fortuito: quod quisq; desiderat uescatur: aut bibat: aut ad concubitum quemlibet accedat: aut splendide uestiatur: aut sine nobilitate uacet. Sed illud attendendum est: si gladiis utentes & hostes ab inuasiōe fugantes præcepta legis circa cibos nequaquam infringimus. Nobis itaq; gratum est propter hæc legibus obedire: & illis fortitudinis causas ostendere. Proinde Lyfimachi & Molones & quidem huiusmodi alii conscriptores improbi sophistæ adolescentium deceptores quasi uehementer nobis prauissimis existentibus derogare contendunt. Ego nollem de legibus alienis examinationem efficere. Noster enim mos est propria custodire: non aliena potius accusare. Et ut neq; irridere neq; blasphemare debeamus eis qui apud alios putantur dii: aperte nobis legiflator interdixit propter ipsam appellationem. De accusatoribus autem profectiones suas non increpare uolentibus tacendum non est. Cum utiq; non a nobis nunc sermo compositus eos arguere uideatur: sed a multis probabiliter iam præmissus. Quis igitur eorum qui apud græcos sapientia sunt mirabiles non redarguit nobilissimos poetas & præcipuos legiflatores? Quoniam huiusmodi sectas de deis ab initio populis inferuere? Dicentes eos autem enumerare quidem quantos ipsi uoluerit: ex alterutris uero & diuersis nationibus pro-

creatos. Hos autem diuidentes locis habitaculis tanq̃ generationes animalium alios quidem sub terra alios in mari : seniores autem eorum in tartaris uinctos esse dixere quibuscunq; distribuere : coelum his sermone quidem patrem : operibus autem tyrannum atq; dominum superposuere . Propterea aduersus eum constituere insidias per uxorem & fratrem & filiam : quam ex eius capite fingunt generatam : ut alligatens eum appendere : sicut ipse ille suum dicitur patrem . Hæc iuste accusatione digna conqueruntur : qui sapientiæ uirtute præcellunt . Hic super hæc deridentes adiciunt . Si deorum alios quidem ephebos & adolescentes alios autem seniores & barbaros esse credendum est : alios constitutos superantes : & quendam fabrum : aliam uero texttricem : alium uero peregrinantem & cum hominibus contendentem . Alios autem cytharizantes aut arcu gaudentes . Deinde inter alterutros seditiones effectas : & propter homines contentiones constitutas ut non solum alterutris manus mitterent : sed etiam ab omnibus uulnerari lugerent malaq; perferrent : & super omnia est luxuriosius si intemperantia permixtionis uterentur . Quomodo non erit incongruum amores & cõcupiscentias ad uniuersos attingere simul masculos & ad foeminas . Deinde fortissimus & primus eorum pater seductas a semetipso impregnatasq; mulieres diruptas submersasq; sperneret : & eos qui ex eo sunt nati neq; liberare potest . Fictos conscriptos neq; sine lachrymis eorum perferre mortes . Bona sunt hæc & his alia cõsequentia : idest adulterio in cœlo uiso : & sic impudenti a diis celebrato : ut iam alii zelare se proterentur tali passione conscripti . Quid enim alii facturi non essent : dum neq; senior atq; rex ualuisse impetum suum a mulieribus permixtione retinere . Alii uero dum seruientes hominibus & nunc quidem ædificantes causa mercedis : nunc uero pascentes . Alii autem malignorum modo inferro carcere colligati . Quem igitur sapientium talia non accedant : ut hoc componentes redarguant : & multam stultitiam his credentium repræhendant . Alii uero ad terrorem quendam uel metum : necnon & rabiem atq; seductionem omnesq; pessimas passiones : & formam in dei natura fingere præsumpsere . Et horum quidem nobilioribus etiam ciuitate sacrificare suasere . Si quidem simulata necessitate consistunt : ut quosdam deorum putent bonorum esse largitores . Alios autem uocent aduersarios : quando eos ueluti malignissimos homines muneribus atq; donis placere contendunt : magnum quoddam malum se suscepturos ab eis existimantes : nisi mercedem eis studiose præbuerint . Quæ igitur causa sit tantæ huius iniquitatis atq; delicti circa deum . Ego quidem arbitror eo q̃ neq; ueram dei naturam ab initio eorum legislatores agnouerint : neq; quantum præcipere potuere : perfectam sententiam diffinientes reipub. tradidere . Sed uelut aliud quidam prauissimum reliquerunt : dantes potestatem poetis si quidem ut quos uellent deos introducerent . Hæc omnia patientes rhetoribus : aut ut de republica scriberent : & de peregrinis diis decreta proferrent : sed etiam pictores & gypsoplastæ in hoc apud græcos multam habuere potestatem : ut unusquisq; formam quam uellem secundum modum suæ opinionis exponeret . Alter quidem ex luto quod uellet fingens . Alius uero pingens opificis itaq; qui maxime putantur esse præcipui ebur & aurum habent ad hoc suæ semper nouitatis argumentum . Proinde apud eos priore quidem diu florentes honoribus senuerunt . Sic enim proferendum est . Alii uero noui clam introducti religione potiuntur & templorum alia quidem desolata : alia uero nuper secundum eorum uoluntatem ædificantur : quapropter ut arbitror e diuerso nosse magis indigent : qualis facta sit circa deum & quomodo ei honor immobili religione seruetur . Apollonius si quidem Molon unus fuit stultorum atq; tumentium . Eos autem qui uere in græco philosophati sunt : neq; prædictorum aliquid latuit : neq; frigidae allegoriae causas ignorauere . Quapropter illos quidem iuste spreuere : & circa ueram decentemq; circa deum opinionem nobis fore concordēs . Quod Plato respiciens neq; illum quenquam poetarum dicit in reipub. esse suscipiendum : & Homerum honorabiliter admonet sanum ei constituens & unguenta superfundens ne rectam opinionem de deo fabulis forte destrueret . Præcipue namq; Plato nostrum legislatorem imitatus : licet nullam eruditionem huiusmodi suis ciuib; imperasset : idest ut omnes perficere discerent leges : ut ne fortuite aliquid extraneorum ciuib; miscerentur : sed esset pura respu. & in legum custodia perduraret . Horum nihil cogitans Apollonius Molon nos uoluit accusare quoniam non recepimus eos qui aliis sunt opinionibus præoccupati : neq; de deo communicari patimur eis : quia alia uitæ cõsuetudine degere : cum neq; hoc proprium nostrum sit sed commune cunctorum : non modo rerum : sed etiam qui inter græcos cautissimi fuisse noscuntur . Lacedæmonii namq; peregrinos et expellabant corruptionem extra leges ex utroq; metuentes . Illos igitur citius scruitiâ poterit glibet arguere q̃ nulli neq; conuersationis neq; cohabitationis suæ participium exhibebant . Nos autem aliorum quidem res zelare non sinit : participari uero cupientes quæ sunt nostra libenter suscipimus : quod utiq; reor inditiû magnanimitatis atq; clementiæ . Sed desino iam de Lacedæmoniis amplius disputare . Athenienses uero qui cõem esse suam gloriantur omnibus ciuitatem quomodo de his rebus habuerint Apollonius ignorari . Hi namq; uel uerbo solummodo præter illorum legem de diis loquentes inenitabiliter punierunt . Cuius etenim rei

gratia Socrates est mortuus: non enim hostibus tradidit ciuitatem neq; templa uastauit: sed quia noua iumenta iurauit & quoddam dæmonium significās se referebat: seorsum ludens sicuti quidam dicunt. Propter hoc ueneni poculo morte mulctatus est. Insuper etiam corrumpere iuuenes eum accusator aiebat: & conuersionem patriæ legesq; cōtemnere. Et socrates quidem ciuis Atheniensis huiusmodi tormenta sustinuit. Anaxagoras autem Clazomeneus fuit. Et quia existimantibus Atheniensibus solem esse deum: ille eum insensatum & ignotum asseruit: paucorum sententia morte damnatus est & aduersus Diagorameliū talentum decreuerunt. Si quis occiderit eū: quoniam eorum mysteria deridere ferebatur. Pythagoras autem nisi cito fugisset comprehensus occideretur: eo q̄ dubium de diis Atheniensium conscripsisse putabatur. Quod oportet mirari: si circa uiros fidedignos talia gessisse noscantur: qui neq; mulieribus pepercere. Nunc enim sacerdotem quendam: quoniam eum quidam accusauit peregrinos colere deos decretum aduersus eos qui peregrinum introducerent deum supplicium mortis inferebatur. Igitur qui tali lege utebantur palam est: eo q̄ aliorum non crederent esse deos. Non enim si crederent aliquibus inuiderent: quasi quiddam maius habentibus. Sic his uero cædibus congaudentes humanis & paululum differentes a bestiis: arbitrantur tamen sua mysteria oportere esse custodienda: & Anacharsim sapientia mirabilem apud græcos adueniētem interemerunt: quoniam uidebatur græcorum deorum ad eos uenisse plenissimus. Multos autem apud Persas quilibet inueniet etiam pro eadē causā tormentis affectos. Sed palam est: quoniam Apollonius Persarum legibus congaudebant. illosq; mirabatur. Quippe cum græci eorum fortitudinem atq; concordiam unanimatis quam habuere de diis: hanc scilicet fortitudinem quam in templis eorum concrematis habuerunt. Is etiam studiorum omnium imitator extitit. Persicorum uxoribus alienis contumelias faciens: filiosq; concidens. Apud nos autem mors decreta est: si quis uel irrationabilia mala hoc modo noceat: & ab his legibus non abducere: neq; timor potuit præpotentium potestatum: neq; zelus eorum qui apud alios honorantur: sed neq; fortitudinem ideo exercemus ut bella auaritiæ causā suscipiamus: sed ut legum iura seruemus: & dum alia detrimenta litis sustineamus. Si quos de legibus mouere tentauerint: tunc etiam ultra uirtutem rebellare cōtendimus: & usq; ad calamitates nouissimas perduramus. Cur itaq; nos zelemus leges: cum eas neq; a legislatoribus suis seruatas esse uideamus. Vel quomodo Lacedæmonii non erant de impermixta sui conuersatione reprehendendi: & de defectu pariter nuptiarum. Vliaci uero & thebei coitum impudentem & extra naturam olym in masculos agebant: & optime atq; utiliter facere se putabant. Ergo cum ipsi omnino rebus afficerent etiam suis legibus miscuere: quod tantum aliquando ualuit apud græcos: ut etiam diis suis masculorum concubitus applicarent. Itaq; deniq; germanorum nuptias rettuleret. Huiusmodi satisfactionem rerum incongruarum & extra naturam pro libidine componētes. Desino nunc de suppliciis dicere: & quantas ab initio præbuerint plurimi legislatores absolutiōnes malignis hominibus: in adulterio quidem pecuniarum: in corruptione autem etiam nuptias sancientes. Quantas autem occasiones contineant de abnegatione pietatis examinare longissimum est. Iam enim apud plurimos olym meditatio facta est transgrediendi leges: quod non agitur apud nos quādo propter eas & diuitiis & ciuitatibus & bonis aliis priuari sumus. Lex autem apud nos seruatur usq; ad mortem. Nullius uero iudeorum neq; si procul abeat & prouinciam ob regem quam acerrum sic metuit: ultra illum legis uideatur timere præceptum. Igitur si propter uirtutem legum taliter apud eos sumus: concedant quoniam potentissimas leges habemus. Si uero circa prauas nos leges iudicant perdurare: quid ipsius iustis me non patiantur meliores non custodientes opere sanctionis? Quia igitur longinquitas temporis uerissima creditur omnium esse probatio. Hanc ego testem faciam uirtutem legislatoris nostri: & opinionis quam ille de deo contradidit. Nam cum sit infinitum tempus si quis eum compareret aliorum legislatorum ætati: hunc ultra omnes inueniet. A nobis itaq; declaratae sunt leges: & cunctis aliis semper hominibus zelum sui potius præbuerunt. Primi quippe græcorum ad faciem: qui deiura patri conseruabant. Ipsis autem rebus philosophiæ: quæ tractatu illa secuti sunt. De deo similia sapientes: humilitateq; uitæ communionem inter alterutros edocentes. Sed etiam populis olym multus fuit zelus nostræ maxima pietate culturæ nomen est. Itaq; pietas græcorum nec ullus quisquam barbarus: nec una gens ubi septimane in qua uacamus consuetudo minime discurret: atq; ieiunia & candelabrorum incendia: sed etiam ciborum apud nos solennia plurima apud multos iugiter obseruare conantur. Insuper imitari etiam concordiam: quam nos inter alterutros obtinemus: & rerum participari suarum: & operum dilectionem in artibus: & perdurationem necessitatum habere pro legibus. Illud enim mirabilius est: quia præter impulsorem huius obseruationis ipsa per se lex homines ita ualuit obligare: & quemadmodum deus in uniuerso mundo consistit: ita lex per cunctos ambulauit. Vnusquisq; enim si suam regionem domumq; conspiciat: his quæ discuntur Homerus recessauit. Oportet igitur cunctorum hominum malitiam reprehenderent enim uolunt nos isti aliena & praua iura ante propria & meliora

zelant: aut certe si hoc uolunt quiescant nobis per inuidiam accusationes ingerere. Nō enim pro cuiuslibet maliuolentia defendimus hanc causam: sed nostrum honoramus legislatorem: atq; credimus quæ ab illo propheta de deo sunt. Deniq; nisi intelligeremus ipsi uirtutem legum: nunq; magna sapere super his tantus populus zelatur. Sed de legibus quidem & de repu. nostra certissimam feci rationem in his quæ de antiquitate conscripsi. Nunc autem eorum nemini quantum necessarium fuit: neq; aliorum uituperare iura: neq; nostra laudare proponens: sed hoc agens ut de nobis iniuste conscribentes: & contra ipsam ueritatem impudentissime contendentes arguerem. Arbitror itaq; per hanc conscriptionem abundanter me quæ promisi complexisse. Deniq; in principio demonstraui genus accusatorum esse certissimum atq; nouum & multos ueterum in conscriptionibus suis memoriam habetium nostri ex illis testes exhibui. Dixere itaq; Aegyptios fuisse progenitores nostros & ostensum est: quia in ægyptum uenerint aliunde. Deinde sunt mentiti: quoniam exinde propter cladem corporeis sint expulsi: & apparuit quātum uoluntate & magnitudine fortitudinis ad propria sint reuersi. Alii uero tanq; nequissimo uiro legislatori nostro derogare cōtendunt. Cuius uirtuti dudum quid ipse post illum: tempus uero longissimum perhibet testimonium. De legibus autem loqui ampliori sermone nō fuit opus. Ipse namq; per semetipsas apparuere piæ & uerissimam habentes intentionem: & non ad humanum odium: sed ad rerum communionem potius inuitantes iniquitatum inimicæ cultricesq; iustitiæ segnitia est. Et multas expensas procul abiciētes sufficientiam & amorem laboris erudiētes bellum causa auaritiæ nescientes. Fortes autem pro se esse populo præparantes ad supplicia retribuēda semper inuitabiles uerbis nequaquā circūueniri possibiles præparationes semper operibus exequentes. Hæc enim nos semper opera manifestiora litteris exhibemus. Quapropter ego confidens dico: quia multarum atq; meliorum rerum nos potius quam alii præceptores sumus. Quid enim intran- scensibili pietate melius est: quid iustius q̄ legibus obedire: quid utilius quam in alterutros unanimes esse: Et neq; in calamitatibus ab inuicem recedere: neq; tempore sclicitatum per iniurias discrepare sed in bello quidem mortem contēnere: in pace uero artibus aut agriculturæ uacare: & semper & ubiq; credere deum respicere & solum omnia gubernare. Hæc igit si quidem apud alios aut scripta sunt primitus aut seruata firmiorem debemus nos gratiam illis tanq; eorum facti discipuli uero nequaquam primitus extitere. His præcipue nos utentes cognoscimur: & primam eorum inuentionem nostram fuisse declaramus. Appiones igitur & Molones & quicumq; mendacii derogatione congaudent coniuncti procul abscedant. Tibi autem Epaphrodite ueritatem maxime diligenti & per te similia nosse de nostro genere cogitantibus: hic libellus conscriptus esse dignoscitur.

FINIS.

¶ Iosephus antiquitatem approbans iudaici populi duos libros scripsit contra Appionem alexandrinum grammaticum: & tāta sæcularium profert testimonia: ut mihi miraculum subeat quō uir hæbreus ab infantia sacris litteris eruditus cunctam græcorū bibliothecam euoluerit.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Registrum

A IOSEPHI dicitur: quod quinq; & flumen	H Quomodo post inquit syba opera manuum sacerdotem	P tissima. Tunc testimonio dominum populo uel	Y tenuere p̄tatem Chaldaeos & dos: & quidem quia	FF Antonius atq; perpetuum obuiā prodeūt: Fabricatis
B mine iacob rum:& non permisit ex mulieribus	I Cūq; fateretur diuitiis ricaretur leges uxor:&	Q mam peruenit illic iudæis aula turbauit De terremoto	Z super nos conuenit uerb. Atheniēses	GG & uolentia ciuitate ad bant: quorum bus affimiles
C præparatos secerant dei credere bilia: quā	K necessitatem in his malis duo. Post cum deus	R mirandam tam: non eius fuisset in honorem	AA IOSEPHI RVFFINI Hyerosolymis multitudo	HH persequebantur numerosæ maxime igeni quidem cætera
D inspexerant concilium Quemadmodū quæ ab eo	L edos & imperium: & Princeps barbaros	S Qualiter taminum ctiōnem suæ hominibus	BB sum in idumēa ta peruenit stitit: qui tamen arabas	II Aggeres rati nō steterūt nem oporteret re multi qdem
E unusquisq; mis constituti rosolymitarum enim fuit	M q; quidam p̄lis subiectas membrorum Nā duodecimi	T gnati fuere: ex deliciis Quantæ sint Artabanus	CC de rebus fratris erga spatium p̄bui cū propinquis	KK diebantur: ubi & supra ætatē Pompæ autē rent iudæis
F uenit ad eum ut non usq; in dei semetipfos	N amicis regis usq; ad terram De morte & bethsuram	V præsentem perditione Hos p̄ceperat re constrictum	DD quidem tres abstinentium magis ad esse plenam	FINIS.
G dominæ quidē bum non getem appellant quanta &	O hierosolymogæ sent:& aliquos phonis frui rent. Et	X studuit erudiri pulus p̄currebat tus sim stola Post mortem	EE sus antecedebar Quidam qui bat: quosq; daris sed	

